

বিদেহ মৈথিলী বিহনি কথা

(বিদেহ-সদেহ ৩, বিদেহ www.videha.co.in পেঠাব (খক ৩১-১০০)
স,

মৈথিলীক সৰ্বশ্ৰেষ্ঠ বিহনি কথাক একটা সমানাত্তব স্কলন)

বিদেহ মৈথিলী সাহিত্য আন্দোলন মাধ্যমিক মঞ্চতায়

বিদেহ-প্রথম মৈথিলী পাশ্চিক গ্ল-পত্রিকা

I SSN 2229-547X VI DEHA

সম্পাদক: গজেন্দ্র ঠাকুর। **সহ-সম্পাদক:** উমেশ মন্ডল।

সহায়ক সম্পাদক: শির কুমার সাা আ দ্বিজী (মেনোজ কুমার কর্ণ)।

ভাষা-সম্পাদক: নাগেন্দ্র কুমার সাা আ পঙ্কজ কুমার রিহানন্দ সাা।

কলা-সম্পাদক: জ্যোতি সাা চৌধুরী আ বশিষ্ঠ লেখা সিংহ।

সম্পাদক-গোষ্ঠী-অধ্যক্ষ: ড. জয়া রমা আ ড. বাজীর কুমার রমা।

সম্পাদক: নটক-বগমচ-চলচ্চিত্র লেচন ঠাকুর।

সম্পাদক-সূচনা-সম্পর্ক-সমাদ: পুনম মন্ডল আ প্রিয়কা সাা।

সম্পাদক: অনুবাদ বিভাগ বিনীত উপেন।

ইতিপ্রকাশিন

ঐ গোষ্ঠীক সন্নিবিষ্ট স্বাক্ষৰিত ঐ। কাৰ্পীবাগষ্ট (৩) ধাবকক নিখিত
ঐন্যমতিক ক্ৰিমা গোষ্ঠীক কোলো ঐনিক ছায়া প্ৰতিএৰ বিকাডিগ সনিত
গজেক্ট্ৰানিক ঐথরা যাত্ৰিক, কোলো মাধ্যমসঁ, ঐথরা ভ্ৰনক সগ্ৰহণ বা
পুনৰ্ণযোগক প্ৰণালী দ্বাৰা কোলো কপমে পুনৰুত্পাদিত ঐথরা সচাবিত-
প্ৰসাবিত নলিকএন জা সনৈত ঐ।

I SBN : 978-93-80538-63-1
I SSN: 2229-547X

মূল্য : ভা. ক. ১০০/-
সস্কৰণ : ২০১২

৩ শ্ৰুতিপ্ৰকাশন

শ্ৰুতিপ্ৰকাশন

বজিস্ট্ৰিট ঐক্ৰিস : +১১, ভূতন ন্যূ বাজেন্দ নগব, নঞ্জ দিল্লী-
১১০০০১.

দূৰভাষ- (০১১) ২৩.১১১১১১-১.১

ফেক্স- (০১১) ২৩.১১১১১১

Website : <http://www.shruti-publication.com>
e-mail : shruti.publication@shruti-publication.com

Printed at : Ajay Arts, Delhi -110002

Typeset by : Umesh Mandal .

Distributor :

Pallavi Distributors, Vard no-6, Nirmali
(Supaul).

মো.- ৯৩৭২৪৩০৪০৩, ৯৯২১১১১১১১

*Videha Maithili Mhani Katha : Anthology of
Maithili Seed Stories.*

অনুক্রম

গজেন্দ্র ঠাকুর	গদ্য সাহিত্য মধ্য রিহসি কথাক স্থান আ রিহসি কথাক সমীক্ষাশাস্ত্র
কুমারজী	সামাজিক সনোকাবকৈ ভুৱৈত রিহসি কথা
জাতি স্মৃতি চৌধুরী	শরকা গীঠী/ ঘব দিসকা বস্তা/ গানিয়ে থোতী/ মৌখিক বিখ্যাত/ হিমাদৃত
দুর্গাশঙ্কর মন্ডল	শোম্ভাশাষ্টম্য/ শ্রদ্ধাশ্রু/ কিসনা স্মৃতি
কলিমেঘের বাউত	কলিহাগক শিপিএ
ধীৰেন্দ্ৰ কুমার	বাম-কথাক সমাগন
বাজেন্দ্ৰ মন্ডল	বৈঠা যা গগণ/ ঠোকর
লেন্স ঠাকুর	আত্মহত্যা/ হুমিক ফল
বাম শ্রবণে মন্ডল	পঙতাৰা/ বুবৰৈক/ সগড় । খতম/ মুন- মনি
ভাবত ভূষণ সা	শ্ৰেণ
মালেশ্বৰ মন্ডল	গ/ স্ত্রী-নিগ/ আপ/ জোৰী/ ভুখ-ভুখ ভাফব
উমেশ মন্ডল	দোস্তী/ আধা ভগৱান/ কপৌয়াক ঠেৰী/ জেলন মন তেলন জিলগী
ডা. লেফাফিকা বৰ্মা	আলক বঁড় । গ
জগদীশ শ্রীমদ মন্ডল	খন-কমন/ ঘবডীহ/ খাতা-খোমবা/ সৰুত/ কৌশাক মৌলজন
বামেশ্বৰ মন্ডল	ভেটু-বঁৰুজী জেন
কুমারজী	বেরাজ/ দলেগ/ ভুখ/ বিজাতীয়/ বাহুভক্তি
বামেশ্বৰ ঠাকুর	গিবগিঠ/ ভাবত বনে

পবমেশ্বৰ কাগৰ্জি	সতৰ্ৰবতী
ঐমবলাথ	দেহ/ পিয়াম/ স্মিট অঁফ/ গিবগিঠ/ হোণফ
চেষ্টেশ্বৰ খাঁ	চেকিঙ/ কডমডী/ রিসরাস
বঘুলাথ কুখিয়া	গন্ডিয়ন/ জুঝম/ মিয়তি/ দ্বাঁহনগুখা/
	গ্ৰীণহাউসমে ফকুব
মৰি বমিষ্ট	প্রমাণ-পত্র/ মনমোজী
শির ক্যাব সা “টম্বু”ফুসি লে রাজু	
মিথিলেশে ক্যাব সা	মীক
সল্লেদ ক্যাব সা	জেষ্টেষ্ট
নরনীত ক্যাব সা	গাম আরঁহ
লোণেব ক্যাব	দুদ্বাঁহা/ প্রার্থনা আ আস্থা/ অগন গজ্জতি
ঐলমোব সা	চেতনা
ক্যাব মলাজ কষ্টেগ	মবীটিকা/ পবজা/ রঁদলৌত সমএ/ জবন
	পেঠা/
	জীতক আগু
বিলীত উণেব	শ্রী গুরুরে ক্য:
জঁ ধলাকব ঠাকব	হমবা একব এক রাঁযোডঠা ঢালী
আশীষ ঐনচিহাব	বর্ক/ মিশোন/ নক্ষত্রী/ ঐতব
সত্ৰগি চন্দ্র সা	লোকবী
গজেন্দ্র ঠাকব	শাবদলগব
ভরলাথ সা	ভুঁটকা ডীহ/ হেবাহেবী
বায় দ্বিাস সাহু	পবিত্ৰমক ভীথ
কুশলী কায়ত	হমব মস্কাব/ কৰৌনাক মীঠ গুণ
জঁ মৌত ক্যাব মিহ	জেষ্ট আ গুম/ মৌদাগব/ গবমী
সজয় ক্যাব মচব	ঐলট্ৰেণ্ড ঘুমথাবে
জঁ মিথিলেশে ক্যাবী মিশে	রীবভোগ্যা রস্বক্কাবা/ ঐতি সৰ্বত্র
	রজ্জযেত্

মিথিলেশ্বৰী ফটব	বিনদেশী বাঁহু
শ্রীশ্রী বিনেশ্বৰী	সন্দেশী/ থাপড়
বক্ষী দাস	বুঁড়ি বঁকক বুঁড়ি বঁক/ দাঠী
অমিত শিষি	গমিবা/ সবধুখা
জয়দাস সা ফটব-	মসোয়াত/ বহন্য
চন্দন কমাৰ সা	সদ্বতি/ অলকব দুস্বতি
ওমশাকমি সা	কণাবক নিখন/ স্পশিত পবচিষ্ট
সন্দীপ কমাৰ সাধ্বী	অক্স বিনেশ্বাস
জয়দেব বাব কঠেণ	হনাব মায় তোহব মায়/ অৰ্হমল/ মহাস/
	ভগৱানক ভাগ্যা/ গিছ
মিথিল সা	১০০ ঠাকা
বাৰদেৱ শ্রীশ্রী ফটব সাইদাব	অনুলুক চুমোণ
শেখজন্দ গঁকজ	ফাগি:....
অমিতেশ্বৰী কমাৰ ফটব	ঠীঠেলস
মলোজ কমাৰ ফটব	ৰোঁমেন ৰিখাত
মৈথিলী বিনেশ্বৰী কথাক	সশেত্ত হস্তাকব
	শ্রী তাবদদ বিনেশ্বৰী
	দ্বয়াজীক ভেব গঙ্গ-গঙ্গ
দেৱশেঁকব বৰোণ	বিনেশ্বৰী কথাক জেখলমে অৱবোধক তৱ

গজেন্দ্র ঠাকুর

গল্প সাহিত্য মধ্য বিহনি কথাক স্থান
আ বিহনি কথাক সমীক্ষণীকৃত

গদ্যক বিভিন্ন বিধা জেনা প্রবন্ধ, নিবন্ধ, সমালোচনা, কথা-গল্প, উপন্যাস, পত্রামেক সাহিত্য, যাত্রা-সম্ভবণা, বিপোতজি আদিক মধ্য কথা-গল্প, আখ্যান আ উপন্যাস অন্তর্ভুক্ত মিশ্রিত কল্পনাপ্রবণ বিশেষ কল্পনায় আধাবিত আছে। জকবা তম মন্ত খিমা-পিহানী কই ছিএ তগম্ আ মন্ত নগ আছে। কথা-গল্প, আখ্যান আ উপন্যাস আ কিছু দুব ধবি নাটক আ একাকী মনোবর্জনক জেন স্মনন-স্মনাওন-পঠন জাগত আছে রা মচিত কোন জাগত আছে। আ উদ্বেগপূর্ণ ভ২ মক্কেত আছে রা এমে নিবদ্ধস্থতা-এরমর্জিষ্ঠী মেহো বহি মক্কে ড়ে। জিনগীক ভাগাদৌড় মে নিবদ্ধস্থপূর্ণ সাহিত্য মেহো মনোবর্জন প্রদান করিত আছে।

বিহনি কথা কহনে একটা এহেন বিধা বঁনি মোমাঁ আএন আছে জে পহিনে কথা যিক ফেব বিহনি কথা। অংগ্রেজীমে মেহো নগ্নাগক আধাবপব শীর্ষ-স্টাবী/ নোরেলেট/ নোরেনা/ নোরেন ক বিভাজন কোন জাগত আছে। মৈথিলীমে মন্ত বিধামে শিষ্ট মখ্যাক ঘটেত্তবী-বঁট তত্তবী অংগ্রেজী রা দোমব যুরোপিয়ন ভাষাম্ বঁশী হোগত আছে, ওনা অংগ্রেজী রা দোমব যুরোপিয়ন ভাষামে মেহো মন্ত বিধামে লেখকক রাজিগত কটি আ কথাক আৱশ্যকতাক অন্তর্ভুক্ত ঘটেত্তবী-বঁট তত্তবী হোগতে আছে। তহিনা বন-একট স্থ ভেন একাকী আ স্থ ভেন নাটক। মে বিহনি কথা কথা তঁ ড়ীহে।

অতাক অন্তর্ভুক্তমিশ্রিত কল্পনা অতাম্ কিছু কহরা জেন কহিত আছে। আ আ কথা হাশ্ব-কণিকা রা অহাশ্ব-কণিকা বঁনি মক্কেত আছে। লোক অতাকৈ কহি মক্কে ড়িহি জে অতাকৈ গল্প বঁট হুবাগা, অতাকৈ তজিব জরার ড়ী। আ তকব বাদ অতাকৈ হিমাত বঁট ত আছে আ অতাকৈ ওগ কথাকৈ শিপক মাঁচামে তলৈয়া ক২ বিহনি কথা বঁনা দৈ ড়ী।

2 || विदेह गंधिनी विहनि कथा

ताम्र-कणिकाक मंग मभमँ द्वाथा अररोष छै जे अहाँक सुनाउन ताम्र-कणिका घुमि-फिनि अही नग आरि जाएत, माने मौलिकता कते तैवा जाएत। ताम्र-कणिका सेहो एक-दू पाँतीमँ आध-एक पृष्ठा धविक होगत अछि। कथा-उपन्यासमे एकव समारोषे कएन जा सकैत अछि द्वादा रिहनि कथा एकव पनथति ले दैत अछि। द्वादा कथा-उपन्यासमे जेना कएन जागत अछि जे एकवा कोनो पात्रक द्वाँहमँ कहारी वा कोनो आन प्रमगमँ जोड़ा मार्थिक रँनारी तँ से अहाँ रिहनि कथामे सेहो क२ सकै छी। गप्प आथानमँ रँहवागत अछि आ लेतिक शिक्षा, प्रेवक कथा आ मिष्टिक छैस सेहो नघूमँ दीर्घ कप धरि जागत अछि। एकव नघु कप रिहनि कथा ले भेन सेहो ले।

रिहनि कथामे जे द्रवित रिचावक उपस्थापन देखन जागत अछि से कथा-गप्प आ उपन्यासमे सेहो बँहत अछि। द्वादा जे द्रवित रिचावक उपस्थापन ले बहनामँ ओ रिहनि कथा ले बहत सेहो गप ले। उनछे जखन रिहनि कथाक समीक्षा कबए नागरँ तखन समीक्षकक ध्यान स्थायी तद्र दिम हेएरँक छली ले कि द्रवित उपस्थापन दिम। द्रवित रिचावक उपस्थापनक प्रति रँमी सुकार ओकरा अताम्र-कणिका रँना दैत अछि, ओ रिहनि कथा तँ बहत द्वादा श्रेष्ठ रिहनि कथा ले बहत। रिहनि कथा समारि दैत तँ ओ रिहनि कथा वा श्रेष्ठ रिहनि कथा भेन आ जे ओ समारि ले सकत तँ ओ रिहनि कथा भेरे ले कएन- आ गप ले छै। कोनो द्रवित रिचाव आएन ओकरा कागचपव निथि लेनौँ एँ डबमँ जे कते रँमवा ले जाए- एत२ धरि तँ ठीक अछि। द्वादा हवरँड १ क२ एकवा रिहनि कथा रँना देरँमँ पहिले रिचावकेँ सीम२ दियो। ओगमे की मिज्जव कवरँ तँ ओगमे स्थायी तद्र आरि सकत तगपव मनन कव। ओना रँना सिमले जे समारैरँना रिहनि कथा निथि देनौँ तँ ओ रिहनि कथा तँ भेन द्वादा श्रेष्ठ रिहनि कथा ओ सेहो भ२ सकत तकव समारना कम। आ ओहिना अछि जेना कोनो समकौथा गीत अपन

প্রভাৱ ভ্ৰেমী দিন বখৰে কবত মে নিশিত লৈ অছি তহিবা
কথাক গা স্নকপ ধ্বংস-ধ্বংস মন লৈ ভৱ জাএ তগপব বিচাৰ
কবএ পড়ত।

উপন্যাস তৈ এক উখড় াগমে লৈ পঠন জা সকেএ
মুদা নঘুকথা এক উখড় াগমে পঠন জা সকেএ। এক
উখড় াগমে অহা কএকটা বিহনি কথা পঢ়া সকে ছী।
উপন্যাসমে লেখক ৰাতাৰবাৰ, প্ৰাণিক, ৰাজিক জাহি বিশদতামে
ৰণি কহ সকেএ মে নঘুকথামে সম্ভৱ লৈ। ও একটা পক্ষপব,
জোঁ কহী তৈ একটা ঘটনাপব কেন্দ্ৰিত বহে আ এ ফমমে
ৰাতাৰবাৰ আ ৰাজিক জাহনক একটা মোঠামোঠী বিৰবাৰমে
স্কচ মাত্ৰ খেচি পৰে। বিহনি কথামে ৰাতাৰবাৰ আ ৰাজিক
জাহনক একটা মোঠামোঠী বিৰবাৰমে স্কচ মেহো লৈ খেচি
সকে ছী, মে পনখতি বিহনি কথা অহাকৈ লৈ দেত, হৈ তখন
বিহনি কথা মেহো একটা পক্ষপব ৰা একটা ঘটনাপব কেন্দ্ৰিত
বহে। আ গা পক্ষ ৰা ঘটনা তেহন বহত জে লেখককে
ননাচৰংগত বহত জে একবা স্বতন্ত্ৰ ৰূপমে লিখু, একবা নঘুকথা
ৰা উপন্যাসক ভাগ ৰনা কহ একব স্বতন্ত্ৰতা নষ্ট লৈ কক।

তখন উপন্যাসক প্ৰাণি কথাক প্ৰাণি মবন হুত আ
বিহনি কথাক লেন তৈ একব আৱশ্যকতে লৈ অছি, পক্ষ ৰা
ঘটনাক ৰণি শিপক মাঁচামে ঢলৈয়া কেলোঁ আ পূৰ্ণ বিহনি
কথা ৰণি কহ তেয়াব।

বিহনি কথাক সমীক্ষাশাস্ত্ৰ

বিহনি কথাক সমীক্ষা কোনা কৰী? দু-পাঁতীমে ডেউ-
দু পল্লী ধবিক অন্তৰমিশ্ৰিত কাৰ্পনিক থিম্মা বিহনি কথা
কহএৰাক অধিকাৰী অছি। নঘু আকাৰক কথামে কোলো কথা
পূৰ্ণ ৰূপমে কহন গেন তৈ হেব ও বিহনি কথা লৈ কহাওত।
হৈ জে ওগমে একটা ঘটনাক শূন্যনাক ৰণি একটা কথা কহক
লেন আৱশ্যক অছি তৈ শূন্যনা পূৰ্ণ হেএৰাক চাহী। এ
শূন্যনাক কড়ী কলেক নমগব ভৱ সকেএ। দ্বিৰিত
উপস্থাপনাক চবৰুড়ী এ শূন্যনাকে কমজোব কহ সকেএ।
সদিখন উল্টা ধাব ৰহাৰী আ দ্বিৰিত উপস্থাপনা আনী- গা

4 || বিদেহ মণ্ডলী বিহনি কথা

প্ৰকৃতি কিছ গণমাণ্য বিহনি কথা লেখকক ফাৰ্মুলা বঁনি গেন
খুঁটি। একাধ-দৃষ্টা বিহনি কথামে ও মিলেমাক “আগষ্টম
গীত” মন মোহনগব নগৌত খুঁটি দ্ধদা ফেব সমীক্ষকক দৃষ্ট,
একবা পকড়া লৈত খুঁটি, কাবণ ও *প্ৰা-একিষ্ট* হেথৰাক
মাতী *বিএকিষ্ট* বঁনি জাগত খুঁটি। স্থায়ী প্ৰভাৱ এমঁ লৈ
আৰি পৰৈ হৈ, বিহনি কথা লেখকক প্ৰতিভাক কমী এমে
প্ৰতীত হোগ হৈ। বিহনি কথা ৰএহ শ্ৰেণী ৰএত জে একটা
ঘটনাক শৃংখলাক নিৰ্মাণ কবত আ অগন নিৰ্মি স্বলৈৰাক লেন
পাঠককে ডোড়ি দেত। ফবিডেৰাক পনখতি বিহনি কথাকে
লৈ হৈ, দ্ধদা তকব মানে ও লৈ জে দু-চাৰি পাঁতীমে ৰীত
কএন জাএ। দ্ধদা লেখক জৌ দু-চাৰি পাঁতীক গপকে বিহনি
কথা কই ডুখি তঁ সমীক্ষক ওকবা বিহনি কথা মানৰী লেন
ৰীখা ডুখি দ্ধদা ও শ্ৰেণী বিহনি কথা ৰএত তকব সম্ভাৱনা
ঘটি জাগত খুঁটি।

বিহনি কথাক ৰণী বিষয় মাত্ৰ চলৈত-ফিলৈত ঘটনা লৈ
খুঁটি। বিহনি কথা লেখককে ৰচাক লেন, লৈতিক শিক্ষা আ
ধাৰ্মিক বিষয়পব মেহো বিহনি কথা লিখৰাক চালী। ট্ৰেনমে,
ৰঁমমে জাগ ছী, ঘবমে দলানপব ঘুবতব গপ কৰৈ ছী আ
তকব অল্পভৰ মাত্ৰ বিহনি কথামে আৰি বহন খুঁটি।
সামাজিক আ আৰ্থিক সমস্যা মেহো একব স্থায়ী ৰণী বিষয় ভে
মকৈত খুঁটি। বাজলৈতিক প্ৰশ্ন আ প্ৰাক্ৰিতিক আপদাকে ৰণী
বিষয় ৰঁনাওন জা মকৈত খুঁটি। বিহনি কথা সমীক্ষক
সমীক্ষা কবৰী কান পৌৰাণিক সমীক্ষা লৈ কবখি মানে শিৱ
পুৰাণক কথা কানমে মভমঁ পৈঘ শিৱ আ গবড় পুৰাণক কথা
কানমে মভমঁ পৈঘ গবড়, এ তবহক সমীক্ষা লৈ কবখি।
মানে ও লৈ হোমএ নাগএ জে, জে খুঁটি মে বিহনি কথা, চাহে
ও জেহেন তুখএ। জেনা উপন্যাসমে লেখককে অগন পূৰ্ণ
প্ৰতিভা দেখেৰাক লেন পনখতিক অভাৱ লৈ বই হৈ, মে
নঘুকথামে লৈ বই হৈ আ বিহনি কথামে তঁ মে আৰো কম
বই হৈ। দ্ধদা বিষয়ক ৰিস্তাব কহ পাঠকক মাঁগকে পূৰ্ণ
কএন জা মকৈত খুঁটি। কথোপকথনক গুঁজাগশি কম ৰাখি

ৰা কোনো উপস্থাপনামঁ পহিলে বাখি বিহনি কথাৰ কথাৰ্কে মণিৰু বঁনাওন জা মক্কেত অৰ্ছি, অৰ্ছথা ও একাকী ৰা নাঠক বঁনি জাএত। বিহনি কথাৰ মমাৰেশে কথা-উপস্থাপনামে ভ২ মক্কেএ দ্ধদা বিহনি কথামে হাম্ম-কণিকাক মমাৰেশে লৈ হুখ্ৰ তখনে ও মমীক্ষাক দৃষ্টিমঁ শ্ৰেণ্ঠা হুএত, কাৰণ এক তঁ কম জগত, তগমে জে কথোপকথন আ হাম্ম কণিকা ঘোমিয়েনত্ তখন ওকব প্ৰভাৱ দীৰ্ঘজীৱী লৈ হুএত, ভনহি ও ঝিঠুকষ্টা বিহনি কথা বঁনি জাএ।

নীক বিহনি কথা ব্ৰুৱিত উপস্থাপনক আধাবপব লৈ ৰবন ওগমে তীক্ষ্ণাতামঁ উপস্থাপিত মানৱ-মুনা, সামাজিক সমবসতাক তদ্ব আ সমানতা-চায আধাবিত সামাজিক মান্যতাক মিছাভুক আধাবপব বঁনত। সমাজ ওগ আধাবপব কোনো আগু বঁঠএ মে মদেদে তীক্ষ্ণাতামঁ আৱেএ ৰা লৈ মে দেখ্ৰ পড়ত। পাঠকক মনমি বঁন্ধনমঁ দ্ধজ হোগত অৰ্ছি ৰা লৈ, ওগমে দোমবাক লেহুৱ কবৰীক ক্ষমতা আ আমেৰেন অৱে ঠে ৰা লৈ, ওকব চাৰিত্ৰিক নিৰ্মাণিক আ শ্ৰেয়ক প্ৰতি সম্মানক প্ৰতি মন্দহ দুব হোগ ঠে ৰা লৈ- গা মভঠা তথা বিহনি কথাৰ মানদঁড বঁনত। কাত-কৰোঠমে বহনিহাব তেহন কাজ ক২ জাখি জে সুৱিৰামস্পন্ন বঁতে লৈ মন্তৱ অৰ্ছি, আ মে কাত-কৰোঠমে বহনিহাবক আমেৰেন বঁঠলেমঁ হুএত। হীন ভাৱনামঁ গ্ৰস্ত মাহিল কন্যাণকাৰী কোনো ভ২ মকত? বঁদলেত সামাজিক-আৰ্থিক-বাজলৈতিক-ধাৰ্মিক সমীকৰণক পৰিপ্ৰেক্ষামে একভঙ্গু প্ৰত্ৰুতিক ৰেখাকন, কথাকাব-কৰিক ৰাজিগত জিনগীক অদৃঢ়তা, চাহে ও ৰাদক প্ৰতি হুখ্ৰ ৰা জাতি-ধৰ্মিক প্ৰতি, মাহিলমে দেখাব ভগ্ন জাগ ঠে, শৌষক দ্ৰাৱা শৌষিতপব কএন উপকাব ৰা অপবাধৰোধক অৰ্ছুস্মাত লিখন জাএৱনা কথামে জে পৈঘদ্বক (জে হীন ভাৱনাক একঠা কপ অৰ্ছি) ভাৱনা হোগ ঠে, তকবা চিহ্নিত কএন জাএ। মেডিয়োফিঠী চিহ্নিত কৱ- তকিয়া কনাম আ চানু ব্ৰেঁকিং যুজ-আধুনিকতাক নামপব, লৈ চনত।

বিহনি কথা এক পক্ষ ৰা ঘটনাক ৰণি অৰ্ছি আ গা

6 || বিদেহ মৈথিলী বিহনি কথা

আরম্ভক লৈ জে ওকবা এক পৃষ্ঠামে লিখন জাএ। অহা ওগ ঘণ্টাকৈ ২-৪ পৃষ্ঠামে মেহো লিখি মকৈ ছাি আ ও বিহনি কথা বহুই কবত। জেম্ম জাঁয়মক “ডৰ্ৰনাগনব” বিহনি-কথা মগ্ৰতক মভ কথা একটা ঘণ্টামে অনচোকে কোলো বস্তুক বহিত ভান দশোইত অছি। ১৩. ঠা বিহনি-কথাক মগ্ৰত জেম্ম জাঁয়মক “ডৰ্ৰনাগনব” ২০০ পৃষ্ঠাক অছি আ মৈথিলী বিহনি কথাক মভ বিশেষতামে হুজ অছি, খাম ক২ একটা “এপীফেনী” নাম্মা তহু একবা বিহনি কথা মিহু কৰে। তহিমা খনীল জিজ্ঞান আ ঐঠন চেখরক ভেব বাম শিষ্ট-স্টাৰী নমগব বহিতো বিহনি কথা অছি। অংগেজীমে বা য়ুৰোপিয়ন মাঠিলমে শিষ্ট-স্টাৰী আ স্টাৰীক প্ৰয়োগ কখলো পৰ্যায়রাতীক কপমে হোগত অছি, খনীল জিজ্ঞানক বিহনি কথাকৈ প্ৰাজ-পেপ্ৰট্ৰী কহন জাগ হৈ, বা প্ৰেবক কথা। নাঁৱেন জকবা বাঁগ্ৰা আ মৈথিলীমে উপন্যাস আ মবাঠীমে কাদম্ববী কঠে ছিএ- ক রিস্তাব ব্ৰেণী হোগ হৈ। মৈথিলীমে ৩০-৬০ পৃষ্ঠামে উপন্যাস শ্বক ভ২ জাগত অছি জে অংগেজীক শিষ্ট-স্টাৰী / নোৱেনেঠ/ নোৱেনা/ ঐ মভক ডুপবী সীমাক্ষেত্ৰমে অৰেত অছি। ফুদা মৈথিলীক স্থিতি অংগেজীমে ফবাক হৈ। মৈথিলীমে বানকথা কএক বাতি ধৰি চলেত অছি তৈ পেঘ লোকক কথা মিনষ্টমে মেহো খতম ভ২ জাগত অছি। মৈথিলীক মন্দৰ্ভমে গা তথা আৰি সোম্মা আৰি গেন অছি জে বিহনি কথাক সীমা এক পৃষ্ঠা, নম্বুকথাক তীন-চাবি পৃষ্ঠা, দীৰ্ঘকথাক ১৩-২০ পৃষ্ঠা আ উপন্যাসক ৬০-৩০০ পৃষ্ঠা অছি। ঐমে বিহনি কথাক পৃষ্ঠা সীমা ১-৪ পৃষ্ঠা ধৰি কবরাক ব্ৰেগবতা তম ব্ৰুই ছাি।

মৈথিলীক কিছ মৰশিষ্টা বিহনি কথা

মৈথিলী বিহনি কথাক কথা আ শিষ্টাৱলীমে বঁহু বাম গুণামেক পৰিৱৰ্তন আএন অছি। ওগ দৃষ্টিকোমি জঁ বিহনি কথা মভকৈ দেখাি তৈ জ্যাতি স্বনীত চৌধবীক “নৰকা পীড় ১” আ “ঘব দিমকা বস্তা” বিষয়বস্তুক দৃষ্টিমে ২১ম শতাব্দীক বিহনি কথা থিক। নৰকা পীড় ১ক বঁচা মভ বৃহু দম্পতিক মোন খবাপ ভেনাপব চিত্ৰিত হোগ ছুখি তৈ বঁচব বহি বহন

ৱেঁঠা, ৱেঁঠা জকাঁ লৈ ড়কঠব জেকাঁ গপ কবং নগৌএ। “ঘাব দিমকা বস্তা”মে ৱিমল্লোবী পানিমঁ এযবপেষ্ঠ হোগত, মাঠিক ঠিমকাৰ্কে কাঠি ৱঁনন ৱিছানয আ সমাজক ৱিস্তাতিৰ্কে উজ্জব মঠমৈন বঁগমে ঠঁগনে ৱিবরা হরতী ধবিক চৰ্চ ভেঠি জাএত। হিনকব “পানিমে খেতী” ৱিক্তান ৱিষয়ক মৈথিলীক পহিন ৱিহনি কথা ঞ্ছি।

দুৰ্গানন্দ মন্ডন জীক “কিসনা দ্ধপ্তী” ৱিহনি কথা জেন খাঁঠী শিছারনীক ৱেঁগবতা দেখৱৈত ঞ্ছি। ঞ্গ্ৰেজী শিছ ভন্ডাবক দক্ষতাপূৰ্ণ প্রযোগ জেনা আব. কে. নাবাষণ কৰৈ ডুথি তহিা দুৰ্গানন্দ মন্ডন মৈথিলী শিছারনীক দক্ষতাপূৰ্ণ প্রযোগ কৰৈ ডুথি। বামপ্রৱেশে মন্ডন ঞ্হী তবহক শিছারনীক প্রযোগমঁ মাধাবণো ৱিহনি কথাৰ্কে ঞ্মাদাবণ ৱঁনা দৈ ডুথি। বাজদেৱ মন্ডন জেহনে কৰিতা নিখে ডুথি, তেহনে উপন্যাস আ তেহনে ৱিহনি কথা, মভ তবা-উপবী। কথা আ শিপিক মন্তনন জেন ও ওহিা প্রমিছ লৈ ডুথি। ৱেঁচন ঠাফব ঞ্ধৱিগ্ৰামক সামাজিক উপাদেয়তাপব ৱিহনি কথা লিখি জাণ ডুথি (হুমিক ফন)। উমেশে মন্ডনক বপৈয়াক ডেবী নাবী মশিকিবণাপব মৈথিলীক মৰ্শিগ্ৰ ৱিহনি কথা ঞ্ছি। জগদীশি প্রমাদ মন্ডন, পবমেশ্বেৰ কাপড়ী, কৌশিন ফমাব, ভরনাথ সা, শিষু ফমাব মিহ, জগদানন্দ সা “মব্”, লক্ষ্মী দাস আ বামলোচন ঠাফবক ৱিহনি কথামে জেন্ম জাঁযমক এপীফেনী স্পষ্ট, কপমঁ দৃষ্টগোচব হোগত ঞ্ছি জে ঞ্হান মৈথিলী ৱিহনি কথাকাবমে ওন্ত স্পষ্ট, কপমে লৈ দেখৱীমে ঞ্হৱৈত ঞ্ছি। ঞ্হাশীষ ঞ্হনচিহ্নাব, ঞ্হমিত মিহি আ চন্দন ফমাব সা নরকা পীড়ীক ৱিষয় পবিরতন আ প্রযোগক মাঙ্কী ডুথি। ওমপ্রকাশি সা ক “স্পাশিন পবমিষ্ট” আ মিহিব সা ক “১০০ ঠাকা” কথাক নুতনতা আ ভিন্নতাক কাবণ মৈথিলী ৱিহনি কথাক গতিহাসমে থাস স্থান বাখত। মন্দীপ ফমাব সাহলীক “ঞ্হক ৱিশ্বাস” ৱেঁচন ঠাফব জীক “হুমিক ফন”ক উল্টা ঞ্ছি, আ ঞ্হা দুবু ৱিহনি কথা ঞ্হপন প্রভাৱমঁ দেখৱৈত ঞ্ছি জে কোনা ঞ্হকৱিগ্ৰামক পক্ষমে আ ৱিপক্ষমে বহি কং দুবু গোঠে কোনা

৪ || বিদেহ মৈথিলী বিহনি কথা

অপন-অপন বিহনি কথাৰ্কে মোদ্ধেথতা প্ৰাপ্ত কবৰ্কেত ছুথি।
দুদুজীক “বোৰাজ” বিহনি কথা লিখ। গাম ঘবমে
মমোমাতৰ্কে লোক ডাঙন কহি ডে দুদা দুঙলোক বোদ ঘবাড ৷
লেন ওকবা আগি দেবো লেন উপবোম হোগ ডে। এতহ দুদা
বিহনি লেন জে বীখা উঠন গেন ডে মে কলে উচ শুবক
ডে। এতহ মৃতকৰ্কে ব্ৰেণ লে ডে দুদা পনো আ ব্ৰেণ ডে।
মে জখন মৃতকক ভাগ কোতা উঠব্ৰ চাইএ ত বিবরা ওকবা
বোৰ্কে ডে আ ব্ৰেণৰ্কে কোতা উঠব্ৰে কহি ডে। আ মগ ক্কে
দেত এ নর বোৰাজমে, জে আগযেম প্ৰাবন্ত ভেন অছি।
তখন উত্তৰো ভেঠেএ- নিপ্তবাতা মভ। জবাহৰ নান
কথপক “হমাব মায তোহৰ মায” আ “ভগবানক ভাগ্য”
অদ্ভুত কপে কথাৰ্কে প্ৰস্তুত কৰেত অছি।

মৈথিলী বিহনি কথা মমাবক মখামে আ গুণামে
অভিবৃদ্ধি হৰ্খিত কৰেবনা অছি।

দুদুজী

সামাজিক সৰোকাবৰ্কে উঠেত বিহনি কথা

জিনগীমে উঠেত উকম-পাকমৰ্কে মমদনাপূৰ্ণ মানবতাক মগ
মবিযৰেত বচনাকাব পত্ৰ-পত্ৰিকাৰ্কে সমাজ আ পাঠকক মোনমে
ব্ৰেমি গেলাহ অছি। বেমি আ মূৰ্তিক বীচ ফাঁক ভেন
জিনগীৰ্কে স্পষ্ট কৰেত, আবামদায়ক আ স্বখদ অন্তৰৰ্কে
মোমা আনৰ আৰ বচনাকাব অপন বচনাধৰ্ম বুঝি গেলাহ
অছি। তেঁ আজুক সমস্ত বচনামে জিনগীক উতাব-চতাব,
খমিত-উঠেত মম্বক স্বখাগত মন মিলেহ মভৰ্কে অপনা

ছদ্দএমে বঁমা বচনা বচৈত ছুথি লেখক। ঐ যগক বচনাকাবকৈ আৰি গবীৰি বঁভনৰনা কিতাৰী থিম্মা আ বাজা-বানীৰনা পিতানীমি ডুপব উঠি আপন সামাজিক সমবসতাক নিম্মন নিশানীক বঁধ ভ২ গেন বঁমাগত অছি। মৈথিলী বিহনি কথা মভ মেহো লোকক জিনগীক গঠিবতা নপেত, ওকব স্বথ-দুখক হাঠক বঁচমি নিকনি ওগ হাঠকৈ ভৰৈত, ওকব এক-এক অশি ধবি জুড়ি জিনগীক দৰ্শন কবৰৈত, মোমাঁ আৰি বহন অছি।

মোম আ পাথব পহিলে এক দোমবাক বিপবীত জিনগীকৈ আবেখিত কৰৈত বহন। হুদা আৰি লৈ, আৰি তৈ একৈ ছদ্দএমে ক্ষণক বঁদলৈত গতিক মগ মোম আ পাথব দুনুক সমল্লয়ক বঁনি জিনগীক মভ অন্তৰ্ভগতাকৈ ছুৰৈত উদ্ধলিত ক২ বঁবা-বঁবী হুদা একৈ ঠাম কেন্দ্ৰিত ভ২ দেখাব ভ২ উঠৈত অছি। আজুক মানরক মৰেদনা এতেক পবিরতনীয় ভ২ গেন অছি জে একু মগ অহাঁক চবিত্ৰমে মোম আ পাথব দুনুক কপ দৃষ্টিগোচব হুত, বচনাকাব ওকবা মোমাঁ আনি ওকব মবকৈ মাৰিত ক২ বহনহ অছি। মল, একটা কাপনিক বিজয় মাত্ৰ লৈ থিক, মল কতৌমি অনাযাম লৈ ঠপকি পড়ৈ। মল পুৰ্তি: মানর জীৱনক যথার্থ থিক। মল মানরকৈ অন্বচিত কাৰ্যমি বোকৰাক বা বিধমি হেৰামি বঁচৈৰাক শীৰ্ষক জকাঁ অছি, জকবা আজুক বচনাকাব অপনা বচনাধৰ্মিতামি লোকক ছদ্দএ ধবি ছুখা ওকব যথার্থ বঁধ কৰৌলনি অছি।

পহিবুক বিহনি কথা মভ দহেজক দানরকৈ উঘাব ক২, দহেজ পাড়ি তাক মৰ্মকৈ বা দহেজমি ভেন পৰিণামকৈ আপন কেন্দ্ৰমে আনি মল্লদিত কৰৈত ছন। ওগমি গতব চুঁকু বা হাম্ম-কণিকা ন২ তকৌলনি নেতা মৰহক বিপঠাৱাদী চবিত্ৰকৈ উজাগব ক২ আপন বচনাক গতিশী বঁমৌত ছনা। এহেন লৈ ছলৈ জে তহিয়াক বচনাকাবক মোচ মফ্টিত ছন। ওহো মভ দুব ধবি মোটেত ছনা, গমৈ ছনা আ তখন ওকবা মোমাঁ অলৈ ছনা। হুদা গা পবিরেশিক দোষ মেহো কহন জা মকৈএ জে তহিয়াক বচনাকাব মভ বিম্ব-বৌতুকৈ মফ্টিত

কহে মৈথিলী বিহনি কথাকৈ সৈহো মফটিত কহে দেননি। ২০ম
সদীক ভূপ্তম-সাতম দশকমে প্ৰায়: ওহনে পবিত্ৰেশে মফটিত
হুন। জকব পবিত্ৰামে বিহনি কথা মাত্ৰ লৈ ববন্ আলো বিধা
যথা কথা/ নাঠক/ উপস্থাম আদিমে বহুত দহেজ আ থিম্মা
আ নেতাজকি কবনীকৈ মোমাঁ আনন জাগত বহন হুন।

আৰি পবিত্ৰেশে বঁদনলৈ দৃষ্টিগত ফৰিহতা এলৈ, সামাজিক
সমবসতা পমবলৈ। তহন সমাজক ভুখাছুত মাত্ৰক অৱলোকন
হোগে হুলৈ। হুদা আগ ওগ ভুখাছুতমঁ ভেন পবিত্ৰাম,
জাতি-পাতিমে বান্ধন লোকক দৃষ্টি-পবিত্ৰন, আৰ্থিক
সম্পন্নতা, পৈয়ক মগ মভ বিন্দু, বিষয় বা স্থানপব ওগ
অভ্যোপ মন, নিয়ম বঁদন লোকক মচব বঁদন, এ মভকৈ
দেখাওন জাএ নাগন অছি। আৰি বিষয় বিন্ধাব স্নত: মভ
তবহক ঘটনাকৈ হুৰৈত কাগচপব আৰহ নাগন অছি। আৰক
পবিত্ৰেশেমে দহেজক পমাব ভহ গেন অছি। এহেন পমাব
জকবা আৰি বিশেষ হুদা লৈ বঁদা, বঁকি ওকবা জীৱনক
সামান্য ফিফাকনাপ বঁমি, পবম্ববাকৈ উঘৰাক প্ৰফিফাকৈ দৰ্শাওন
জাএ নাগন অছি। তহিয়া দহেজ দানব জকাঁ হুলৈ। জে
বচনাকাবক লেন প্ৰহুথ বিষএ হুন। আগ দহেজ দানব মাত্ৰ
লৈ, মহাদানব বঁনি ঠাট অছি হুদা পবিত্ৰেশে বঁদনন হৈ, মাত্ৰ
আৰি তহিয়াক অপেক্ষা আৰ্থিক সম্পন্নতা বঁঠা গেলৈএ, তৈ
লোকক গা মহাদানব আপন জীৱনক একটা অংগ বঁনি গেন
অছি, কোনো বঁহু পৈয় সমম্মা লৈ। আৰি তৈ ওগমঁ পৈয়-পৈয়
সমম্মা বচনাকাবকৈ উদ্ধনিত কৰৈত অছি। যথা বঁখাহক
খুজন বস্তা, কিযো কোনো জাতি-ধৰ্মি বঁখাহ কহে মকৈএ আ
ওকবা আযানয প্ৰমাণিত তৈ কবিতৈ অছি, মবকাৰী মবক্ষণ
সৈহো ভেঠৈ হৈ। ওগমঁ ওপব দহেজ উমুননক দিশামে
সমলিগী বঁখাহ সমাজকৈ জতহ ডেবা বহন অছি, ওতে
বচনাকাবকৈ একটা নৱ দৃষ্টাকনক অৱমব দহে বহন অছি।

পহিলে লোকক বিপন্নতা সৈহো দৃষ্টি, মফচনক পৰ্যায়
হুন। গা স্নাত্তাৱিক হৈ জে পেঠে ভবন বহতে তখনে লোকক
মোচ ওগমঁ দুব ধৰি জেতে। লৈ তৈ মভটা মোচ ভুখমঁ

উপেন্ন ভেন আফনতামে সমাহিত ভ২ বহি জাএত। আৰঁ স্থিতি উনঠেন অছি, আৰ্থিক উদাবীকৰণ আ ব্ৰৈশ্বীকৰণক আএন চননসাৰিমে। আৰঁ লোক আৰ্থিক ৰূপেঁ সম্পন্ন ভেন অছি। আৰ্থিক সম্পন্নতা আৰঁ পেঠক ভুখমঁ গতব আন-আন ভুখ জগেনক অছি, জগ কাবশেঁ চোৰি, তহা আ বঁনাকোবকেঁ মেহো বঁঠাৱা ভেঠেন অছি, জে ওকবে ৰূপ অছি, প্ৰতিকপ বঁদনি গেন অছি। তঁ আজুক লেখককেঁ কনম চনোৱা লেন বঁদনন প্ৰতিকপ হথিযাবক ৰূপমে ভেঠে গেন আ বচনাকাব সন্ত এঁ সন্ত অপবাধকেঁ আপন কনমক মাধ্যমে বৰীলীকৰণ ক২ সোমোঁ আনি বহন ছথি। সম্ভ্ৰতি বচনাকাব সন্ত পদযাত্ৰামঁ ডুপব উঠি মগনগ্ৰহ যাত্ৰাপব জা বচনাবত ছথি। পহিলকা জমানামে লোক গ্ৰুফ দুব গ্ৰহণ কৰৈত ছন আৰঁ দুব তঁ দুব পানিক সমস্তা লোককেঁ ঘেবনে জা বহন ছে। কতো পানিক কমমঁ হাচাকাব মচৈ তঁ কতো লোক বঁঠা ক কোপ ভাজন বঁনি ভুখে বঁনবঁনাগত নাঙঠ ছতৰিহীন ভেন লোকক অসবা তকেঁ। আ লেখক এঁ সন্তপব আপন দৃষ্ট্যে নজৰি গবা এঁ সন্তকেঁ কাগচপব অলৈ।

ভাবতমে স'ল্লিধান সম্মত পিতৃসন্তামেক পবিৰাবকেঁ উঘৰাক নিমিত্ত পুত্ৰক পৈদাগশিকেঁ বঁঠাৱা দেন জাগত বহন অছি। ওনা তঁ আগযো লোক ব্ৰৈশ্বীক নিনসামে ব্ৰৈশ্বীক তহা (ভুণা তহা) ক২ বহন অছি জে দুবু অৱস্থা মেথিলী বহনি কথা লেখকক কনমক ধাবকেঁ পিজোনক অছি। হুদা এঁ সৰঠক বঁৱজুদ জে হুদা লেখককেঁ মমানা দেনক ও অছি নাৰী সমাজিকৰণ। পহিলে মৌগীক মূঠ জাৰি ক২ ওকব স্বেৰিতকেঁ ঘোঘমে ব্ৰুকাএন বখৰাক পবিপাঠী ছন। হুদা আগ পুৰুষ সন্ত আপন কমাগকেঁ দ্বিতীয়ক আ মৌগীক লোকবীকেঁ প্ৰাথমিকতা দ২ বহন অছি। শেহবক কোন কথা জে গাম দেহাতক মৌগী সন্ত আৰঁ সবকাবী লোকবীক বাজলীতিমে আগোঁ বঁঠা ক২ আৰি বহন অছি আ ঘবৰঁনা সন্ত পিছনগুখা বঁনি জীৱন বঁতা বহন ছথি, জকবা মেথিলী বহনি কথাকাব সন্ত আপন কনমক মাধ্যমে ভজা বহন ছথি। মহিনাকেঁ আবক্ষণ

দহ এক দিম সবকাব অঙ্গন ফৰ্মী ৰঁচৰৈএ তঁ দোমব দিম
পুৰুষ মন্ত অঙ্গন ঘব ৰঁচৰী জেন মঘৰ্ষবত দেখাগত ছুথি,
জগ মন্ত ফিয়াকলাপব কনমকাবক ৰফ দৃষ্টি অছি।

উপৰোক্ত ৰঁদনাৱক অতিবিজ মন্তমঁ পৈঘ পৰিৱৰ্তন দেখন
জা বহন অছি তকনীকী চননমাৰি। আগ মোৰোজন
গল্ঠবল্ঠে ডিশি ঠী.ৰী./ এন.মী.ডী. আ জেড ঠী.ৰী. লোকক
জীৱনকেঁ এগদমমঁ চনায়মান ৰঁনা দেনক অছি। তেঁ লোক
ধবতীক ভীড় আ ভাব কম কবৰীক জেন চান দিম নজবি
দহ বহন অছি। আজুক মৈথিলী বিহনি কথাকাব মেহো
উপৰোক্ত মন্ত ৰিন্দুকেঁ ছুৰৈত অঙ্গন বচনাক এক-এক সূক্ষ্ম
গতিৰিধিক সুন্দব ৰণি কৰৈত দেখাব ভহ বহনাহ অছি।

সমাজক ৰঁদনোত ঘণ্টনাফমক প্ৰসেক ৰিন্দুপব চাহে ও
সামাজিক সমবমতা হুখএ, পৰিস্থিতিগত ৰঁদনোত পৰিলেশ
হুখএ, তকনীকী চননক প্ৰভাৱ হুখএ, আৰ্থিক সম্পন্নতা-
বৈপ্লৱিকতা- ৰা কোনো অত্যাচাৰ খাঁহিমঁ জনমন কোনো সমস্যা
হুখএ, আজুক মৈথিলী বিহনি কথাকাব ওগ প্ৰসেক ৰিন্দুকেঁ
অঙ্গন কনমমঁ উঠা কাগচপব আনি মোমা অলৈত ছুথি।
জগমঁ সামাজিক মৰোকাবমঁ জুড়ন এক ঘণ্টনা মৈথিলী বিহনি
কথাক বিষয় ৰঁনি লোকক মোমা আৰি বহন অছি। এঁ মঁ গা
স্পষ্ট হোখএ জে পত্নিকা মৈথিলী বিহনি কথা ৰা বিহনি
কথাকাবক একটা সীমামে ৰাঁহন মোচমঁ আগু ৰঁচি আজুক
বচনাকাব মৈথিলী বিহনি কথা ভাৰবকেঁ এনা ভবি বহনাহ
অছি, জগমঁ কোনো উমেবক কোনো লোকক কোনো মোচক
খাতি পুৰা ভহ মকএ। তেঁ সমাজক মন্ত প্ৰকাবক
গতিৰিধিকেঁ সমেঠ কহ চনি বহন ছুথি মৈথিলী বিহনি
কথাকাব।

অমবনাথ চুঠম দশকমে বিহনি কথা লিখৰৈ শুক কেননি আ
সাতম দশকমে অঙ্গন নঘুকখা মগ্ৰহ- “ক্ষণিকা” (১৯৭৩.জা.)
নহ উপস্থিতি দৰ্জ কৰোননি, জে হমবা জনতৰেঁ মৈথিলীক
প্ৰাৰম্ভিক বিহনি কথা মগ্ৰহ মে মঁ এক থিক। এঁ মঁ পত্নি
হমবাজক বিহনি কথা মগ্ৰহ “জে কিলে মে” ১৯৭২ জা. মে

প্রকাশিত খুঁটি। ঐ পুৰান পীঠীক বাদক মধ্যম পীঠী জে কথা সাহিত্যে নরমচাব অননক আর স্বস্তা গেন খুঁটি, নগৈএ ও মভ আর আপন কএন পবিত্রমক পাবিত্রমিক যানী পুৰস্কাব গ্রহণ মাত্রক সোধস্থ সফিয় খুঁটি।

পহিন মৈথিলী বিহনি কথা গোষ্ঠীক আযোজন ২০ ফবরবী ১৯৯৩ খ্রি. কৈ চিত্রগুপ্ত প্রাঙ্গন, চঠাঠ কপৌলী (মধুৰীণী)মে ভেন ভুন। সযোজকদ্বয় দ্বিজাজী আ মনযনাথ মন্ডন ভুনা। অধ্যক্ষতা- শ্রী ভরনাথ ভরন আ মচ মচানন- ফমাব বাতুন কেননি। উপস্থিত ১৯ গোষ্ঠ বিহনি কথাকাবক ২৩ গোষ্ঠ বিহনি কথা পাঠ ভেন। উপস্থিত জনমে- প.মতিনাথ মিশ্র, প.যন্তনাথ মিশ্র, শ্রী স্থামানন্দ ঠাফব, উমাশীকব পাঠক, ননন প্রমাদ, মচিদানন্দ মচু, দ্বিজাজী, ফমাব বাতুন, খতুন ঠাফব, প্রেমচন্দ পকজ, মনযনাথ মন্ডন, মীবা ভাবতী কৰ্ণ এৰ স্বনিন কৰ্ণ আপন বচনা পাঠ কেননি। বিদেহক বিহনি কথা বিশেষক ৩৭ম ঋক কতেক দশেকক উকম-পাকম এৰ স্বত্ব বিধাক উতাহোকক বীচ বিহনি কথা কৈ মৈথিলীমে স্বত্ব বিধা হেতু স্থিব কেনক।

“বিহনি কথা” বিহনি অর্থাত্ বীখা। তম একবা মৈথিলীক স্বত্ব নামে আগু বঁটবঁক প্রযাম ১৯৯৩ খ্রি. মে মৈথিলী মাসিক “বিচাব” (মহযাত্রী প্রকাশিন, ভোহনা, মধুৰীণী) দ্বাবা কেনে বহী। বর্ষ ১৯৯৩ মে ‘মহযাত্রী মচ ভোহনা, মধুৰীণীক সাহিত্যিক বিমর্শ প্রস্তাব বখনৌ, জকবা তুনসেত সদ্ধদযে মৈথিলীক কবি, কথাকাব শ্রী বাজ দ্বাবা সমর্থন কএন গেন। ঐ ঋগ্ৰেজীক শিষ্ট-স্টাবীসে গতব একটা বীজ-কথা (বিহনি কথা, মীড স্টাবী) খুঁটি। উর্জা যামে ক্ষুদ্রকথা (খুঁদ্র কথা), পজারীমে “মিল্লী কথা”, রাঁগ্লামে “এক মিনিষ্টেব কথা”, মনযানমমে “নিমিষা”, তহিনা মৈথিলীমে “বিহনি কথা”। বিহনি কথা মাদে ববিপ্র কথা/ নঘুকথাকাব শ্রী বাজক মত ভুনি- জেনা একটা ভোষ্টভীন বীখামে গাঙ্কক সম্পূর্তি নিহিত খুঁটি, তহিনা বিহনি কথা আপনে-আপমে কোনো কথাক সম্পূর্তাকৈ সমেঠেনে খুঁটি।

आ ह्रेव १० दिसम्बर २०११केँ ‘सगव बातिदीप’
जबयक १३म कथा गेष्टीक आयोजन पठनामे कएन
गेन, एँ अरमबपव झन्नाजी द्वारा मैथिलीक पठिन रिहनि कथा
पोस्टर प्रदर्शनी कएन गेल छल । रिहनि कथा आरँ स्थापित
अछि आ आ शिष्टारनी पाठकक मोनमे पैसि गेल अछि, आ
एँसँ रिहनि कथाक लोकनिपव एकठाँ पैघ दायित्व सेहो आरि
गेन छल, दायित्व एकव स्तरकेँ नीचाँ ले तेरँ देरौक आ
उत्तरोत्तर रङ्गित सामाजिक-वाजनेतिक आ आर्थिक चुनौतीकेँ
झिकाव कऽ श्रेष्ठ रिहनि कथा लिखरौक ।

ଜ୍ଞାତି ସ୍ମରୀତ ଚୌଧବୀ

জন্ম তিথি -২০ দিসেম্বৰ,১৭৮৭; জন্ম স্থান-ৱেন্‌চুৱাৰ, ফ্ৰান্সী ; শিক্ষা-স্বামী
ৱিৰেকানন্দ মিডিন কৃত ষ্টাৰ্কা সাকটী গৰ্জ হাণ্ড কৃত, মিসেজ কে এম
সী এম এণ্টোব কালেক্স, গণ্দিবা গান্ধী ওপন য়ূনিৱৰ্চিটী, আগ সী ডৱন
এ আগ (কাম্‌ষ্ট একাডেমী); নিৱাস স্থান- নন্দন, যু.কে.; পিতা- লী
শুভকৰ মা, জয়শৈৱদেৱ; মাতা- লীমতি স্মা মা, শিৱীপত্নী । জ্যাতিৰ্কে
www.poetry.comসঁ সপাদকক চ্যাম অৱাৰ্ড (খগ্ৰেজী পঢ়ক হেতু)
ভেঠেন চুহি । লুকব খগ্ৰেজী পঢ় কিচু দিন ধৰি
www.poetrysoup.com কেব দ্ৰুথ পৃষ্ঠা পব সেহো বহন অছি ।
জ্যাতি মিথিতা চিত্ৰকনামে সেহো পাবগত চুথি আ লিকব মিথিতা
চিত্ৰকনাক প্ৰদৰ্শনী এনিগ আৰ্ট গ্ৰুপ কেব অতস্কত এনিগ ক্ৰাডৰে,
নডনমে প্ৰদৰ্শিত কথন গেন অছি । কৱিতা সগ্ৰহ অৰ্চিস প্ৰকাশিত ।

नरेंका पीढ़ी

ହେବ ପତ୍ନି ଜକାଁ ନିହଟ୍ଟକ କେରାଡ଼ ଖୁଜନ କୀ ଜେ ଦହତବ
 ଆ ରିନ୍ଦାନ୍ୟ ଜାଏର୍ନା ଜୋକ ସରଟକ ଭାଡ଼ ବୀଟା ଜାଏ ଜ୍ଵେନ
 ନିହଟ୍ଟ ଦିମ୍ବ ବୃଦ୍ଧେ ଗେନ । ରାଞ୍ଚା ତୁ ରାଞ୍ଚା ବ୍ୟକ୍ତାୟେ ମୁଁ କକରୋ
 ନଗ ସମୟ ଜେ ବହେ ଏ ଦୁନୁ ବୃଦ୍ଧ ପତି-ପତ୍ନୀ ନୟକାବ ପାତୀ
 କବେ ଜ୍ଵେନ । ବ଼େ ତୁ ଶ୍ରୀ ମତ୍ତ ଦିବକା ରାତ ଯଦା ଆଗ ବୁଢ଼ି
 କନୀ ଶ୍ରେମିସେ ଥିମିଆଏନ ବହସି “ଶ୍ରୀ ଶ୍ରଦ୍ଧି ଆଜୁକ ପୀଢ଼ି କୋନୋ
 ମୟକାବ ଜେ ।”

ভোৰে ভোৰ ভ্ৰমণপৰ নিকননাগ তিনকৰ সৰহক ৰিংগডন
স্নান্যক প্ৰতি সচেত বহক প্ৰিয়াম ছুনি জেকি উৰ্দ্ধৰ
ৰেঠক পৰামৰ্শ ছুনি। ৰ'ড প্ৰযতনৰ ৰেঠকে পঢ়া নিখা

চিকিত্সক বৈজ্ঞানিক। ভেনি বৈজ্ঞানিক কোলো বৈজ্ঞানিক কম্পানীয়ে
মিহিষ্ট ডিষ্ট কবত আ খুঁ কমাওত। ফুদা বৈজ্ঞানিক আৰ
পট ১০ক ভুত কহিয়া নগলৈ মে বৈজ্ঞানিক লৈ কেনখিন।
বৈজ্ঞানিক ভেজৈ বৈজ্ঞানিক ভেজৈ ফুদা ও মদিখন বস্তু বহন।
পিছনা তিন মানস মাএ বৈজ্ঞানিক গছা বহনি জে ও দুৰ্গা
পূজামে কিছু দিন অৱকাম নহ কহ তিনকা মভ মগে বহএ
কিছু মযোগ লৈ মিলৈ ছন। মভ বৈজ্ঞানিক অৱমে আৰি কহ
কোলো জকৰী কাজক বৈজ্ঞানিক কাৰ্য্যক্ৰম বদ ভহ জাগত
ছন। এ বৈজ্ঞানিক ও দুৰ্গা বৈজ্ঞানিক ১-বৈজ্ঞানিক ১ বাদ বৈজ্ঞানিক কৰৈ ছনখি
জে ও বৈজ্ঞানিক আৱত কা লৈ।

ঘূৰিকহ ঘৰ এনাপৰ বৈজ্ঞানিক মণ্ডলীয়ে দৰ্দ উঠনি।
প্ৰেমবক মণ্ডলী ছনী তৈ পতিদেৱ ভবন্ত ডক্টৰকৈ ফোন
কেনখিন। ডক্টৰ মভ জাট কেনকনি আ কহনকনি জে
চিহ্নম দুব বহু আ মভ দৰাগ মমৈপৰ খাউ। তুকা
মভকৈ ত বৈজ্ঞানিক চাৰী ছন বৈজ্ঞানিক কৰৈ জেন। ফেব দুৰ্গা গোটে
এক দোমবপৰ আৰোপ-প্ৰত্যৰোপ কৰএ নগনখি। বৈজ্ঞানিক
তখনে নাগন জখন ফোনক ঘণ্টী বৈজ্ঞানিক। বৈজ্ঞানিক ফোন
ছনখি। মাএক স্নায়ু বৈজ্ঞানিক স্নায়ু ও বৈজ্ঞানিক বৈজ্ঞানিক
নাগন। লৈ ত আন দিন কল অতেনক মমএ বৈজ্ঞানিক ছন ?
প্ৰশ্ন ততেন জে বৈজ্ঞানিক ফুদিক জে বৈজ্ঞানিক ফোন ছন আৰি
চিকিত্সকক। বৈজ্ঞানিক মভলৈ কহনখিন তৈ গহো গুহ
চিকিত্সকক ভাষামে মমৈপৰ দৰাগ খাএ কহ উপদেশ
পিযোনকনি। বৈজ্ঞানিক এ বৈজ্ঞানিকতমে ভাত ভেনি জে বৈজ্ঞানিক
কোলো তেহেন শৌধ কাৰ্য্যমে নাগন অৰি জে আৰি পুৰা
হোপপৰ টে আ একব মফনতাম মসুৰ্ণ মানৱ মফদাযকৈ
বৈজ্ঞানিক কল্যাণ হেতেন। ওনা অতেন ডব তৈ বৈজ্ঞানিক জাৰক
পহিন গুৰুৱামে মেহো লৈ ভেন বহনি, জতেনক পলৈক
তৰিয়ত গুৰুৱানোপৰ বৈজ্ঞানিক বৈজ্ঞানিক কৰৈমে হোপত ছনখি।

খএব মমএ বৈজ্ঞানিক আ বৈজ্ঞানিক ১ ফেব পহিনে জকা বৈজ্ঞানিক
নগলী। ঘূৰণাক দিনচৰ্যা ফেব প্ৰাবন্ত ভেন। ফেব বৈজ্ঞানিক
মিষ্ট মজক কাত-কাত পাৰ্ক তক আ পাৰ্কম ফেব ঘৰ

রাপিম। বঁঠনী জখন বঁঠমাব হোণত ছনী তঁ বঁঠক
ভাৰণাত্মক মত্কাব বঁড নীক নাগৌত ছননি। তখনে তঁ
নাগৌত ছননি, বঁঠনী অখনো তুনকা মভকৈ লৈ বঁঠমবনে
ছনহি। তকব বঁঠ জেলে গা মভ ঠীক কী ও ফেব
বঁঠগড়ন। যএহ মভ মোটি দুনু খুশি ছনখি। নিহষ্টমে
চঠনখি ঘব পটুচয় জেন। নিহষ্ট বন্ধন কী দুনু কাত ভং
গেনখি। দ্ধদা গা কী - ও মভ পটুত ছননি জে অতেক
দিন কতএ ছনখি- ঘুমএ কিএ লৈ গেনখি আদি আদি। ওকব
মবঁঠক ভাগৌত স্থিতিক অনুসারে দুনু শীঘ্ৰতম মক্ষিপ্ত জবঁঠ
দেনখিন। আগ বঁঠমেননি দুনুকৈ জে নবপীঠীকৈ প্ৰতিস্পৰ্শমি
ভবন যগমে জাঁৰৈ জেন অতেক ভাগাদৌড়ী কবএ পড়া
বহন ঠৈ জগ কাবশে ঔপচাৰিকতাক সমএ লৈ ঠৈ দ্ধদা
মভমে ভাবুকতা অখনো জীৱিত ঠৈ।

ঘুমিকং লৌঠনাক বঁঠ বঁঠনী দুনু গোঠে জেন কাঁহনী
বঁঠাৱৈত ছনী আকি ফোন বঁঠজন। বঁঠনী ফোন উঠেনা আ
কনিয়ে দেবক বঁঠ ফোন বাখি দেনখি। তুনকব দ্ধক উদাসী
কনিয়ে নাঠকীয় লৈ বঁঠাগত ছন। কপ পকবাৱৈত বঁঠনী
বঁঠনী “কী ফেব ফনো কাজ নাগি গেলে।” বঁঠনী হঁ মত
বঁঠনী “ও তঁ লৈ আৰি বহন অছি দ্ধদা হমবা মভ জেন
ঠিকঠ পঠা বহন অছি। অহিৱৈব হম মভ পূজামে মগে
বহঁ। হম মভ বঁঠক ঘব জাএৰঁ আ বঁঠনী প্তোতু মহিত
পোতা মগে পাৱনি মনএৰঁ।” ফেব কী ছন আৰি কাঁহনীক এক
এক চুকা আগাক কাৰ্য্যফম বঁঠাৱৈমে বঁঠন।

ঘব দিসকা বস্তা

কতেক নীকমঁ আঁখি নাগন ছন, অতেক হবানী ভেন
ছন গামপব। ফেব গামমঁ পঠনাক যাত্ৰা, পঠনাক বঁঠো তঁ
ডোমেষ্টিক এযবনাস অস্ত্ৰ:ৰাষ্ট্ৰীয় চৰাগমেৱা ছন। তুবন্ত
অস্ত্ৰব বঁঠা জাগত ঠৈ এঁ দুনুমে, কিন্তু একৱৈব গামপব গা
বঁঠ বঁঠা গেন তঁ মগী মভ কহনক জে বঁঠ পাগ অছি তঁ

চাউন্ড স্থান কং নিখ। আর লেডিগমে মাত্র রীম মিন্ট ছুন
মে এযবহোস্টম -রিমান মেরিকা- মভ থিডকী থোলি দেনক
আ মভ রীত্তী জড়। দেনক। বুমু তঁ দুগ্ন মিনিষ্টমে
অহুবিয়া বাতিমঁ দুপহবিয়া ভং গেন। নাস্তা চায মগে
গমিগ্রেমন ফর্ম -আপ্রামন প্রপত্র- মেহো রীষ্টন গেন।
যন্ত্ররত মভ তৈযাবী কং লেলোঁ কাবণ কোলো পহিন রৌব তঁ
ছুন লৈ। আর তঁ তেহেন আদতিভং গেন অছি জে কতো
নাও লীথক আরশুকতা হুত তঁ নাও মগে পতা, জন্মতিথি,
রারমায, পামপোর্ট নল্লব আদি মভ লিখা জাএত। রারমায
লেন তঁ মানমে কএক রৌব হরাগ জহজক পানা পড়ত অছি
আ চাবি মানমঁ জহিয়ামঁ বিদেশে এলোঁ একরৌব গাম তঁ জাওতে
ছী।

পনৌমে সমএ আ পবিস্থিতি মগে হিনমিন জাওক ততেক
নীক গুণ ছুছি জে দোসরে রৌবমঁ গাম লৈ জএরীক শিপথ
লেনী। জখনমঁ স্মারনল্লবক আমেরিশাস ভেননি তুনকব
দুবদর্শিতা কহনকনি জে গামক প্রগতি কহিয়ো লৈ হুত।
ওগঠাম জাও আরএমে জে খর্চা কবৈত ছী তওমে পুবা
দুনিয়া ঘূমনাও ভং জাএত। হমবা অপর জন্মস্থানমঁ তেহেন
আমজি অছি জে মভ রৌব পরেশান হোওত ছী হুদা গোনাও
লৈ ছোড়ত ছী। একরৌব পুবা চৌহদ্দীক চক্ৰব জকব কাষ্টে
ছী। মভ দিম তাকৈত বৈ ছী জে কনী প্রগতি দেখা
জাএ। রএহ অপর ছোষ্ট ভাযকৈ কোবা লেনে রীচিয়া মহিমপব
সরাব রীচা, সমাজক রিস্তিতিকৈ মষ্টমেন উজ্জব বংগমে ঠংগনে
বিশরা হরতী নাষ্টক লৌকিক তৈযাবীমে অপর রৌবোজগাবীক
দুঃখ ব্রকারৌত নরহরক, ঘবপব খাওক আহুদ হুদা জমায
লেন তিনকোড়। তবৈত রৌষ্টীক মাএ, পুতোহুপব কষ্টাক্ষ কবৈত
বুঁড়ী যা, ঠুঁঠন আরিপব চলেত মোক্ষক মাহাপব শাম্ভার্থ
কবৈত বুঁজুআরশ, ও মভ হমব পনৌক বুঁক্ষিমন্তাক গরাণী
দৈত অছি।

জখন মাষ্টক টিমকারৌ দ্বাহিকং উচরিদ্যানয ব্রলৈত
দেখলিওঁ তঁ অপর লেনপনক দিন মভ ভাও-রীহিন, মগী মভ

সঙ্গে ওতহ ব্রহ্মাণ্ডী থেলেরাক যাদ মিঠাওক কনিকো দুঃখ
 লৈ ভেন। খুশী ভেন জে আর জাভক ভোবমে রা গবমীক
 গুমাবমে রা রবমাতক পিছড়মে রঁচা মভকে সাগকিনম পাঁচ
 পাঁচ কিলোমিঠব লৈ জাএ পড়তে। তম মভ তঁ পএরে জাগ
 ছনো, ফেব রাঁজী অঠমামঁ ছাত্রারামমে দহ দেনথি। তখন
 মঁ জে ঘব ছুঠেন মে ছুঠনে বহন। কাঁনেজ নেন দবভঁগা,
 ফেব তকনীকী শিক্ষা নেন দ্বজহফবপুব আ লৌকবী নাগন
 অলুববাহুদ্রী কস্মনীমে, ও মভ ঘব পবিরাব ছোড়াগএ
 দেনক। রাঁজীক মপনা পূবা ভেননি, তমবা অভিযন্তা রঁনেত
 দেখিকহ। ফনক চিত্রা কেনে বিনা কর্ম করেক পাঠ জে
 গীতামে কহন গেন অছি তগপব তমব মাতা-পিতা পুতি:
 অব্রমবণ করৈত ছথি। রঁম স্বয়ংকে রিদেশীমে বৈঠনা
 অভিযাতক অভিভারক কহি কহ খুশী ভহ জাগ ছথি।
 অগন উপজারীড় ১ দিয়াদ আ সমাজকে ছোড়া কহ কতো লৈ
 জাগ নেন প্রতিরঁফ ছথি। “রঁম তঁ, আনন্দমঁ বহহ মএহ
 চাই ছী”, যএহ জরীর ভেঠেত অছি জখন অগনা সঙ্গে জাগ
 নেন কহি ছিথনি।

গাম ভবিমে রিখাত অছি জে তমব সমানমে কপড়। কম
 আ পানিক রৌতন রঁমী বৈত অছি। মভ পঠনামে ভবি কহ
 নহ লৈত ছী। গামপব লোককে খুঁ হঁমী আরৈত টে। মভ
 ডেবাইত বৈত অছি জে ডুপীকেট হোগত অছি। গামক
 লোকক ভান এ মভমে রঁহুত বিনক্ষণ হোগত টে। অগনে
 ফঠেগন বহত দ্বদা কোঠ পৈঠ রঁনাকে তেহেন-তেহেন রাত
 কহত জে ও ভবন্ত ড্রাগরাম রঁনা নগ ভাগত। জারৈ
 পড়ত বহী তারৈ লৌকবীক দুখামতাপব ও লোকনি রঁহু
 চিন্তিত বৈত ছনথি, আর জখন লৌকবীমে ছী তঁ তমব
 রাস্ততাপব মগনভুতি ছনথি। গামমঁ রিদা হোগত ছী তঁ
 মভ আরৈ ছথি অগন আশীষ দগ নেন। তিনকব সরৈক
 যএহ দ্বহ তমবা ফেবমঁ আরৈক নিমন্ত্রণ দৈত অছি।

পৈঘ কতাব ছন প্ররামনক পুছুতাছ নেন তগপব মঁ মনী
 রঁচা আ বঁজুতাক জে রিশিষ্ট, স্বরিকা টে তগমঁ আব দেব

हेरौक आर्शिका छन झुदा मभ जन्दिमे भ२ गेन । कनिक समए कम्पुमसँ निकामिक रौद समान आरैमे नागि बहन छन । कल्लयव रैले छननाग शुक भ२ गेन छले आ समानो आरै नागन छन । मोरौगनक रौपक मग अपन धियान ठूँठन तँ देखनौ जे हमव समान मेहो आरि गेन छन । पिछुना किछ देवमे हम प्रले मिनठमे एक मानक यात्रा क२ लेने बही । समान न२ क२ रिदा भेलौ आगाँ । मोरौगनपव समान छन जे पनी अवागन गेठ आगमन द्वापव हमव प्रतीक्षा क२ बहन छथि । फोनसँ यथार्थमे आनि देने छनी आ जखन भैँठ हेतौ तखनसँ भरियाक मैठौ योजना सुनेतौ । फेब कहियो ह्वमतमे बहरँ तँ अतीतक ओग भागक यात्रा कवरँ जे अखन छुँट गेन, हिनहन तँ हम घब दिस रिदा भेलौ ।

पानिमे खेती

रिरेक रौरू एक ग्रामीण श्रमक परिवारसँ छथि । रैचसँ बाएनी, पठौनी, कठनी, दाडन, यए मभ देखिक२ पैघ भेलथि । रैच तबहक रिवादक ओ रैच नजदीकसँ मामना केने छथि । दमकन नगेनक किये आ किये आव रिन पडने आवि काँट क२ अपन खेतमे पानि भवि लेनक, पाखेमे जीवा पडन की ले, रैचा मरहक रैमी खेलेनाग शुक अछि, रौरू रैनारै कान ककवा दिसका जमीन रैमी ले छनि जाए तग लेन कनह, आ मभ छुँटमाँछे हनछन तँ ओतका दिनचर्यामे शामिल छन ।

ए मभसँ तगेत रिरेक कानेज पछुँटि गेन । जखन गामक नाकेकेँ जगत भेलनि जे ओ श्रमिज्जनक अधायन क२ बहन छथि, तँ आश्चर्य भेलनि । मभकेँ भेलनि जे ए विषयमे हमरा नाकेनिकेँ पठ १०० की आरथकता ? फेब मभकेँ भेलनि जे रिरेक रौरू नर-नर प्रजातिक रौआ नर-नर तबहक खाद, काने माँठिमे काने तबहक उपजा रौबी नीक आदिक विषयमे खूँ रैतियाँत । मभ रैब जखन

ডুপ্ৰীমে বিন্নেক রাঁবু গাম আৰৈত ডুনখি, নাকেক কানমে রাঁত জাএ, তৰ্গম পহিলে ঘূৰি জাগ ডুনখি। অহুত: অহিৰেব ও মভকে ভেঠেনখি। মগী ককা, রাঁরা মভ কিয়াে ঘেব জেনখিন তুনকা।

অপন বিষয়মে রাঁজেমে বিন্নেক রাঁবুকে মেহাে কানোে অমমজম লৈ ডুনখি। হুদা তুনকা নগ জে জ্ঞান বহনি মে নাকে মৰঠক আশামে কামোে ঠটি কহ ডুনখি। অমনমে বিন্নেক রাঁবু হাগড়াে পানিক কঠেইমেন -পানিমে খেতী- ক পঠ ৷গ পঠি বহন ডুনখি।

বিন্নেক বঁজনাহ “আৰে এহেন তকনীকক বিন্নাক ভহ গেন অছি জে মাহে পানিমে খেতী ভহ মকেত অছি।”

মভ পুছনখিন “মাহে পানিমে । মাঠিক কানোে আৰথকতা লৈ ? ”

“লৈ মাঠিক কানোে আৰথকতা লৈ। ”

“তৈ গাছ ঠাঠ কানোে বহেত ঠৈ ? ”

“পাগপমে ভুব কহ গাছকে ঠাঠ কএন জাএত ঠৈ।
পাগপমে বহেত পানিমে মভ আৰথক তহু মিনা দেন জাগত ঠৈ, জাগ জেন গাছ পহিলে মাঠি আ খাদপব আশিত ডুন।
জাড়া পাগপক অন্দব বহেত পানিমে মভ পাঠিক তহু হুহা কহ জেত অছি। গাছক শেষ ভাগ পাগপক ভুব রাঁঠে রাঁহব বহেত অছি। কানোে কানোে গাছকে ওকব আকাবক অহুসাব রাঁউন আ ছাঠেকী পাথবক মহাে মেহাে বাখন জাগত অছি। ”

“আমক কনম নাগি মকেত ঠৈ কী এনামে ? ”

“অখন তক তৈ লৈ, হুদা জ’ বিশেষ মকব আ অপাকাব প্রজাতি বিন্নিত হেএ তৈ মেহাে ভহ মকেত অছি”।

কনিক কানক চুপ্পীক রাঁদ হুৰি-বিন্নাক ৷ মগাঠী সমাপ্ত ভেন। নাঠেত কান মভকে জ্ঞাত বহনি জে এ বারস্থাক খাচ পুছনাগ ও বিন্নবি গেলা হুদা অহুসামে লৈ বহনি। কাবণ জতএ মভ কিছু প্রহতিপব আশিত অছি, জে স্বৰিবা উপনহু অছি তকবাে প্রাপ্তি লৈ অছি, ওতএ এহেন

চমকোবক মকপনা এক অমভৰ স্নগ্ন মন ডন। ব্ৰেব-ব্ৰেব মবকাবক দামে তাকি-তাকি মভ থাকি গেন বহথি। এ ডানপব তঁ ব্লিকৈ বঁৰুকে বঁহৰে বাজেগাব নগতেন। গামক একটা আৰ প্ৰতিভা অংকা অপিতি ভেন।

মৈথিন বিখাহ

বিমিকা জীক পবিৰাবকে অমেকিকামে এক সমূহ মৈথিন পবিৰাবমে গিনতী ডনথি। দ্ধা শিতবম কনিয়ে দুবপব মৰ্ৰৰ্ম ওলাকামে অগ্ন বঁড়কা ঠা মকান ত্লে ডনী। ঘবমে পতি আ দু ঠা বঁচা ডনথি। পড় ামে ব্লিকৈ মভ দিস্বকা ত্লে ডনথি জগমে মভম ব্ৰেমী মম্পক বঁগনক অমেকিকা পবিৰাবম ডনথি। বিমিকা জীকে ঘব পবিৰাবক দেখেথক বঁদ জে সমএ ভেঠে ডনথি তগমে ওৰেঠ মেনেজমেঠক কাজ কৰে ডনথি। ও দ্ধা কপে মৈথিন উপনয়ন, বিখাহ, কোজগবা আদিক প্ৰবন্ধ কবাবেত ডনথি দ্ধা কথলো কঃ অমেকিকন বিখাহ মেহো সমাবেত ডনথি। অহা, তঁ ত্বকব গোবকা অমেকিকন পড় ামী কান্।

কান্ ফলো তবহে বিমিকাকে পিড্ডন মাৰিত কৰেমে নাগন বহেত ডনথি। দ্ধা বিমিকা তেহেন দ্ধতহে ডনী জে দ্ধত চূপ কবা দৈত ডনথিন। কান্ পতিক কিছু মৈথিন মগী মেহো বহথি। একদিন কান্ একটা মৈথিন বিখাহক ভোজমে গেনী। ওতএ ত্বকা বিমিকা ভেঠনথিন। ও পবিহাম কৰেত বঁজনীত, “কী কছ। বিখাহক নাওপব এতএ তঁ মানু কোনো পূজা পাঠ হেএ। আ ভোজমে কনিয়া ববম ব্ৰেমী তঁ আন মভ আদিত ডথি। আন আন নাটি গাৰি বহন অহি। কনিয়া বব কী মজা ত্লে ? ”

বিমিকা বঁজনী- “কিএ ? অহা মভমে বিখাহ মৌন কপমে মনাওন জাগত অহি ? অহা মভ বিখাহমে ধাৰ্মিক স্থন চৰ্চমে অথৰা পাদবীক উপস্থিতিমে কৰেত হী। অহা মভমে বিখাহমে পাঠী হোগত অহি। পবিৰাবক জুঠান

হোগত অছি। বঁকি অহা মভমে তঁ ব্ৰেমী কান পাঠ্যৈযোক তৈযাবী কনিয়া বব অপনা মোলে কৰৈত ছথি। এনামে ও মভ কোন আপন বঁখাহমে ব্ৰেমী মজা লৈত হেত। পুৰা বঁখাহমে যএহ চিত্তা বঁহৈত হেতেন জে বঁখাহক সমাৰোহ ঠীকমঁ মঙ্গল ভ২ জাএ। আপন মাজ-মজ্জাক বিযান আ আমেৰিশ্বাস জতেক মৈথিন আ দক্ষিণী এশিয়ন মঠিনামে অছি তেহেন তঁ আন মভমে দুব-দুব তক লৈ অছি। তমবা মভমে বঁখাহমে পুৰা পবিত্ৰবমঁ মঙ্গল জোড়ন জাগত অছি। ঙা এক পাবিত্ৰবিক সমাৰোহ হোগত অছি। কতাদান এক পুণ্য কাৰ্য মানন জাগ হৈ। বঁখাহক মান ভবি পাৰনি হোগত অছি জগমে পুৰা পবিত্ৰব মম্মিনিত হোগত অছি আ কনিয়া ববকৈ মেহো মলোবজন হোগত ছনহি। ”

কাৰ্না- “আব কনিয়া ববকৈ আপন হেনমেন বঁড় বঁয়ক ফলো অরমব লৈ ভেঠৈ ছনহি। ”

বিমিকা “বঁখাহ দুবাগমন মিনাক২ মভ পাৰনিমে দক্ষিণমঁ এক মঠিনা জাগত অছি। ঐ ক২ অতিবিজ পুৰা সমএ আপনা লেন বঁহৈত অছি। ”

কাৰ্না “অনচিহাব লোক মভ কেনা বঁখাহ ক২ লৈত ছথি ? ”

বিমিকা- “অচিহাবমঁ কহিযো বঁখাহ লৈ হোগত ছহি। ঠ, পহচান পবিত্ৰবক মাধ্যমমঁ হোগত ছহি। পবিত্ৰব আ সমাজকৈ মান দৈত আপন নিজী খুশী দেখনাগযে মৈথিন বঁখাহ অছি। ”

কাৰ্না ঠীকে দেখলে ছনী জে কেনা বঁজুঅমঁ পুড়ি-পুড়ি বঁখাহক বিধি পুৰা কএন গেন ছন। ভোজমে মেহো কী পুৰুষ আ কী মঠিনা, মভ স্মজ্জিত ছনথি। আন সিগাব মগে পাবিত্ৰবিক পবিত্ৰব, ঠিকনী, চুড়ী, গহনা আদিক মজ্জামে মঠিনা মভ চমকি বহন ছনথি। ছেব হাথক মেহদী আ কেশিক মজ্জা আব অদ্ভুত ছন। ওগ তননামে তুনকব মঠগ ডিজাঘনব ড্ৰেম বঁড সাদা নাগৈত ছনথি।

খসিত আমেৰিশ্বাসকৈ সম্ভাৰৈত কাৰ্না আপন জিন্দী স্নভাৰক

কাবণা ৰঁজলী- “হম কনিকাক অপমান লৈ কবএ চাইত ডুল্লোঁ তঁএ তুনকামেঁ ৰেমী সন্দব লৈ নাগয় চাই ডুল্লোঁ।”

বিমিকা “তঁ অহাঁ মেথিন সন্দবতা কেঁ ননকাবি বহন ডী জতএ সীতা দেৱীক ৰিখাহ লেন ৰঁজকা স্ময়ৰব বচন গেন বহনি । অতুনা ভাবতীয় মাঁডেন মভ ৰিশ্বিসন্দবী ক থিতাৰী জীতি বহন ডুথি।”

কাৰ্ণা আপন মোৰাণল কাঁন বিমীৰ কবএ ক২ ৰঁহল কাত আৰি গেলী।

হিমদূত

হেমন্তজী লৌকবীক কাবণো পৰিৱৰমঁ দুব অমগব অমেৰিকামে বহিত ডুনথি। জাডক প্ৰকোপ আপন পৰাকাপ্ৰাপব ডুন। তোবক তোব ৰঁফক ৰঁবখা মভ ভূমিপব চাঁদীক ওড়না ওড়লৈ ডুন। তগপব মঁ তুনকব তবৰামে কনিক ফৈক ভ২ গেন ডুননি, মে ৰঁত্ৰত দিনমঁ প্লাস্টব ডুননি। নেওবা ক২ চলি চলি কতুনা আপন জকবী কাজ কৰৈত ডুনথি। অতেক দিনমঁ আঁফিম লৈ জা বহন ডুনথিমে ওতোমঁ মুচনা আৰি গেন বহনি জে যথাশীত্ৰ দহতব ওনাগ প্ৰাবম্ভ কক। চুষ্ঠীক কাবণা দেবমঁ ওঠৈত ডুনথিআ জখন ৰাঁহব তাকৈত ডুনথিত হিমদূতক ছাপ দেখাগত ডুননি জে লেনা ভুঠকা মৰঁহক ঠেলী ভবিসক ৰাঁহব ৰঁফপব সুতিক২ লথ পএব হিনা হিনাক২ ৰঁলৌলৈ ডুন। ও দেখিতুনকা আপন ৰাঁলকান বিয়ান আৰি গেননি জখন হিমদূতক থিম্মা মভ সুলৈমে তুনকো খুৰঁ মজা আৰৈত ডুননি। অথলো মোন তঁ ৰঁডু ডুননি জে ৰাঁহব জা ক২ ৰঁচা মভ মগে ৰঁচা ৰঁনি খেন কবথি দ্ধদা পএবক প্লাস্টব আগয়ে কঠন বহনি। ড়কঠব অথলো মতৰ্ক বহি লেন কহলৈ ডুননি।

আৰি আব কাৰ্যনিয লৈ গেনাগ ঠীক লৈ ডুননি মে হেমন্তজী আপন তৈয়াৰী প্ৰাবম্ভ কেনা। ও অতেক দিন ৰাঁহবক মহাগ লৈ ক২ মকন ডুনথিমে অন্বমান বহনি জে গৌৰেজক আগু জে ৰঁফকি ভবমাব ভ২ গেন হেতেন জকবা

কাৰ নিকালৈ লৈন সাহ কৈনাগ অনিৰাৰ্য ভৱ গৈন ছননি।
সে মভম পহিলে কতুনা লেঙা গত ফড়মা নৱ বীৰব গৈনা।
বীৰবক দৃষ্ট বিন্ধিত কৰেইনা ছন কাৰণ পুৰা বস্তা আ দ্ৰাবক
ভাগ সাহ ছন। বীৰ আশ্চৰ্য্যচকিত ছনখিজে গা কৈনা
ভেন। লৈ কিছু ত পিছনা দম দিনম নগাতাব বীৰব খমি
বহন ছন। ফেব বীৰা মভ জে হিমদূতক ছাপ বীৰোনে ছন
সেহো বীৰা বীৰক মোষ্ট ভেবক বীৰা কৈনা মম্বর ছন? কহী
গা হিমদূতক অস্তিত্ব মচ ত লৈ, হেমন্ত জী মোচনা।

দোমব দিন হেমন্তজী কাজপব জাগ লৈন জন্দি উঠনা ত
অপন দ্ৰাব নগ কিছু হনচন নগননি। খিড়কীম তকনা ত
দেখনা জে বীৰা মভ মিনিক২ হুনকব জগত সাহ কৰিত
ছননি। জখন ওকবা মভকৈ ঠেকনখিন ত ও মভ কহনকনি
জে হুনকব অস্বস্থতা মভকৈ বীৰন ছনৈ তগ দ্ৰাবে বীৰা মভ
প্ৰতিদিন খৈনাগ কান হুনকব বস্তা সাহ ক২ দৈত ছননি।
হেমন্তজীক দ্বদএ ভাৱিভোব ভৱ অপন আভাব ৰাজ কৰএমে
অমৰ্য্য ভৱ গৈন ছননি। আগ হেমন্তজীকৈ অমলী হিমদূতক
দৰ্শন ভৱ গৈন ছননি।

दुर्गानन्द मंडन

पोस्टमार्टम

बामेश्वरबोरु गामक नरैप्रतिष्ठित ब्यक्ति, मभ तबहै
 सुथमिमपन्न- , कथूक कमी जै। कनियाँ गामक प्राणमयी
 मकुनमे शिक्षिका। छठम रैतन भेले दबमोहो रैठि याँ।
 अगले एकठाँ उच रिद्यालयमे प्रधानध्यापक पदपब रतमानमे
 कार्यबत। हन मिला क२ मासिक आमदनी नाथोमै डुपब।
 नहनारयँ जतएपातीमै आमदनी अगले। म- कतो बहनाह
 प्रधानध्यापक बहरौक कारणै ठुँठी आमदनीक जोगाब मदिखन
 नगोले बहैत हुनाह। आन आन काज कबरौक-जैन आरो
 शिक्षकगण। ह्मदा आवममै डुपवी कादिकान गुन-हावम भती-
 म्मक आ ह्मना मभमै जेरौमे। मरयोगी शि आमदनी अपनहि
 चमन-हु बमनकि-ले-हुनपब कित दम दिले। हप् रैननि
 ठाक बहैत - । तखने हुनकब मन ठीकहोएते बहैत हुननि
 । कएक रैब कौमनकमहुननि, शौचालय रौड आदिक जैन
 तोड़होब भेल ह्मदा हुनका जैन बैनमन। एक दिनक ममए
 हुन। ममैमै छँठी लागल प्रार्थना भेल शिक्षक लोकनि
 अपन अपन रत्नमे गेला। -

बामेश्वरबोरु मेहो कम्मा दममे रत्न हुननि। रैछा
 मरौक आग्रहोपब रत्न दममे जेरौक जैन तैयाब जै भेनाह
 तँ मभ रैछा रत्नमै निकलि तिनका अहिममै थिँटि राहब आनि
 कलसुनीक रौद-, नाते। देनकनि ि.गत्र होड-ह्मक गत्र-
 आरौ कहरौक पबि “अपने कबनी गै ह्मरबनी भ२ गेलनि।

प्रात भले गावजियन मभ रैजाउन गेलाह। मकुनपब
 रैमाव भेल। मनषनरौरी माम्मैरमै पुछनथिन - “माम्मैर,

কিএক তমবা লোকনিকৈ বৈমৌজৌ অছি ? ”

বামেশ্বৰৱাঁৰু সভা ৰাত কহনকনি। মনধনৱাঁৰু আঁথি ফুলনে নিচেনমৈ স্মৃতি উত্তৰ দেনকনি - “অহা আপনে থক ছী ৰৈচামৈ সমাজ ধৰি শিক্ষা দেৱক অধিকাৰী ছী ওহো মাত্ৰ সমাজে নহি সবকাবোক নজৰিমে। তখন.... ? ”

প্রদূষণ

আজুক ভৈতিকবাদী হাগমে বিভিন্ন প্ৰকাৰক সমাধনাদিক উপভোগমৈ মানৱ জীৱন ত্ৰমত অগ। কতো মিনটে ভবিক জেন চৈন লৈ। ৰৈচামৈ জনমখ্যা, গাভী পোড, বিকশা-তাংগা, জবজবৰেঠক আৱাজমৈ কান ৰৈচি- ! শীতিপূৰ্ণ ঠগমৈ কম মঠ আৱাজমে ৰাজৰৈ, স্ৰচ্ছ হৰা জৈৰ কঠিন ! ফলম্ৰকপ নানা প্ৰকাৰক ৰোগয পমবন ক সমাজযাধিৰ-ফ-। ঘৰেঅছিৰ লেনালো প্ৰকাৰক কো-ল-ভুঠকা সভা কোলো-পৰ্য। তাত অছিমৈ গ্ৰামিয়াধিৰ-ৰোগ, স্বথ জেন এতেক সমাধন হোগতো কিযো স্বথ। চৈনমৈ জীৱ লৈ বহন ছুথি-ভা ম মহোদব হোগতো মহোদবাক মগ ভৈয়াৰী লৈ নিদোমব দি মনী বাথৰদুগৈ, প্ৰেমমৈ লৈ বহি মগবমাঠমে ফ-মি জাএৰ। লৈ স্বথমৈ আপনে বহৰ আ লৈ দোমবকৈ বহু দেৱ। ৰোগছ প্ৰচলক মোলুমৈ - “ভায, তৌ ত পঠন লিখন লোক ছহ। একটা ৰাত কহ, ওমকা মন্থথমে এতেক অনগাউ কিএক ? ” মোলু ৰাজনাহ - “মে লৈ ৰুমতক, এ মৰতক জাৰি ৰাচৰী প্ৰদূষণ লৈ, অপিত মন্থথক ভিতৰী প্ৰদূষণ থিক। ”

কিসনা ফুৰী

মবনী ভিনস্বৰকে পহৰ ৰৈনাবাৰী চৌৰীমৈ এক গৌন কাকোড় ৰীতিখননে বহু। মেনা-ঠেনাক সমা বৈ তৈ,

काठेमीँ दु झजेना काष्टु निकालिअंगनामे सुथेले देनके ।
 ओकव रौद नहा-मोना आ थाए कः सुतेले थेहवा नः
 डेटा यापव चन गेन । प्रवरी तनही दैत छुने, निन्न
 छुँछे । आँथमिडते उठन आ लँग-लँग कः काष्टु डेगारै
 नागन । डेगा-ठठा जेनाक रौद सुपमँ हठकिमाएक तहरनमे
 रौनहिमाएमँ वृका कः धः आ एन कोठिक दोगमे । मन
 अन्हाव भेले तँ भगरैता दोकानमँ रौच अननक । तीन मेव
 भेले । आठ अने दवमँ डेट गो ठाका भेले । ओ
 भगरतेमँ कहिस्वुनिकः चाबिगो चौरन्नी आ दु गो अठन्नी
 भजोथा नः चूपे-चाप आंगन चन गेली ।

रिहान भेले मेना छुने किमना झुँटी । मवनी तरे-तव
 तिमरँ नगोने जे चाबि-चाबिखाना पाग दुनु छेष्टकी रहिन
 अनेनिया आ सुगियारै देरै । चाबिखानामे रौखाने एकठा
 कठपुतवी किन जेरँ आ एकठा हुका । चाबिखानाक कचोरी आ
 चप कीनलेरँ । ओकव तँ मने छुने चप-चप ।

आठ आनामे एकठा अनता आ हरीता नः जेरँ । घुवती
 कान आठ आनाक जिनेरी कीनलेरँ ।

भोरे रिहान हेल ओ अपन गौनेन नः चनिगेन चोवखा
 रौछनेनक एक गौनेन काँकोड़ । आंगन आरिँकरी घबमे
 गौनेन बाथिओ नहाग-मोनागले चनिगेन आ नहा-मोना, था-
 पी कः सुतिवहन ।

एम्हव नेहेरी कान ओकवा माएकेँ तहरन ले भेष्टेले तँ
 उना कः एम्हव-ओम्हव तकनक तँ देखनक, ओ तँ कोठा
 दोगमे हेलन अछिआ मड् आक किछु दाना नागन छुने ।
 कोठा झन्ना से हुँछन । से देखिओकवा आगिलेस देनके ।
 ओकवा तबले ले हुँवले सुतलेमे मवनीकेँ गछा पकड़ा नाह-
 झरू धुनिदेनके । गाबिपट्टा पट्टा पुछए नगले- “रौज
 मोतीन रौज की केनही पाग मकखा रौच कः ? ”

अरौध रौछा कलेत रौजन- “माए गौ माए, मेना देखेले
 जेरै रैनरा पवतीपव मेना । ”

माए तामसे अघोड़ बहरै करै हेल रौजनि रौज मोतीन

रौज कथीक मेना । ”

याए, गौ याए, मेना देखेने जेकरे मेना- किमना फ़र्डीक
मेना ।

ppp

कपिलेश्वर बाउत

कनिहगक निधि

मतहग-ब्रेता रीत गेन छन। द्वापक समए पुरा भ२ गेन छलैक। कनहगक प्रवेशे तूअ रैना छलैक। कनिहग अपन बाज-पाठ चलेरौ नैन मोचिबहन छन। रिचेमे तीनु हगक देरता मभ कनहग नग आरिहाथ जोडी ठाढ़ भ२ गेना आ कनिहगो हाथ जोडी ठाढ़ भेन। जखन रिचाव-रिमर्श शुक भेलै तँ तीनु हगक देरता मभ कहनथिन- “हम मभ तँ कतुना तँन हगक बाज-पाठ चलेरौ आरँ अहाँक पारी अछि तँए चिन्तामे छी जे अहाँ केना क२ बाज-पाठ चलाएँ। किएक तँ हम मभ देरासुर मंग्राम, बृतासुर मंग्राम कोन-कोन नै केरौ। मरुअ-नवकक हेवा मभ केरौ। म्हादा लोक मभ आव उडगड होएते गेन। एँ नैन अहाँ नग एरौ। अपन केना चलाएँ।”

कनिहग रँजनाह- “हे देरगा, हम अहाँ मभ जकाँ हाथन नै बाथरँ, म्हासी पेसकाव नै बाथरँ। हमब फैमना तुबते हेते। जे जेहन काज कबता तकव भोग तूनका तुबते भेष्टते। अगुआएन-पछुआएन जनमक हेवा नै बाथरँ। मरुअ-नवकक हेवा नै बहए देरै।”

तीनु हगक देरता कनिहगक रिचाव सुनिगुम्य भ२ गेना। हेब कनिहग रँजनाह- “हम सुष्क किछु अशि नए क२ चनरँ आ लोक मभकेँ कहरै जे ‘कर्म कक, फनक गच्छा नै कक, जेहन कर्म कवरँ ओहन फन भेष्टत।”

आ सुनितीनु हगक देरता अपन-अपन लोक रिदा भ२

गेनार ।

ppp

धीरेन्द्र कुमार

बाम कथाक समापन

पुर्निया जिलाक एकठा गाम-कन्हिया। गाममे रकीन, शिक्षक प्राजेकठे प्राफेसब आ प्रबुद्ध किसान। गामक पुराविदिम रौन्त आ रौन्तक किनडुबिमे महर्नदा नदी। कोठा-मोहा नीक-निहत घब। रैझका-रैझका रैखावी आ दुआविपब गाए-मान-जान। गाममे मोठेब-मागकिन, ट्रेकठेब। जिलाक प्रसिद्ध गाम।

गाममे आयोजन भेल- बाम-कथाक। भखबी कन्हिया अरबिआ कथामे नाभ उठा रिदा होथि। ठुबतक मथ्या रैसी। गामक फट्टेम-पाहुनक पदार्पणमे गाममे उत्सरी माहौल भऽ गेल। हमरो नोत छल। हमरु कथामे नाभ उठा बहन छी। प्ररचन कर्ता गेकथा रम्व धावण केने, कन्हापब गेकथा गमछा, राणीमे मधुवता आ बाम-कथाक राचन। हमरो नीक नागए। नीक-निहत दुनु साँस भोजन आ कथाक नाभ। सात दिनक आयोजन समिति। सभ दिन ग्लारै राँगसँ फन-फनहबी आरैए प्ररचन कर्ता महर्बज सदासुख बामनान जीके भोजन होएक। भोवखन हरकमे होब आरिगेन- अ १७ महर्बजक मेरा के कबत? धुमक आछतिमे गाम मह-मह कबए। रूमिपडए जे ग्लाकामे बामर्बज स्थापित भऽ गेल। गाम रौजए- “सतहग आरिगेन।”

हमब मोन साँसक पहविखकछा गेल। चोवा कऽ गामक दोकानपब एकठा सिगरेठ-सनाग नेलौ आ राँध दिम रिदा

ভেল্লো। খেতক বীচসঁ বৈলগাড় ক নিক। চাককাত ধান আ
উচগব খেতমে ভাঠ। সমএ অন্হবা বহন অছি। সূর্য
অম্ভাচন দিম ব্ৰকা গেন ছথি। চিড়-চুনক্ষ্মী অগ্ন-
অগ্ন খোঁতা দিম ব্ৰিদা ভহ গেন অছি। কাহিসাতম দিন
অছিঅহিনা শিতিপমবিজাএত আ নাঁডিম্পীকব অরাজ সেহো
বঁন ভহ জাএত। জেরীসঁ সিগবেঠ-সনাগ বঁহাব কহ সিগবেঠ
স্বনগবৈত নদী দিম ব্ৰিদা হোগত ছী। কল-কানক
পছাতিস্বলৈ ছী-

‘হকা-বঁকা, হকা বঁকা
বঁগিয়া খা হৌ ককা
আউবো খেতোমে আঙুব-বঁঙুব, আঙুব-বঁঙুব
হমবা খেতমে ছুট্টে চাউব-ছুট্টে চাউব
হকা-বঁকা, হকা-বঁকা
বঁগিয়া খা হৌ ককা

খেত দিম দেখেত ছী- খাবীমে বঁগিয়া আ অগববঁহী লেনে
কিয়ো ককাৰ্কে পুজিবহন অছি। হমব সিগবেঠ সমাপ্ত ভহ
বহন অছিআ হমবা বঁমনা জাগত অছিজে বাম-কখাক সমাপন
ভহ গেন অছি।

बाजुदेर म'डन

शिक्षा- एम.ए.द्वय, एन. एन. बी., पता- ग्राम-झुसहरनियाँ, बतनसारा (निर्मली, मधुबनी) । प्रकाशित प्रती- अग्रवा- (करिता संग्रह), हमर ठेन (उपन्यास) ।

5

रैठि या गप्प

गोपी मडर सभ रापूत दुआरिपव रैसन अछि । दिन ठेका गेल छै । चाबिदिनक बाद रैठक रिआत तेते । नरका समी दहेजक ठेका देरौक जेन आएन छै । गोपी मडरक नरवा-भाए होंकी नान राजन- “समी जी जेन- देनक गप्प पहिने हबिछाएन बहे छै से नीक । रिआतक कानमे जे दहेजक गप्प उखड़ छै, से तँ रूमू जे थुक्रम हनेती । एठाम सभ समीग अपन छी । निकानन जेए ठेका । ”

“हँ, हँ ओहिक समीरनमे तँ कहरौक जेन आएन छी कोनो तबहँ हतरैत । ”

होंकीनान राजन- “कतेक तँ रैठि रिआतमे मरिजागत अछि । अहाँ तँ हतरैत छी । रैठि या गप्प । निकानन जेए । ”

समी कतन- “रैठि या गप्प आ जे काल्हिहमवा रैठिके लोकबीक जेठव भेटैगेन । ”

“अहाँक रैठिके ले, हमवा प्रतोतूके । हमवामँ समीरन भेनापव देखियो हएदा । रैठि या गप्प । ”

“रैठि या गप्प आ जे आरँ अहाँमँ रैमी समीतिरना आ

নীক রব রিঁদু দহেজক রিঁখাহ কবরীক জেন তৈয়াব অছি। ”

“আ পহিলে কियो লৈ পুট্টেত ডুন। ”

“অহুঁ তঁ নহিএ পুট্টে ডুনৌ। দহেজক জোভমে তৈয়াব ভেলৌ। আর তঁ হমবা বৈঠক কমাগপব অহাঁক বৈঠা পনত। ”

“অপন-অপন ভাগ্য। বৈঠা যা গপ্প। ”

সম্বী রাজন- “আর জঁ গা সম্বীক কবরীক অছিঁত জতেক হমবা কহনে বহী ওতেক দহেজ অহাঁকৈ নগত, কান্ঠিকা নহ কহ হমবা দুখাবিপব আউ। ”

“গা কোন গপ্প। ”

বিদা হোগত সম্বী রাজন- “ঠকা নহ কহ আরী তঁ বৈঠা যা গপ্প। লৈ নহ কহ আরীতৈযো বৈঠা যা গপ্প। ”

২

ঠোকব

চমকৈত শিবক ভীড় ভবন মড়ক। মঠেত গাড ১-ঘোড় ১, লোক-বৈদ। আঠ বজিগেন ডুলে। ঘব পুঁচরীমে বাতিবৈমী লৈ ভহ জাএ তগ দুখাবে সাগকিনকৈ উড় লৈ জা বহন অছিঘোবনমাঁ। আকিএকটা মোঠব সাগকিন ধড় ১ক দহ ঠোকব মাখনক। থফচাএন সাগকিন তঁ মড়কেপব বহিগেন কিন্ত ঘোবনমাঁ উটুকিহ ফুটপাথপব ধড় ১ম দহ গিবন। রাপ-মাএ কবৈত ফহবিবহন অছি। কনেজাক চোষ্ট প্রাণ ঘিচলে জা বহন ডৈ। পবন্ত আওঠাম কে কেকবা দেখনিহাব।

ওগ রাষ্টে জাগত একটা পাকিষ্টমাঝকৈ দয়া নাগিগেলৈ। ও নগ জা কহ ফহবৈত ঘোবনমাঁক নহু পোছএ নগন। ফেব আপন কাজক মোন পড়লৈ তঁ ঘোবনমাঁ ক সভ জেরীক তনাশী জেনক। কিন্ত কিছু লৈ ভেঠলৈ। ফহকৈত পাকিষ্টমাঝ উঠন আ রাজন- “রে বৈফহ, মবিতোকান দম ঠকা জেরীমে বখিতএ মে লৈ। ভিখমগা কহী কে, সগুণ

थवारै कः देनक । ”

हठरैत घोबनमाँ रौजन- “बे हबथ, दम ठका जू
जेरैमे बठिते तँ हमछू ने दोमबाकै ठोकब मारितो । ”

“आह, भेष देखक आ उपदेशे सुनक । ”- घुनघुनागत
पाकिठमाव रिदा भः गेल ।

রৌচন ঠাকুর

গায়: চলোবাগজ, মধুরী। প্রকাশিত স্রুতি: রৌচন অশ্রমণ আ
ভূনবদেবী (নাটক); এক দর্জনস্র রৌচী নাটক প্রকাশনিক প্রতীক্ষামে।

প্রাথমিকতয়া

এ সমাবমে গুণ্য-দ্বয়ক ভারনা অতির্যাপ্ত। সন্ডারনাক
ডিরিয়ামে তেন মধন জকাঁ অঙ্কি। নোক অশ্রন দুখস্র ওতেক
দুখী লৈ অঙ্কিজতেক অশ্রনক স্বখস্র। কতরয় অশ্রন গাম
ডোড়া আন ঠাম রৌখাএ বহন অঙ্কি। রৌচাবাকৈ কতৌ জগত
লৈ ভেট্টে টে।

রৌবহ রুখক রৌচী পুনম আন লৌ রুখক রৌচী স্বমন রুডু
নীক টগস্র ভাএ-রৌচনক ভূমিকা অদএ কএ বহন অঙ্কি।
পুনমক রৌপ মগন অশ্রন তাড় ক ধ্যামে রয়স্র অঙ্কি।
ভিনমবস্র স্রাম ধবিতাব রা খজুবস্র তাড় ী উতারেমে নাগন
বহন অঙ্কি। কহিযো-কহিযো খেনাগ্যোপব আহত।
রিসবাম তঁ দিন ভবিদিনী দুব। দ্ধদা পুনমক মাএ হীরা
তাড় ী রৌচ ফুটানীমে ওতেক মস্র অঙ্কিজে সামাজমে কেকবো
মোহএ লৈ বহনঅঙ্কি। কাবণ ও অশ্রন পতিআ স্রতানক
পিযাবকৈ রিসবঅশ্রন পস্রনক স্বখক লেন ষ্ট্রফক স্রগ
বহিবহনঅঙ্কি। দ্ধদা পাপক য়েনা এক লৈ এক দিন অরশ্য
ফুট্টে টে। এক দিন দিনহিমে মগন হীরা কৈ ষ্ট্রফক স্রগ বগন
হাথ পকড়া লেননি। রৌচাবে মোচননিহম এ দুনিয়ামে রৌকাব
নএ টা। জখন হমবা কোনো মোজরে লৈ দৈএ।”

ফাৰিত ভ২ ও ৰাজিউঠনা- “মভমে ৰঁড় ৷ সমাজ ৷ সমাজ হমবা জে জেনা ফৈমনা দেখি ৷”

মাসহিপচিতি ভেন ৷ পচক ফৈমনা ভেন- “ষ্টফকে এক হজাব এক ঠাকা জুমাৰি নগতে আ আৰ্গদা ও এহেন গনতী লৈ কবতে, জঁ কেনকে তঁ ভবন মভামে ওকবা দু খণ্ড কাঠি, গাড়া দেন জেতে ৷”

ফেব পচ হীবাৰ্কে ৰঁজা মেহো পুছননি-“অহাঁ হীবা, এনা কিএক কেনিএ, গজ্জত প্রতিষ্ঠা কোঠিক কনহাপব বাখিদেনিএ কা ?”

হীবা ৰাজনি-“গজ্জত-প্রতিষ্ঠা হম কা কোঠা কনহাপব বাখৰি, হমব ৰোপে বাখিদেননি ৷ হম ফকখ আ ফকপ ডী তঁএ কিহমবা তঁ সমাষ্ট ঘবৰনা চাহী লৈ ৷”

পচক ফুডী নিছটা খমিপড়ন ৷ ফেব সামাজিক ৰৈবনক থিয়ানম ও মভ চুপ লৈ বহিসকন- “অহাঁক ৰোপ গনতী কেননিতেকব ফন মগনাৰ্কে হেতে, হমব সমাজ ধিনাএ ? অহাঁ আৰ্গম চ়েত জাউ ৷ লৈ তঁ সমাজম পৈঘ কিযো লৈ অছি ৷”

কহৰী ড়ে- “চানি, প্রকৃতি, ৰেমাএ তানু ফগনেহিজাএ ৷”

হীবা পিফ আপন ফকর্ম লৈ ডোড়নক ৷ অপিত মহচেতী ৰঁতনক ফদা ডুপন কহাঁ বহন ৷ দুনু ৰেঠা-ৰেঠী পকড়া য়ে জেনক ৷ হননা কেনক তঁ দুনু দুনুম মাৰিও খেনক ৷ ফদা সমাজ এ ৰেব মামনাৰ্কে গঁভৰিতা পূৰ্কি জেৰাক নিএি কেনক ৷ ষ্টফ কহুনাৰ্কে গাম ডোড়ি পড় ৷ গেন ৷ পচ মোচননি-“মজাএক ভাগী দুনু অছি ৷ ফদা ষ্টফ পবাএন অছি ৷ তঁএ এ জনানীৰ্কে তাবন দেন জাএ ৷”

ৰিচাব কালিমামক ভেলে তগ ৰীচ দিনেমে ও ফমবী নগা আত্মহত্যা কহ জেনক ৷ পুনিস খৰ্ছা পাৰিঘটনা মখনপব পহুচন ৷ ৰেচাবী পোমষ্টমাষ্টম ভ২ ধৌজন-ধৌজন ভাএ গেন, মামনা ভৰিখা গেলে ৷ নিৰ্দোষ পড় সী বিজয ওগ সমএ ৰোঁৱা ধামমে বহিতৌ কেমমে চিকুনম নষ্টপঠা গেন আ পতিমগনকে তাম মানক জহনক মজাএ ভেঠেন ৷ দুনু ভাএ-ৰহিন ঠৌখা-

रौआ बहन अछि । आगु नाथ ते पाछु पगल डै उकरा
मभरै ।

হুমিক ফল

মৃত করীর দামক পাঁতিখাঙ্কি-“সাঁচ রঁবারঁব তপ নহী, স্মৃ
রঁবারঁব পাপ, জাকে ছদএ সাঁচ হৈ, তাকে ছদএ আপ।”

তাপের্যি খাঙ্কি-“মত্য়মের জয়তে।”

এক গেষ্ঠ হুমিকৈ রঁচারঁ তেতু মতম্ব হুমিরাঁজএ পড়-ত
খাঙ্কি। ফদা ও ম্খাযী কপমঁ লৈ পচিসকৈত খাঙ্কিলে দেবে
মহী, হুমিহুমিএ প্রমাণিত হোগত খাঙ্কি। গীতামে ঠাষা কহলে
ছখিন-“জৈতন কর্ম তেতেন ফল।”

মোহনক ডোষ্ট ভাএ মোহন মৈষ্ট্রীকক রৌড় পরীক্ষা দহ
কহ মধুরঁমঁ ঘব আরঁবহন ছুলৈ। দুনু ভাঁগ মঁগে ছন।
বম্ভামে রঁনা ঠঁকঠ বেনগাড় মঁ কিছু দুবী তঁগ কেনক ফদা
কিছু দুবী তঁগ কবএ তেত্ত ঠেঁকব-মৈক্মী পকড়রাঁক খগতা
ভেলৈ আ দুনু ভাঁগ মৈক্মীপব চঠা গেন। মোহনক
খতিভারক মোহন নগ ভাড়া ক পাগ লৈ ছুলৈ। ও
মোচনক-“জঁ হম সাঁচ রাঁজিদগ ছী তঁ কনঠেঁক্ঠব মৈক্মীমঁ
উতারিদেত। হম ঘব কেনা জা মকরঁ। জঁ স্মৃ জোবমঁ
রাঁজিদেত ছী তঁ ওকবা হমবা নহ জেনাগ মজরঁবী ভহ
জেতে।”

কন্ডক্ঠব ভাড়া ওসলৈত-ওসলৈত মোহন নগ
আরঁকহননি-শ্রী মান্ কতএ জাএরঁ।”

মোহন জরঁর দেনক-“সঁমাবপুব।”

কন্ডক্ঠব-“ভাড়া দিয়ৌ।”

মঠ মোহন রাঁজিউঠন-“ভাড়া দেলৌ মে?”

কন্ডক্ঠব-“খলৌ ভাড়া লৈ দেলিঁ, মন পাড়ু।”

মোহন-“মনে-মন খাঙ্কি। মন কী পাড়ু? ভাড়া হম
খলৌকৈ দহ দেলৌ।”

কন্ডক্ঠব মোচননি-ভহ মকৈ ঠৈ, একবা নগ পাগক
মজরঁবী হোএ। ফদা একবা হুমিলৈ রঁজরাঁক চাহী। রঁজনাহ-
“জৌ খলৌ নগ ভাড়া লৈ খাঙ্কিত রাঁজু হম ওহিনা নহ

জাএঁ। ফ্ৰদা ব্ৰেকুফ লৈ বঁনাও।”

মোহন- “এমে ব্ৰেকুফক কোন গপ্প? তম অহাকৈ
ভাড়া দেনৌ অহা মন পাড়া।”

কন্ডক্ৰব খিমিআ কহ পুষ্টিৰেঠনাহ- “বাজু ব্ৰেঠা
মবিজাএ, তম ভাড়া দহ দেনৌ।”

মোহন- “ব্ৰেঠা মবিজাএ, তম ভাড়া দহ দেনৌ।”

কন্ডক্ৰব কহননি- ব্ৰেম চৰ, আৰ ভাড়া লৈ মাগৰ।”

মোহন আপন ভৈয়াক ফুমিগপ্পপব বঁহু আশচৰ্যমে পড়ন
ছন। ফ্ৰদা বাজত ত বাজত কী?

গাম আৰিমোহন কিছুদিনক বাদ বোকাৰো গেনাহ।
কনিয়াক বঁহু জিন্দ কেনাক বাদ তুনকো মগ নএ গেনাহ।
মগমে দুগো ব্ৰেঠে ছননি। পবিৰাবক মগ পহিলে খেপ বাহব
গেন ছনাহ। ওনা ও বোকাৰো পাঁচ মান পুৰিহি বহত
ছনাহ। তিন মহিনাক অঁদব মোহনক ভোঠকা ব্ৰেঠা বমন
ব্ৰেমাৰ পড়ন। বোকাৰোমে বঁহু ওনাজ ভেন ফ্ৰদা ও চংগা লৈ
ভেন। ফেব ও মপবিৰাব গাম আৰিগেন। গামোমে বঁহু
ওনাজ ভেন ফ্ৰদা ও বঁচিলে মকন, মৃত্যকে প্ৰাপ্ত ভেন।
পবিস্থিতিবশে মোহনকে ওকবা আগিদিআ পড়িলে। আওব
মোহনকে ওকব উচিত কৰ্মো কৰএ পড়িলে।

এগো কহৰী ব্ৰে- “গজ ভবিলে হাবী, খান ভবিহাবী।”

बाम प्रवेशे मडन

पडुतारा

महाजन जैवखड बहए। ककरोसँ गप करैत कान पहिने गाबिपठि दैत छन। जँगना आ मँगना दुनु गोठे एकठे गाम जैवमाक रामी छनए। अन्नक खबीद रिझी करैत छन। दुनु िमनिरिछाव केनक जे महाजनसँ एँ गाबिक रँदना केना मठान जअ ? रँड ी कान धरिँ रिझपव रिछाव करैत बहन। निँधि भ२ गेन।

अगिला दिन दुनु गोठे महाजन नग पहुँचन। महाजन गाबिपठनाग थुक करैत तँसँ पहिने जँगन आ मँगन आपसमे थपपव-झक्का चनरैत गाबिपठित महाजनक देहपव थमिपड़न। हाँ-हाँ करैत महाजन उठन। दुनुक रीच-रँचार कबए नगन। रौत तँ रिछाव छन। जँगन मारे मँगनकेँ आ मँगन मारे जँगनकेँ। मभठौ छेष्ट थमए महाजनपव। तबथमका घुस्मसँ महाजन चितंगे थमन आ रैहेशि भ२ गेन।

महाजनक टाकव मभ ओकरा अम्पतान न२ गेन दराग-रिड ी चनए नगन। किछु थनक रौद जँगन मँगन पहुँचन। महाजनकेँ नगसँ देखनाक रौद अम्पतानक ओसावपव आरिहुमबलिँ करैत आ ठँसत-ठँसत राजन-“मावकेँ गाबिपठराक आदतिआगसँ छुटिजायत।”

तारैत महाजनक रैहेशि दूर भ२ गेन छन ओ जँगन आ मँगनक मभठौ गप्प सुनिनेनक। किछु पनक रौद दुनु - जँगन आ मँगन- महाजन नग आरिपुछनक- “कछ महाजन,

आरौ नीके छी ले ? ”

महाजन रौजन- “आरौ हम गाविककबो ले पठरौ म्हादा,
तोछुँ मभ एँ कबमकेँ ले दोहबरीहक । ”

तीनूक छेहवापव हँसी आरिगेल ।

रूबरूक

बेलगाड़ में दिनलीक यात्रा करैत बही। मय्याक मात रोजे छन। म्ठेशनपव गाड़ ी ठाढ़ भेल। एकठा हरक आरिहमवा मरूक रीच रैठना। हमवा हूनका देखतहिर्षिका भइ गेल। ओ अपन मोवामें रिभिन्न प्रकारक पोथी निकालिसरूक दिम रैढ़ रैत राजन- “पढ़ जाई नीक पोथी अछि।”

किछु खनक रौद मोवामें देरी मैयाक प्रसाद निकालैत राजन- “टाबिच्छाक ड्रागरवी नागसेम निकनन। मनोकामना पूर्ण भेल। ओ ग जेल प्रसाद चढ़जौ। अहूँ मभ लिख।”

मभ कियो प्रसाद जेलक द्वाद हय ले जेलौ। तखन मरूक मोवामें नीकमें रूबरूक रैनजौ। गाड़ ी चलेत बहन। बातिहेएरौक कावण निदियादेरी अपन माया पमावनक। मभ कियो स्तुतिबहना।

किछु लोककेँ नीन खुजनाक रौद हन्ना भेलैक- हमव समान ले अछि। हमरो समान ले अछि। प्रसाद रौटैरना हरक रीचमें पहिले निकनिगेल बहए। प्रसादमे नशा देन बैठक। मभ कियो उदास भइ गेल। हम पुछजौ- “आरौ कत हम रूबरूक आकिअहाँ मभ रूबरूक ?”

मगड़ 1 खतम

भूखमें रैछा किलेव मारैत अछि। पगनी प्रसर पीड़ ीक रौद अर्द्धचेतन अरमथामे पड़न अछि। भाग दौगक जिनगीमे ककरो कियो देखनिहाव सुनिहाव ले।

दुष्टा शिवारी नडखड़ ीगत आरिबहन अछि। रैछाक कनगाँ सुनिपठिन पुछनक- “मीता, एतेक अन्हाव आ सुनममानमे रैछा कतइ कलैत अछि ?”

দোমব ৰাজন- “চন্, চনিকঃ দেখে ডী। ”

দুন্ মীতা পহুচন। পহুচতহিৰুচা চুপ ভঃ গেন। দুন্ মীতা বিচাব কেনক- ৰুচা উঠা কঃ অপনা ঘব নঃ চন্, ভনতি ৰুচাক মাএ মূতন খুচি। ৰুচাকৈ লৈত দুন্ গোঠেমে মগড়। উঠন। ফেব সমমৌতা ভেন- পহিলে একব নাও বাখন জাএ। পহিল মীতা ৰাজন- “বাম। ”

দোমব ৰাজন- “বহীম। ”

দুন্ গোঠেক আৰাজমে তাগম বহএ। মাৰি পাঠক স্থিতিভঃ গেন। তারত বতকা গম্ভী পুনিম পহুচন। দুন্ গোঠেক ৰাত ৰুমেত আ মগড়। দেখেত পুনিম ৰাজন- “একব নাও ন বাম, আ ন বহীম, একব নাও মন্থ। ”

হঁ বৌ মীতা ৰুঠা যা ৰাত আ তঁ মোচনহিলে ডুলৌ। লে মগড়। খতম।

মুন-মত্ৰ

তীন দিনমঁ আফিমক চক্ৰব কাঠিবহন ডী মদা অখলো ধৰিপ্রমাণ পত্ৰ ৰলৈক আশি লৈ ৰুমনা জাগত খুচি। চাকৰী নিমিত আৱেদন কবৰ, সমএ ৰুড় কম খুচি। ককৰো পুঠিত ডী কাজ কেনা হেত তঁ কহত খুচি-“কখনো হাকিম লৈ তঁ কখনো কিবানী লৈ। ”

কাজ কেনা হেত ?

তখন ৰীক ভায আৰিপুছনক- “অহাঁ কিএ উদাম ভঃ ৰৈমন ডী ? ”

ৰীক ভাযকৈ অপন ৰযথা কথা কহিস্বলৌলৌ। হুনক গজীপব লিখন বহএ- হেএৰীক চাহী আ মুনমত্ৰ ভ্ৰষ্টাচাবক হুখএ খঁত।

ৰীক ভায ৰাজন- “হঁ ! কাজ ভঃ জাএত মদা চাহ- পানক খবচ নগত ? হাকিম লৈ খুচিওঁ কোনো ৰাত লৈ। অহাঁক কাজ ভঃ জাএত। ”

চাহ-পানক খবচ কতেক পাট লৈ দম ঠকা আওব কী

मोटेत हय रैजनों- “काज कवा दिख। समए रैड कम अछि।”

रौक भाय मभठौ कागज नः कः अहिम जागत रैजनाह- “चाह-पान कः किछु कानक रौद अहाँ आपस आरिप्रमाण पत्र नः जाड।”

किछु खनक रौद पँचनौ। रौक भाय प्रमाण पत्र दैत रौजन- “नारैह चाह पानक खर्चा?”

एकठा दम ठँकरी मिकका निकालि रौक भाय दिस रैठनौ। रौक भायक फाष आममानपव चढ़ि गेल, ओ रौजन- “एक मए चाहक, एक मए पानक, दुग मए ठँका निकानह ले तँ एँकागजकेँ खण्ड-खण्ड कः फेँक देरैह।”

कोनो उपाय ले देखेत नाचाव भः रौक भायकेँ दुग मए ठँका दिख पड़ल आ तखन हमवा समयसमे आएल की होगत अछिई मुनमनक मतनरै!

भावत भूषण सा

श्रेय

कदम गाछक छोटवमे हय, ननन जी नरेन्द्र आ एक दु गोष्टे आब रैमन गर्मिँ परेशान भः आरामक अन्नभुतिकरैत एक दोमवापव गप्पक नहनापव दहना मारैत आनन्दक अन्नभर करैत बही, तखने ओतए एकठा हँसब आएल। ओकवा देखिहयव मन चिन्तित होमए नगल, कावण जे ओतए रैमन रैकवी आ ओकव रैछाकेँ कही ओ काँष्टे ले। हँसब धीरे-धीरे रैकवी रैछाक नग ज्ञा ओकवा मँग खेनः नागल

जेना एक दोमबाक जिगरी हुअ । एतरीमे ननन जी हमबा
झूठ दिस देखिरजना- “ओ जी अहाँ कोन दुनियाँमे छी हमबा
सभ तथेनसँ अहाँपर कते गप्प कह बहल छी आ अहाँकेँ
तँ कोनो धयाने नै ।”

हुनक गप्प सुनिकहनियनिग्यौ जी, अपन मरहक गप्प तँ
होगते बहत एतए देखियौ हहल आ रकबीक प्रेम । हमबा
अहाँसँ तँ नीक यह सभ, जकबामे कोनो भेद-भार नै
छै । दुनु दु जातिक आ प्रेम अपनोसँ रैसी ।” रासतरमे
जिनगी तँ एहने हेरक चाही जगमे कोनो भेद-भार नै
बहए ।

मानेश्वर मनुज

ॐ

बस्मा-रङ्गन परिक रिंतना तीन मास भऽ गेल छलै।
देरानजी अथनो बाथीकेँ तारीज जकाँ रङ्गले बथने छनथि।

हम प्रछुनियनि, “देरानजी एतेक दिनक बादो आ हाथमे
बथने छी। किएक ?”

जरार देरैक रँदना ओ हमरे प्रछि देननि, “आ की
डैक।”

हम कहनियनि, “बाथी।”

ओ कहननि- “जखन एकब नामे डैक बाथी तखन फेकी
किएक ? बाथी मयादिक रङ्गन अछि, तँए बाथी।”

स्त्री-निंग

“हिन्दीक पचाम प्रतिशे शिद्ध स्त्रीनिंग आ पचाम प्रतिशे
शिद्ध पुनिंग अछि।”

“ले, पचाम प्रतिशेतमँ किछु रैसी पुनिंग होगत अछि।”

“ले, उलठे अहाँ राजि गेलौ। पचाममँ किछु रैसी
प्रतिशेत शिद्ध स्त्रीनिंग होगत अछि।”

“जग शिद्धक बादमे ले बुनन बहत डैक से पुनिंग भऽ
जागत डैक, फेब पुनिंगक प्रतिशेत रैसी किएक ले
हेतैक ?”

“आ जगमे मन्दर होरय ओकवा स्त्रीनिंग कहि दी, तँ
स्त्रीनिंगक प्रतिशेत रैसी किएक ले हेतैक ?”

“ম্ৰীনিগপব লোক ব্ৰেমী মাৰ্কাঙ্ক বহিত অছি তঁওঁ ম্ৰীনিগপ
প্ৰতিশেত ব্ৰেমী ড়ৈক আ হোৱৈহোক চাৰী। ”

আপ

বগ্নেশ্বৰ স্কুল জাগত ছন কি চুঙ বিনা বোৰি পুছনকৈ,
“কৈমে হো বগ্নেশ্বৰ “তুম” ? – (কেনা ছু বগ্নেশ্বৰ তু ?)

বগ্নেশ্বৰ ওকব সন্ধানপব থিমিয়া কহ কহনকৈ, “আপ
কহো”। – (অহা কছ।)

চুঙ বিনা সৱান জানি উত্তব দেনকৈ- “মোঁ তো ঠিক ছু,
তুম কহো”। – (হম ত ঠিক ছী, অহা কছ।)

ফেব বগ্নেশ্বৰ থিমিয়াগত ৰাজন, “তুম লৈ আপ কহো,
মোঁনে কহা ন, তুমমে”। –(তু লৈ অহা কছ, হম কহনিযো
লৈ তোবা।)

“তো ঠিক হ”। –(তখন ঠিক অছি।)

আ গুৰু কৰিত ও আগা ৰৈদি গেন। ওকবা কিছু
সময়ি অলৈক ?

বোৰী

বেনৰে-স্টেশনক ৰংগনমে বেনক ঠুঠন-হাঠন ক্ৰাষ্টব,
মোপঙপষ্টী মন বেন কাঁলোণী।

খাষ্টঘবম আন ণ্যামানন্দ কহনি, “মাজী খাষ্টঘব ৰুঙ
স্বন্দব জগত অছি। মাঁম খন কহ ওতএ এহেন নগৌত ড়ৈক
জেনা স্নান লৈ পৃথীপব উতৰি গেন হোপক। ”

হম কহনিযনি, “দাদা জাএ আ আৰক কতেক ভাবী মমস্থা
ড়ৈক। এক ত হাৰবি নাগনক নছ চনহালী গাভী আ
তগপবম দাদবমে চেঞ্জ কহ চৰ্চগেট জাএৰ। ”

“দাদবম চেঞ্জ কিএক। নবীমণ প্লাগষ্ট জেৰাক লেন
মোমে ছত্ৰপতি শিৱাজী চনি জাগত ছী। ”- ও কহনি।

হম কহনিযনি, “হমবা লেন ত দহিমবক বেন ক্ৰাষ্টব
সভম উত্তম। ”

“দ্দা বেনক পঠবীমঁ মঠন বেনক ক্লষ্টব। আরাজ কতেক
অরৈত হৈ। মদিখন নিন্দ তবাম বৈ হৈ।”

তম কহনিযনি, “লৈ এহেন রাত লৈ হৈ। তমবা তঁ বেনক
আরাজ মগীত নগৌত অছি। জারত তক গাড়া মন্ত চলৈত
বৈত অছি চৈনক নিন্দ অরৈত অছি। দ্দা জখন কখনো
গাড়া ককি জাগত অছি ফষ্টমঁ নিম্ন টুপ্ট জাগত অছি, জেনা
মাকঁ জোবী রিচমে বন্দ ভং গেন হুঐ।”

ও কহনি, “অহাঁ বেন-কর্মচারী তঁ লৈ হু ? ”

ভূখ-ভূখ ভাফব

মড়্ আক মঠীনা ডুলৈ দ্দা খেতমে মড়্ আ লৈ। ধানক
মঠীনা এলৈ দ্দা খেতমে ধান লৈ। আঁসুক মঠীনা গেলৈ দ্দা
খেতমে আঁসু লৈ। স্নাতক মঠীনা ডুলৈ দ্দা কতোমঁ স্নাত
লৈ। খেরাঁক সমএ ডুলৈ দ্দা ঘবমে অন্ন লৈ। খেনরাঁক
মঠীনা ডুলৈ দ্দা ঘবমে উর্মগ লৈ।

ও চিতংগ সূতন ছন কি ধবনিপব কতো পাঁচ লিখন
নগলৈ। পাঁচ যানী পাঁচ ফুন। পাঁচ যানী পাঁচ জোঠা জন।
পাঁচ যানী পাঁচ আঁগব।

দ্দা ওকব ভূখ খাঁচি কং ওকবা পাঁচ বাখীপব নং
গেলৈক।

জাঁহাশক জেঁঠা মানে পরিব্র জোক। ভোজনক সমস্যা দ্দা
স্বভার স্বন্দব। পড়াগমে কনিযো আমকৈত লৈ। জাঁহচর্যক
মন্ত গুশমঁ পবিপূর্ণ দ্দা পেঠমে জ্বানা।

ভব লৈ, তাগ লৈ। কতএ মঁ আনত বাখী। নডু বঁরাঁক
ফষ্টন সীবকমেমঁ কলেক ভব আ খোড় তাগ ঘিচনক আ বঁনা
জেনক বাখী। বাখী মন লৈ নগৌ দ্দা বাখিযে ডুলৈ। বঁগ
লৈ ডুলৈ ঘবমে তঁ ফুন তোড়ী ফুনক বঁগ ওগ ভব আ
তাগপব নগৌনক। দ্দা বাখী বঁনলৈ খালী চাষি। পাঁচ লৈ
পুবলৈ।

বাখী পুবান মন নগৌ। ভেলৈ বাখী জেরঁ মঁ কিযো মনা

লৈ কহ দিখ। এহেন কতৌ বাখী ভেলে। এক বাখী
বৈদ্যজী কেঁ পহিবাঁও নাগন তঁ বৈদ্যজী কহনখিহু, “ পহিনে
শ্ৰীচক্ৰজীক মূৰ্তিমে রাহি আউ। ”

শ্ৰীচক্ৰজীক নগ জা থোড়কে কান ঠাও ভহ রাপিম আৰি
গেন কাৰণ বাখী তঁ ছলে মিহি চাৰি। শ্ৰীচক্ৰজী তিন দিনক
ভুখন পেঠমে কী শ্ৰন দেখিন।

রাপম আৰি বক্ষাৰঁকন বক্ষাক হেতু একঠা বাখী
স্বমনজীকেঁ, একঠা মদনজী কেঁ, একঠা বমণকেঁ আ একঠা
বৈদ্যজীকেঁ বহনক। বঁদনামে কিছু শ্ৰনাজ ভেঠ গেলৈ।

মোন উমোহমঁ ভৰি গেলৈ। নিবাহাবকেঁ নগলৈ জেনা
ভুখক ঠাণপমে ভাফব আৰি গেলৈ। খেতমে ফমিন লৈ,
ঘবমে শ্ৰন লৈ ফদা মোন উমগমঁ ভৰি গেলৈ।

উমেশ মণ্ডন

পিতাক নাও- শ্ৰী জগদীশ প্ৰসাদ মন্ডন, গাম- লেবমা, ভায়া-
তধুৰিয়া, জিনা- মধুৰনী, বিহাৰ। জন্ম তাৰিখ : ২১.১২.১৯৭০ প্ৰকাশিত
গোথী- নিশ্চকী (মৈথিলী কবিতা সংগ্ৰহ), মিথিনাক সন্কাৰ গীত, বিধ-
লেবহাৰ গীত আ গীতনাদ (মিথিনাক সভ জাতি-ধৰ্মক লোকমে প্ৰহুঙ
মৈথিলী লোকগীতক পহিনসকনন), বিকীপীডিয়ামে মৈথিলীক
স্থানীয়কীকৰণমে যোগদান, মিথিনাক জীৱ-জন্তু/ বনস্পতি আ জিনগীক
ডিজিটেল সচিত্ৰ অনলাগন সন্কাৰণ, মিথিনাক সভ জাতি-ধৰ্মক লোকমে
প্ৰহুঙ লোকগীতক লেকাৰ্ডেড অনলাগন অডিঅো ওব ৱীডিয়ো ডিজিটেল
সকনন। ই-পত্ৰ সকেত- umeshberma@gmail.com

দোস্তী

একটা গামমে দুটা দোমত ছন। একটাক নাও আত্মা আ দোমবাক নাও শিবীৰ ছলৈ। দুনুক দোমতী বঁচুচেম ছন। দুনুক বঁচ এহেন দোমতী বঁচ জে আন কিসো বঁচুচেম জে করে ছন, জে দুনু দু ছী। কিএক তঁ মদিখন দুনু মগে বঁচত। মগে খাগত, মগে স্তুতেত আ মগে ঠহলৈত-বঁচলৈত। দুনু নিশ্চয় কেলৈ ছন জে জিনগী ভবিপ্ৰেম আ মিততা নিমাতৰ। এক দোমবাক মদতিমদতিকান কৰৈত বহৰ। শিবীৰ পবদেশে জা বযাপাব কবএ নগন। খুৰ ধন অৰ্জিত কেনক। ধন ভেলে এশে-মৌজক মভ সুরিবা বঁচা জেনক। নমগব-চৌড়গব কোঠী, এখব কঁড়শিন গাড়া, ঠী.বী. মোৰাংল গত্যাদিমভ কিছ কানি জেনক।

আত্মাকৈ জখন জানকাৰী ভেলৈ তঁ মনে-মন খুৰ খুশী ভেলৈ। এক দিন আত্মা শিবীৰম বঁচ কবএ বিদা ভেন। শিবীৰ নগ পটুটিতে, আত্মো শিবীৰকৈ চিনহনক আ শিবীৰো আত্মাকৈ। দ্বাদা অনচিনহাব বঁচিশিবীৰ আত্মাকৈ পুছনক- “অনাকৈ ছী কতএ বঁচ ছী তম লৈ চিনহলৈ?”

শিবীৰক বঁচ স্তুনিআত্মা মনে-মন মোচএ নগন জে ভবিসক একবা ধনক মদ আনহব বঁচা দেনকৈ, তঁএ এহেন বঁচ বঁচৈএ। মন মমোমিআত্মা কহনক- “দোম, স্তুনেমে আএন জে অন আনহব ভহ গেলৈ, তঁএ জিজ্ঞাসা কবএ আএন ছলৈ। দ্বাদা এঁঠাম আৰিপ্ৰত্যক্ষ ভহ গেন জে অন মচদচ আনহব ভহ গেন ছী। আৰি জাগ ছী।”

আধা ভগৱান

পৰোপষ্টামে শ্ৰীমপুৰাকৈ ডোৰ্জী একটা গাম এহেন লৈ অষ্টিজগ গামমে এৰৈব ধানক খেতী ভহ সকন। একব কাৰণ ভেন বৌদী। কতেক গামমে তঁ ধানক বিহনি বিবাবেমে পানিদুআৰে জবিগেন।

শ্ৰীমপুৰামে ধানক খেতীক স্তুতৰৈক কাৰণ অষ্টিজৈ এ গামক কিসান মেহনতী ছথি, আশীৱান ছথি। এ গামক কিসান

আপসমে তানমেন কহ কহ নগভগ চাবিৰীয়াপব একঠা
ৰৌড়িং গৰৌলে ছুথি। তগপব মঁ জেতামক জম্মি থোড়
নিচবম মেহো ড়ে। শ্ৰমপবাক লোক মাহমী আ মেহনতী হোগ
ছুথিমে পৰোপষ্টাক লোককৈ বুম্নন ছুথি।

ৰিশেমব শ্ৰমপবক একঠা কিমান জে আগ আপন মাস্বব
ভিঠপব বিদা ভেন। ভিঠপবক সীমানেপব একঠা বীৰন
বীৰাক পোখবি। পোখবিমহাৰেপব ম্ৰুন মেহো ঞ্টি।
আগে ঞ্ঠাম নৰাহ হোগত দেখিৰিশেমব মোচনক জে দৰ্শন
কৰেত জাএৰ। জোঁ কহী মাৰ ভেঠ জেতাহ তঁ মগে
নিকনিজাএৰ। মএহ কেনক।

মডপক আগুমে ৰিশেমব ঠাট ভেন। তখনে কীৰ্তন
মডলীমঁ নিকনিজীযানান ৰিশেমবকৈ প্ৰভন- “পাতুন কী হান-
চান...। ঘবপব মঁ এনিওঁ আকিগামমঁ আৰিয়ে বহন ছিওঁ ? ”

অপন মাৰ জীযানানকৈ চিন্হেত ৰিশেমব বীজন- “গামেমঁ
অৰৈ ছী অহী আগে ঞ্ঠাম জাএৰ। ”

“অচ্ছা-অচ্ছা চনু। ” কহেত জীযানান পবমাদ বীনাৰে
শোব পাড়ত কহনক- “হে যৌ শ্ৰীমোহনবীৰু কলে পবমাদ
দেন জাউ, পাতুন ছুথি। ”

পবমাদবীনা শ্ৰীমোহন চহেবা নেহে আৰিৰিশেমবক হাথমে
দৈত জীযানান দিম দেখেত প্ৰভনকনি-কোন গাঁ পাতুন বৈ
ছুথি ? ” জীযানানক বীজৰমঁ পহিনহিৰিশেমব
কহিদেনকনি-শ্ৰমপবা বৈ ছী। ”

“অচ্ছা...২, আৰি চিন্হিগেলোঁ, এৰেব অহুঁ মভকৈ তঁ
বৌদিযে ভহ গেল কিলে। ধান তঁ নহিওঁ ভেন হুত ? ”

শ্ৰীমোহনক দ্বীত দিম দেখেত ৰিশেমব কহনকনি-ধান কিএক
লে হুত ? হম মভ আপলো অদহা ভগৰান ছী মে লৈ বুম্নন
ঞ্টি। ”

ৰিশেমবক জৰীৰ স্নিৰীমোহন কিছু বীজনা লৈ। বীজনমে
ঠাট পান-মাত আদমীকৈ দেখিষ্টহন পবমাদ বীষ্টএ নগনা।

জীযানান আ ৰিশেমব দুনু মাৰে-বীহলোগ ঘবপব বিদা
ভেনাহ। বাস্মতামে জখন নাউডম্পীকবক অ বীজ কমলৈ

तखन अमथिबसँ जयानान रिशेमबकै पडन- “पातून, अहाँ जे कहनिथँ तम सभ अदहा भगरान अपनै छी मे केना ? ”

रिशेमब- “रैवनी पहिले अहाँ आ कछ जे नराह अहाँ सभ कि ए ठनले छिथँ ? ”

जयानान जरौरँ सुनैक प्रतिक्रामे तबत जरौरँ देनक- “देथे ले छिथँ, पानिक चलेत एका अना धानक थेती ले भेलैहै । ”

रिशेमब ह्मस्फवागत राजन- “तमरा सरँक आठ अनासँ दम-रौबह अना तक धानक थेती भेल अछि । अही कछ जे तम सभ अदहा भगरान भेलौ की ले ? । ”

कपेयाक देवी

हुदकैत हुनिया कितारै-काँपिक रँमता माँक रैकपव बाथिमएकै तए नगनी । माँ अंगनमे ले छनी । पडुआबमे गोवहा पाथे छनी । उना गोवहा पाथेक समए ले छन तँ हुनियाक मनमे गोवहा पाथेक रात एरै ले कएन छन, ले तँ ओ तकरौ करैत आ शौरा पाड़ैत । अंगनसँ निकनिजखने हुनिया डेठा या नग आयलिकी गोवहा मचान नगसँ माँक राजरँ सुननक । गोवहा मचान नग पहुँचैते हुनिया देखननिजे माँ गोवहा पाथिवहलीहै । मनमे तामस उठै नगननिजे एक तँ कातिक माम, तछमे सुयमितक समए, आ कोन समए भेल ? अनेरे ठठ नगतनि । मन खबारँ हेतनि । ह्मदा किछु राजनिने । अप्पन रात राजनि माँ, पवसु मधुरँनी जएरँ । नडकीसरँक रीच महिला मशकतीकबानक रिषयक प्रतियोगिता अछि । मौमे जिनक डारा सभ बहती । तमछुँ जएरँ । तगने कम-सँ-कम पछीस ठाँ कपेयाक ओबियान कए दे । ”

मधुरँनीक नाँ सुनिअपन सभ सुनिरँगरिमरिगेनीह । तथ गोरँवपव बहनि, आँथिरँकीक आँथिपव; अ । मन अकाममे कठन धागक गड्डी जकाँ उडै नगननि । पँजवामे रैमि

ফুলিয়া কহে নগননি “মাএ, হমবা জবব ওলাম ভেঠেত । ”

অকাসম মএক মন ধবতীপব খম্পিডল, মনে-মন মোচহ নগলী জে পঢ়ীস কপেয়া কতহ মঁ আনরঁ ? কহনখিন- “বুঢ়ী, তারে ককরোমঁ পৌচ নহ নএহ, কিএ তঁ জুগ-জমানা রঁদনিবহন খুড়ি, রঁব পড়ন-নিখন জোকক জোনা মোজব বহতে ? তঁএ জোনা ধবালী কপেয়াক ওবিয়ান কহ নএহ । গাএ রঁখাএত তঁ দুব রৌচ কহ দহ দেৱে । ”

মাএক রাঁত স্থান ফুলিয়া ফুসফুসগত কহনকনি “ধুব বুঢ়ী যা নহিতন, তীন কপেয়ে গোবহা রঁকাগ ড়ে, দমেঠী রৌচ জের তহীমে তঁ তীস কপেয়া ভহ জএত । তগনে ককরোমঁ ফুহ-ডোহনিকিএ কবরঁ ? ও তঁ কপেয়াক তেবী ড়িযৌ । জখেন জন্ত কপেয়াক কাজ হেতৌ, তখেন তন্ত রৌচ নিহে । তোবা কিকোনা হেনীকোপুঁব কীলেক ড়ৌ ? ”

জেহন মন তেহন জিনগী

মভ দিনেক সময়ানুসাব একঠা মাধু সরেবে মনান কবএ জেন নদীক পানিমে পৈমনাত । ঙ্গ ঙ্গ ভবিপানিমে পুঁচ পুঁ ফুঁহে সূর্য দিম তকননি । জহিনা মাষ্টক তবক রীজক অঁফব রীজমঁ নিকনিধবতীক উপব অঁরৌত বহত তহিনা সূর্যো অঁহাবক গভমঁ নিকনিখকাস দিম চড়ত বহথি । জহিনা ধবতীক উপবকা পবত অঁফবক পাগ মদূশে রঁনিজাগত তহিনা সূর্যক কিকিণ অঁহাবক পাগ পহী ব জেনক । তগ কান ও মাধু একঠা ফুসবী মানে চুহিয়ারে পানিক রেগমে ভসিত অঁরৌত দেখননি । অঁরগহমে পড়ল ফুসবীকে মাধু হাখমঁ উঠা ওপব আঁরিবাখিপুনঃ মনান কবহ পানিমে পৈমনাত । মনানক উপবান্ত ওকবা অঁপনা মগে ফল্টীমে অঁননি । ফল্টীমে ফুসবী বহএ নাগনি ।

মাধুক ফিয়া-কনাপ দেখেত কিকিড মাসক উপবান্ত ফুসবী নমহব ভেন । ওকবো মাধুক রঁবদান পরৌক মন ভেনে । অঁরমব পারিফুসবী মাধুকে কহনকনি “আরঁ হম জুখান ভেনৌ ।

জুখানক পড়াতিবুঠএর। বুঠভ২ মবিজএর। দ্ধগনাক
পড়াতিবুঠ রশি সমাপ্ত ভ২ জএত। তএ বিখাহ কবা
দিখ ? ”

সূর্যকে দেখরৈত মাধু কহনখিন- “একবাম বিখাহ
কবর ? ”

আগিজকা ধবকেত সূর্যকে দেখিদ্দমবী রাজনি“ও ত আগিক
গোনা ছিএ। হমবা শান্ত মরভারক চাহী। ”

রাদনকে দেখরৈত মাধু কহনখিন- “ও ত ঠঠ। অছিআ
সূর্যম নমহরো অছি। দেখেতে ছহক জে সূর্যকে স পিদিতে
ছনহি ? ”

দ্দমবীক মনমে লৈ জঁচন কিএক ত ও ওদ্দম নমহব
পতিজাটেত ছনি। রাজনি লৈ, ওদ্দম নমহবম কবা দিখ। ”

পরনকে দেখরৈত মাধু কহনখিন- “ও ত রাদনোম নমহব
অছি। কিএ ত রাদনোকে এমহবম ওমহব উড়রৈত অছি। ”

দ্দমবীকে ওহো পমিন্ণ লৈ ভেন। আপন নাপমন্দগী
মাধুকে জলৌনক। তখন দ্ধমহবাগত মাধু পহাড়কে দেখরৈত
কহনখিন- “ও ত পরনোকে বোকিদিতে অছি। ”

হেবখপন নাপমন্দগী দ্ধমবী বয়কত কেনক। তখন
পহাড়মে িরন খুনেত মুসকে দেখরৈত মাধু পুছনখিন।

দ্দমবীকে পমিন্ণ ভ২ গেন। চৌরনখিয়া দ্ধমকা দৈত
রাজনি িরনফন পমিন্ণ অছি। কদো একবগাহে অছি। ছেট
কদ বহিতৌ। পহাড়কে খুনিখোখনা বঁনাওত। জখনে পহাড়
খোখনা বঁনত তখনে জেমহব গুড়করৈক মন হেতগ তেমহব
গুড়কৌত। ”

মুসকে বঁজা দ্ধমবীম বিখাহ কবরৈত বিখাহাতী সভকে মাধু
কহনখিন- “জিনগীমে সভকে এহিনা বঁগ-বঁবঁগক অরমব
অরৈত অছি। দ্ধদা, ও আপন মনেক অরকপ আপন
পতিচুনিজিনগী ি বঁতরৈত অছি। ”

ডা শৈফালিকা রমা

খানক রঁড় ১৭

ভুঠকৈত ভুঠকৈত একটা রঁড় পুৰান শিষ্য আপন গৃক নগ পহুঁচন। গৃক আপন শিষ্যকৈ দেখিআল্লাদিত ভ২ উঠনা ... কা তান টে শিষ্য সন্দবম, জীৱন কেনা ৰীতি বহন অছি অহাঁক ?

তম তঁ রঁড় অভাগন ছী মহাবাজ... কনপৈত শিষ্য ৰাজন।

কা ভেন ? অহাঁ তঁ ভানক পোষ্টবী ন২ ক২ এঁঠাম মঁ গেন ছী।

তম জগ ৰজুক কামনা কৰে ছী ৰএহ তমবামঁ দুব ভ২ জাগত অছি, লৈ তঁ তম অৰ্থোপাৰ্জন কেনোঁ আ লৈ তঁ জীৱনক কোনো স্মথ ভোগলোঁ।

স্মত ভবন স্মবে গৃক ৰঁজনাহ ..অহাঁ পহিলে দেৱী লেন মিথু ,তখন লেৱাঁক লেন মোচৰঁ।

তম কা দেৱী ভগৱন ! তমবা অছিএ কা ? লৈ তঁ ধন দৌনত, লৈ তঁ ঘৰ-গাভ ১, লৈ কপড় ১ নত্না দেৱী তঁ কা দেৱী ? -নিবাশি স্মব ছন।

অহাঁ নগ ৰহুত কিছু অছি,অহাঁ ঢালী তঁ লোককৈ ৰহুত কিছু দ২ মকৈত ছী।

চৌকি উঠন শিষ্য -কা অছি জে দ২ মকৈ ছী তম ?

অহাঁকৈ ভগৱন সন্দব ৰৌনী দেলে ছুথি, অহাঁ ঢালী তঁ ওকব উপযোগমঁ লোকক তাৰীফ ক২ মকৈ ছী। দোমব কেব ৰঁড় ১৭ ক২ ওকব ছদৈমে থুঁশী ভবি মকৈ ছী, দ্ধদা অহাঁ

तँ एतेक दबिद छी जे जगमे एको पाग ले
 थर्छ होगत अछि, ओहो ले कह सकै छी। आदमीकेँ कजूम
 ले हेरौक चाही, भगवान जे देने छथि ओकरा जतेक राँठिँ
 ओतेक रँढत.. ककरो रँढ १७ कवर तँ अहाँकेँ अपन
 सम्पन्नताक भार छैत, मोनमे उदावताक भार बहत। अहाँ
 नग राणीक धन अछि, दादयकेँ रिशान रँनाड। एक रात
 जानि निअ, ककरो रँढ १७ केनेसँ ओ पैघ ले होग
 छै रवन रँढ १७ कवरँना लोगक दृष्टिमे पैघ भऽ जागत
 अछि। अहाँ खानी पएँना जेन जले छी तँ दुखी बहे छी।
 जे दैत छथि ओ देरता छथि आ देरता कहियो
 अन्तर्गत ले बहे छथि।

शिया गुरुक पएवपव थमि पडन।

জগদীশে প্রসাদ মণ্ডল

জন্ম ৩. জুলাই ১৯৪৭। গায়-লবঙ্গা, তরুবিয়া, জিনা-মধুনা।
এম.এ.। কথাকার (দীর্ঘকথা সংগ্রহ- শিশুদাস; নগ্নকথা সংগ্রহ ১.গায়ক
জিনগী, ২. অক্ষুণ্ণি..সরোজনী.. স্বভদ্রা.. ভাগল সিনে গত্যাদি, আ
তলেগন -রান-প্রেক্ষক বিহনি কথা সংগ্রহ); নাটককার (১.মিথিলাক রেণী,
২.কম্প্রায়াগজ, ৩.সমেনিয়া রিয়াহ আ ৪.একাকী-সচয়ন);
উপন্যাসকার(যৌনাগন গাছুক কুন, জীবন সঘর্ষ, জীবন মরণ, উদান-
পতন, জিনগীক জীত) আ করি (১.গন্দকন্যা অকাস, ২.গীতাজনি আ
৩.বাতি-দিন)। মার্মিরাদক গলন অধ্যয়ন। চিনকর কথামে গায়ক
লোকক জিজীরিষাক রণি আ নর দৃষ্টিকোণ দৃষ্টিগোচর লোগত অছি।
গায়ক জিনগী, নগ্নকথা সংগ্রহ লেন বিদেহ সমানান্তর সাহিত্য অকাদেমী
পুৰস্কাৰ ২০১১ ক মুন পুৰস্কাৰ, আ টেগোব সাহিত্য সম্মান ২০১১; আ
রান-প্রেক্ষক বিহনি কথা সংগ্রহ "তলেগন" লেন রান সাহিত্যক বিদেহ সম্মান
২০১২ (রেকপিক সাহিত্য অকাদেমী পুৰস্কাৰ কর্পে প্রসিদ্ধ) প্রাপ্ত।

খন-কমন

জহিনা অগ্নবরৌব দবমাতা উঠা পবদেশী ঘবক কাজ
সমহারেক লেন পলৌকৈ পঠরৈত আ ওগ কপেয়ার্ম, ঠারবক
কিবদানীম্ অকঙ্কিতেমব মোরৌগল কানএ জাগত, তহিনা
সঁমারপুবক হঠক চাউব-দালিক রঁজাবমে ঠকাগ দেহবাদুন
চাউবক দোকানক আগুমে ঠাঠ ভে অঁথিগরৌলে। থানমে
জনমন কমনক ভৌবা সদৃশে ঠকাগক মনমে উঠলৈ- সাত
দিনম্ দুবু সঁমী নরকা গছমক বোঠী খাগত এলৌ ভূমীপব
পাগ উঠা চাউব কানএ এলৌ জে সমত লুত সলু লে
কানরঁ।

হুদা নগরে খন-কমনক রিঁড়নী জকাঁ মন ঘূনঘূনাএন-
চাউব তঁ চাউবে ছী, তহন নীক কিঞএ লে কনিরঁ।

ওসবাএন মনে ঠকাগ মগও কপেয়ামে কিলো ভবিচাউব
কানি, গমছাক খুঁঠমে রান্হি, তমাকু চুনরৈত ঘবহুঁতা ভেন।

রীয়া ভবিরঁটাগ খেতক উপজামঁ ছুহ মামক বৃত্তাত
নিকনিজাএত। রৈশাখক পুঁশিমাক দিন। গছুমক নবতী-
তবতী আরিগেন আ ধান-চাউবক চনিগেনে। রাউ কি
তবকাবী নিঙঠগেন ছুলে, নহ দহ কহ পুঁখাক মাগ ঠা
ছুলে। সেহো বোঠী দুখারে ছোড়া য়ে দেনে। পুঁখা মাগমঁ
নীক লোন-মেবচাগ।

হাঠ জাগয়ে কান পবস্বকা জোনহো ঠকাগকেঁ মন পড়ন।
মন পড়া তে হুঁতমঁ ঠমী নিকনন। হুদা ঠমী বুকন লে,
মোকবক পানিজকাঁ রৈহিতে বহিগেন। রাঠে চলে আ ঞমকরে
ঠমরোঁ করে। তগ রাঁচ একঠা ঞবরযসু মল্লীগা মাথপব
ছাউবক পথিয়া লেনে দেখননিতঁ মনে-মন ঘূনঘূনেহি- “পুকখ
ছী কী পুকখক নাগড়া। কেদৈন ঠমনা কদৈন দেখি।”
হুদা কিছু রঁজনীহ লে।

ঠকাগক খুশীক কাবা ছুলেক জে জোনহো দহ মোবহা
কেনক জে ঞঠা-সিমঠীক ঘব, পানিপাঁরৈলে কন, খাগক উপাএ
এক মএ পচুটীম কপেয়াক প্রতিদিন কাজ, বোগ-রযানিক লেন
খবতুখা দরাগ মভকেঁ ভেঠেত। জখন মভ চীজক উপাএ
ভগয়ে গেন তখন কিঞএ লোক ঞলরে মনকেঁ ভবযৌলে
বহত। তঁ মন খুশী। দবদে লে ককরো মাথ ঠনকেঁ ঠে
জোঁ দর্দ বহরৈ লে কবতে তঁ মাথ কিঞএ ঠনকতে।

গামক মীমান ঠপিতে ঠকাগক মনমে উঠন। দেরিযো-
দেবতা হাবিমানতঁহ। রঁড দগ ছেনখিন তেঁ এক দিখাবী
মাঁমমে সমাগ, রিচা, ধন দগ ছেনখিন। ঞঠা-সিমঠীক ঘব,
পানিপাঁরৈক কন ঞকিসরা মৌক রৌগন তঁ লে দগ
ছেনখিন।

কিলো ভবিচাউবক মোঠবী দেখিখাংগন রাহরৈত রিনঠী
রাহরঁ ছোড়া, হাথমে রাহনিনেনহিতবঁগিকহ পতিকৈ পুছনক-

“হাঠমে চাউব লৈ ডুলে জে ডুঙে হাথে ঘুমিগেলো ? ”

দুসকা দৈত ঠকাগ রাজন- “আঁথমে বতৌনী ভেন
অঙিজো চাউবক মাঠবী লৈ দেখে ডুপ্ত । ”

আঁত মমোমিরিনঠী মনে-মন মোচএ নাগলিজে জেহনে
পটুআ মাগ গননমা হোগএ তেহনে অবরী চাউব । তছমে
মোঠকা চাউব পাঁচ দিন চনরৌ কৰৈত, ও তঁ একা দিন লৈ
চনত ।

ঘবডীহ

আধ পহব বাতিয়েম, জহিনা হথিয়া আ আন নক্ষত্রক
মতেহিয়া নধন বহৈত তহিনা মাম দিনমঁ মাস্ব- প্তোতুক রীচ
মগড় । নধন আৰিবহন অঙি । লৈ রৌপ উধো কিছু রঁজৈত
আ লৈ রঁঠা ফোকচা । ফাঁক জগহ পারিদুনা -মাস্ব আ
প্তোতু- ভবিমন উখনা-উখলী কৰৈত । ডেঠা যাপব রৈমন
উধো মোটেত জে জহিনা পনৌ তহিনা প্তোতু । ধবকন
আগিমে আড়া কনা দেব, তঁএ চুপ । তহিনা ফোকচোক মনমে
উঠৈত তঁএ ওহো চুপচাপ ওমাবপব রৈমন তমাফ চুনা দ্বঁহমে
দেলে বহএ ।

দম মানমঁ দুনুক -মাস্ব-প্তোতুক- মধুব মরঁধ বহনে
কহিয়ো হব-হব-খটখট পবিরাবমে লৈ ভেন । অনাযাম হরা
রঁদলিগেন । পাঁচ গোঠেক পবিরাবমে- রৌপ-মাএ, রঁঠা-প্তোতু
আ একঠা পোতা । মরঁধ রিগড়ক কাবণ ভেলৈ গনদিবা
আরাম ।

জেহনে ঠাঁম রৌনী নরানীরানী মাস্বক তেহনে বহুআরানী
প্তোতুক । মৌমে গামক লোক সুলৈত ।

অপনা ঘবক দ্বঁহথবিপব ঠাট ভেন মেহথরানী
করিনপবরানীকৈ কহনকনিপেঠ রৌনিয়া লোককৈ মদিকান কিছু
লৈ কিছু খগনে বহৈ টে । তঁএ.... । ”

দ্বঁহ রিজকরৈত করিনপবরানী রঁজলী- “গামক লেখে ওমা
রঁতাহ আ ওমা লেখে গাম । ”

कनपव नरानीरानी बह्खारानीकेँ देखिचिकावी देनथिन-
“भगरान प्रतोहूँ देनथिन तँ दीदीकेँ ।”

आँखिउन्ठैत बह्खारानी- “अहिना निमुधनकेँ लोक दुमै डै
कियो अपन घेघ देखै तरै ले ।”

डेढाँ यापव रैमन डेढोक छदए फही होगत । कथनो
झूमै ठमी निकलैत तँ नगरे रिबुआ जागत । मनमे
उठलै- घवाड़ कि कागज-पतव तँ अडिये ले आ गुँठा-
मिथैक घबले सगड़ ।।

খাতা-খেমবা

ওনা গনদিবা আৰামক অঁতহাত দু-চাৰিঘৰ কতেক মানমঁ
ৰঁলৈত অঁলৈ ঠৈ। হুদা এঁ মান তৰা উঁচি আএন জে মভকৈ
ৰঁনতে। চৰিচৰিকপৈয়ে হাৰ্মকি ৰিঁফী তন্ত ভেন জে থেমৰনা
মভ তেহবা-তেহবা ছপনক। গামসেরকক মভ হাৰ্ম ভবা-
ভবা ৰঁলৌক পঁট্টি গেন। তথমে অঁপন-অঁপন হাৰ্ম নেনে,
অঁগলৈত পবতীমে পতিআনী নগা ঠাঠ ভহ গেন। নম্ৰঁব
অঁৰিতে ঘুমকা হাৰ্ম ৰঁঠ নৈক। হাৰ্ম দেখিৰীডীযো ৰাজন-
“খাতা-খেমবা ? ”

চুপচাপ ঘুমকা আগুমে ঠাঠ। ৰঁগনমে হাৰ্ম বখিৰীডীযো
ফেব ৰাজন- “পতিআনীমঁ কাত জাউ ? ”

ঘুমকা- “সঁৰহক হাবমপব লিখদেলিঁ আ তমব
বখিদেলিঁ ? ”

ৰীডীও- “ৰিঁনা খেমবা নম্ৰঁব চঠ নৈ পাম নৈ হুত। ”

ঘুমকা- “পতিনে খেমবেক ওবিযান কিএক নে কেলিঁ ? ”

সম্ভূত

তীন দিনমঁ গামক বোহনিযে ৰঁদলিগেন। জহিনা বোহনিমে
আমক চিফ্ঠা-চাব, বঁগ-কপ, ৰঁমত পাৰিমবুয্যক। তহিনা
দম পহিয়া ঠ্ৰেকপব তীনিতীনিআদমীক বোম। ঠ্ৰেকঠবপব
মুলৈত ফৰ্মীক ৰাঁৰু। কৈন, চবক, মিলেৰঁ, গোন, গহুম্ন,
টিতকাৰঁবমঁ মভঠা ভবিগেন। গৌখাঁ চৌক ডোৰ্জী গাম
পকড়া লেনক আ আনগৌখাঁ আৰিচৌক পকড়া লেনক। হুদা
জে হুঁ, চাহক দোকানক ৰৌচ কখনো খানী লৈ বহন।

মাঠে ছহ ৰঁজৈত-ৰঁজৈত মভ হাঠক দোকান জকাঁ ঠৌব
পকড়া লেনক। কিযো নর পৰিৱানমে মজিতঁ কিযো সফঁমে
মাফ কএন ৰম্ভমঁ মজিভোঠক ৰুঁথপব নম্ৰঁবমে ঠাঠ ভহ
গেন। ভুঠফমবা মেহো পতিআনীমে ঠাঠ ভেন। জেনা-
জেনা আগুক ংজিন খিটে তেনা-তেনা অঁপন অঁৰিকাব

দেখিভুঠফমবাক পেঠমে গুদগুদী নগৌত। জহিম মন তব-
 ঙুপব কৰৈত। সমবৈত-সমবৈত অগিনা ফুঁতবাপব পুঁচ
 পুবজী বঁঠ নৈক। পুবজী জৈত প্রজাওউগ অফমব রাজন-
 “ফোঠে পহচান পত্ৰ ? ”

কিছু লৈ রাজিভুঠফমবা খুশীম ফুঁত লৈ খোনিবেরমীক দাঁত
 ি চআবিদেনক। জেনা ফোঠে খিচলৈ নএ সারধান ভ২ গেন
 তুখএ।

দোহববৈত প্রজাওউগ অফমব রাজন- “ড্রাগভবী
 নাওমীম ? ”

“সবকাব তম তববৌত ছী।” বঁকমক কৰৈত দেখিগেঠক
 চিতকৰঁবা সিপাহী আরিভুঠফমবাক গষ্টা পকড়া ঘিচলৈ-ঘিচলৈ
 সীয়াম বঁঠব ক২ দেনক।

ভুঠফমবা বঁদুবঁদাএন- “কোন নপৌবীমে পড়া গেলোঁ। ”

কৌখাক মৈনজন

জহিনা অখন আবক্ষণক মাধ্যমম বৈমিযো উমরনা শিক্কক
 বঁনিগেনা তহিনা বাজশাহীমে মৈনজন মরঁক বঁহানী ভেন
 ছননি। ফবমী পৰিতৈ জহিনা পারব নাএ নগৌত, তহিনা
 কৌও-মেনা, তবিশো-সুগব আ ফফড ১-বঁনাওক মৈনজনকে
 পারব ঠঁকপব চড়া গেন। গাম মহবাজকে বঁঠকএ বঁখরো
 তুখএ নগন। মৈনজনীক পারব পারিবঁনাও গোবমপঠ ঠক-
 বিযান নগরঁএ নগন। জেতন উক লৈ তেতন ফুক ভাবী।
 জে লৈ বঁড়দ জকাঁ তব বঁহিমকেএ আ লৈ খম্মী-বঁকবী জকাঁ
 খএন জা মকেএ ফুদা নজবিসদতিকান দুধে-ছানহীপব।

জহিনা অখন বৈবাদবীমে তবিশা-সুগব, ফফড-বঁনাও
 কৰৈত তহিনা কৌও উক ফেডএ নগন। দোমবাক জুখান
 কনিয়াঁ দেখিউনষ্ট-ফেবী ক২ অপনা ঘব অনএ নগন। মন
 মসোমিসভ বঁবদাম কৰৈত।

অপন কনিয়াঁকে বঁনজোবী ঘবম ন২ জাগত দেখিবঁদনু
 কৌখাক ছদএ দহকিগেলৈ। কিছু বঁজেক আ কবৈক সাহমে

নে হোগ। ফুদা মন দনমনিত তুখএ নগলৈ। মোটেত-
ি রচাবেত আপন দুখনামা কানিকানিসভকে কহনক।

রৈবাদবীমে রৈমী ওহন জে পরোডমে উচিত রৈজৈত ফুদা
মৈনজনক মোমামে সবস্বরতীয়ে হবা জাগত! রৈদনু চানাকী
কেনক। মন দহকলৈ বৈ, বৈ, বৈ মভকে ছোড়ি সমবখকা
কৌখা মরৈক জেব বৈনা কহনক- “ভায, জেহন দশা হমব
ভেন তেহনে তৈ মভকে হেতহ?”

কাঁর-কাঁর কবৈত মভ রাজন- “এহেন ঋন্যায় মভকে
জারে বোকরৈ লৈ তারৈ একা-একী মভকে হুত।”

জেবক মগ রৈদনু মৈনজন ঐঠাম বিদা ভেন। জেব
দেখিমৈনজন ডোনিগেন, ঘরৈড়। গেন! তগ কান জগ
কৌখাকে ছীন কহ নহ গেন বৈ ও ঋগনেমে মৈনজনক
বিযৌহতী কনিয়াকে মোঠৈ পকড়া নিড়ী-রিড়ী কবএ
নগলৈ। মৈনজন ভগৌক ওবিযান কবএ নগন। তগ রাঁচ
গুটা পকড়া রৈদনু পুডনক- “কতএ পড়াগক ওবিযান করে
হুৈ?”

খবখব কপৈত মৈনজন রাজন- “ভৈয়া, আপন কনিয়া
লেনে জা। পএব পকড়া ছিখ, জান ছোড়ি দএ।”

কনপৈত মৈনজনক রাঁচ স্থনিরৈদনুক মন ঠমকিগেন।
জহিনা ধবকৈত আগিমে পানিপড়নামি মিম্মা জাগত ফুদা গবমী
(তার) বহরৈ কবৈত তহিনা রৈদনুওকে ভেন। বমে-বমে
গবমী কমিতে বৈ ঋকিতগ রাঁচ আপন কনিয়া ফুস্কী দৈত
দবরৈজজাপব ঋএন। রৈদনু মৈনজনকে পুডনক- “এহেন
কাজ হেব লৈ তে কবরৈহ?”

“লৈ।”

রৈদনুক পনৌ রাজনি জহিনা মীতা মতবানী নকামে বহিতো
পরিব বহনী তহিনা হমছুঁ ছী।”

দোমব কৌখা রৈদনুকে কহনক- “দিন ভবিক হবএন জঁ
মাঁমু পহব ঘূবিকহ ঘব ঋরিজএ তৈ ও হবএন লৈ বুমন
জাগত। তহিনা....।”

बामपुष्प मण्डन छोट्ट

पुत्र श्री भवत मण्डन । गाम- निर्मली, राई- १२, जिला- सुपौल

बौरुजी बेन

हरनदाब गोवर्चंदक एठाम आग ह्वेब थुम-थुमक माहोन
रैनन डै। आग हुनकब एकनौता रैठा रैनदेरक षष्ठक
विजनष्ट निकनैरैना अछि।

कनी देबक बाद रैनदेर झूठ नष्टकेने तथमे विजनष्ट नः
कः प्रवेशे केनक। रैनदेरकेँ एते हिममत नै जे बौरुजीसँ
आथि-मे-आथिमाँनैत। एकठाम रैनदेर झूठ नष्टकेने ठाठ
अछि। जेना कोनो पथवक झुकत। आ एम्हब गोवर्चंदक
आथिनान-नान जेना बुनागत दुगो आगिक गोला उकरा
चेहवापब अछि।

रैनदेरक माए श्यामरती मथितिकेँ भाँप पतिक थुम्मा
याद करैत मिरिउठै छथि। श्यामरती तुबन्ते रैनदेर नग
जा रैनदेरक तथसँ विजनष्टरैना पटी नः टैक उठन आ
पतिदिमन तकिराजनि“यो-यो देखियो, अपन रैनदेर
मकेण्ड किनामसँ पास भेल।”

गोवर्चंद विजनष्ट छीन राजन- “हम जानै छी, आ आरावा,
रैकनेन हमब नक कष्टाउत, हमब मभ अरमानपब पानिह्वेब
देत। हम मोचने बहोँ आ हमब नाँउ बैशिन कबत। तर
हमझँ गरसँ सीना हुना कः कहितिँ किहमरो रैठा दोसबक
रैठा जकाँ गजिनियब, जकूठब, दरौगा अछि। मगब-मगब

ঞ কহাঁ.... নমরী হমবা।” কহিত-কহিত কানএ নগন গোবর্চদ।

জেনা-তেনা রঁনদেরক এডমিশন শহবক এগো কান্নেজমে ভেন। ওগ কান্নেজমে রীএ. গতিহাসমঁ পঢ়াগ কবএ নগন। হঁমিত-হঁমিত মান রিত গেলৈ। মগব রঁনদেরমে কোনো পবিরতন লৈ ভেন। উ ওনাতিএ বহন। হুদা পঢ়াগক সমএ রীত গেন। পার্ট-রনক পবীক্ষা ভেন। ঐরঁব জেনা-তেনা পবীক্ষামে দেকমী মারিত পাম তঁ ভহ গেন। ঘবপব রাঁপক ডাঁট-ফটকাবমঁ ওকবা কানপব তঁ জুও লৈ টঁকে। সমএ ফেব রিতৈত গেন। আরঁ রঁনদের পার্ট-টু কেব রিঢ়ার্থী ভেন। ঐরঁব কান্নেজক কিছু রিঢ়ার্থী আগবা তাজ মতন দেখএ রাসতে জাগক প্রাণাম রঁনেনক। জগমে রঁনদের অপনো নাও লিখাওত। তগলে মভ রিঢ়ার্থীকে এক-এক তজাব কপেয়া জমা কবএ পড়ত।

রঁনদের অপন রাঁরুজীকে কহনক হুদা ও মাহে মনা কহ দেনখিন। মএকে রঁহুতে কতিরঁনদের অপন রাঁরুজীকে মনেনক।

ও দিন আরঁগেন। আগ দূরঁজিয়া গাভ মঁ যাত্রা কএন জেতে। এমহব গোবর্চদ অপন রঁনদেরমঁ কহনক কিও রাঁবহ রঁজে ওকবা এক তজাব কপেয়া কতোমঁ কেনাতিও রয়রমখা কহ দহ দেতে। পব ঞ কিরাঁবহ রঁজিগেলৈ, অখেন তক গোবর্চদ থানামঁ আপম লৈ অএন। ঘবপব রঁনদের গুম্‌সামঁ অপন রাঁপকে রঁহুত ভনা-রঁবা কহএ নগন। মএ শিয়ামরতী জরান রঁপক হুহমঁ, অপন ভগরান জকাঁ দূনহাক রাঁবেমে জনী-হল্‌টী সুনখাঁথিমঁ মোতী জকাঁ লোব গিবরঁএ নগনি। তখনে রঁনদেরক জোবদাব অরাজ- “মএ-মএ, দেখনিহী রাঁরুক কবত্তত, হমমব রঁগজ্‌জত কবা দেনক, পুরে কান্নেজমে। আরঁ... আরঁ হম কেনা কান্নেজমে..... ? ”

গুম্‌সামে রঁনদের অপন মাগকিন নিকানি চনিপড়ন থানা তবহ। থানা পহঁচৈত রঁনদের দেখে ডৈ। ওকব রাঁরুজী এগো দরোগাক গোব দারৈত ডৈ আ রঁজে ডৈ- “হুজুব-হুজুব

ভহ সকে ত পানমৌ কপেয়া পৈচা দহ দিঅ। আ হুজুব
আগ হমবা কনী জনদীঘ ঘব জেরোক অছি। হমব রেঠা
আগ দুৰ্জিয়া গড় মৈ আগবা জাগ ড়ে। ”

দরোগা গোরখনাথ আপন বৌর মাড়ত- “চুপ মাব,
রুঠা যাম জাঁতেলে আরে নে ছৌ আ রেঠাকে আগবা ঘূমেলে
ভেজে ড়ে। আ গা কী জখেন দেখু তখেন রেঠালে পৈসা
মাগএ নগৌ ছী। কহিয়ো ওকব এডমিশনে ত কহিয়ো
কপড় লে কহিয়ো মাগকিনলে, গা- গা কী ছিও। এতএ
তোহব রাপক খজানা নে ছৌ রুঁড়। মেহনতম আগ রুঁড়।
বিক্রমপব ঘুমক পৈসা আরে ড়ে, হবামে নে। চন সিকরেঠ
ধবা। ”

গোবচন্দ ফহকিফহকিকানএ নগন- “হুজুব একু ঘণ্টা রচন
ড়ে হমব রেঠা....। ”

“চুপ চন সিকরেঠ ধবা। ভাঁড়মে জাড তোহব রেঠা।
হুঁ, রুঁড়। আএন আগবা ঘূমরেঁনা। চন-চন জাঁত আ সুন,
গা লে একমৌ কপেয়া। রাজাবম কিছ মরজী কীন কহ
হমবা ঘব পুঁচা আ আ কনী হমবরেঁঠা গোলখাকে স্কুনম
নাগর নিই। ”

কনীখন ককিকহ ফেব রাজন- “তর দেখরেঁ মাঁসমে ফছ
পৈসা রেঁরমখা কবরৌ। জো-জো ভাগ....। ”

এতে সুনিরনদেরক ভৌহ ফবকিউঠন ওকব সভ রাপ
পবক গুম্মা দরোগাপব আরিগেন। মন মানিহোগ ওকবা
রুঁগনক রুঁদুক উঠএ ধাঁগ-ধাঁগ গোলী দরোগাক ভেজামে
উতাবিদেত। পব রেঁচাবা কিকহসকেত। চুপচাপ ঘবক দিম
রিদা ভেন আ কমম খা লেনক। আগম পড়র আ মিহ
পড়র। আপন রাপক এ অপমানক রুঁদনা হম কনকঠব
রুঁনিকহ লের। আর নে জানিরনদেরমে কোন শিক্তিআরিগেলৈ,
সভ কিছ ছোড়া সভম নাতা তোড়া মিহ কিতারম নাতা
জোড়া লেনক।

ममरुज
बेररुज

कक.... ।

डुक ले नगरु मके डु तौ ।

बामबीत पामरानक मरुगलक पछाति, भवि गामक नोक
ओकब अंगनमँ दूबा धवि मोहवन डन । रिवरकेँ मरुगना
देरौक लेन ।

मरुदा ओकब दियारदरुदकेँ नगरुले कठान ।

दवअमन मालिक मरुताबक अ भडि तँ जूठन बहे रँजवगीक
मरुयोगमे । रँजवगी बामबीतक डेष्ट भाए मालिक-मरुजाबक
पाहु छुआ आ अखनक राडि मदम ।

ओ डेयारी निभेरौक ले, घबड ी हडपरौक हवमे डन,
किएक तँ बामबीतकेँ रेष्ट ले डले ।

ओकब नजरुि बहे बामबीतक डु: कडु घबारी पब, तेँ
मभकेँ जूठ लेन डन, गरुहक कपमे, भरुियक लेन । आ
नरुम डठेरुमँ पठिने हवमान सुना देने डन- आगि जे
देते आ श्राफ जे कवते, घबारीक अरुिकारी तँ डएह ले
हेते ।

ममरुत सुन्रुतिये मरुड ी डोनन डन- हँ... ।

चन-चन नरुम डठेरुं डरुड, रेष्टी रिनरुं नीक ले ।

रँजवगी कोन डठरुं ।

ले, किमडू ले । रिवरक आरुुशिक सुवकेँ सुनि मभ शीत
भं गेन ।

मरुजुना, कोन डठरु आ आगि ले । अपन पितक ह्रुदयक

এক মাত্র ঠুকড় ী অছি ও । আগি উএহ দেত ।

ঠীক হৈ, চন্দ্ৰ... ।

দ্দখান্নি তমহী দেই পিতা তমব ছুথি, তুনক অশি তম ছী
রঁজবগী কক্কা তঁ তুনক সন্নক্সী মাত্ৰ ছুথিন ।

গহ... জেনা বামবীতক রঁঠা বহথিন, অধিকার জতারঁহ
এনীহে । দরঁন স্রব ভাঁড়ক রীচমে মঁ স্রনএন ।

রঁঠা লে ছী তেঁ কি, তম তঁ তুনকে বজরীজক পদাপণ
ছী । ও নিপ্তব ছুথি, দ্দদা নিঃসঁতান লে ।

আগ মঁ অহী বেরাজক শ্বকখাত রঁমু ।

আ মঁগ কে দেতৌ ?

নিপ্তবাহা মভ ।

দবেগ

কাবক পষ্টা খুজিতে চিক্কারেঁ ওকব দাদীমাঁ আন্বাদিত
হোগত কোবামে লেননি । অহা ! দেখিযৌ তঁ কতে
ফক্সিয়াবি কাষ্ট বহন অছি লেনা । এগদমসঁ নগান্নোষ্ট ভহ
গেন অছি ।

-এঁ যৌ কনিয়াঁ, রৌখার্কৈ দুধ নগা লেইেঁ মে লে ?

-মাঁ, দুধ কহাঁ হোগ হৈ, ও তঁ কহিয়া লে স্রখা গেলৈ ।

-তঁ ঝক্ঠবসঁ লে পুছনিএঁ দুধ হেরাঁক উপাএ ?

-ও তঁ রঁতৌনক, দ্দদা... ! জখন রঁজকখা দুধসঁ
পনাগয়ে জাএত তঁ চিন্তা কোন ?

-এঁ যৌ, কতেক নিমোখ ছী অহাঁ, কছ তঁ অস্পন দুধ
কেনা ছোড়়া দেনিএঁ ?

-মাঁ, গা লে রঁমথিন লে, দুধ পিয়েনাসঁ ফিগব খবারঁ ভহ
জাগত হৈ ।

-হঁ যৌ তম অংগেজিয়া শিদ্ধ তঁ ঠীকে লে রঁমরৈ । দ্দদা
এতেক জকব রঁমরীমে অরৈএ জে দুধ লে স্রখেলেএ । ও তঁ
কোনো লে কোনো কর্পেঁ মভ ঠাম ভেট্টয়ে জাগ হৈ । ...জঁ
স্রখা গেলৈএ তঁ মএক মমতা ।

ভূখ

সতরঁবতীক মোহব অপনাপব নগেরাঁক জেন ও লৈ জানি কতেকো সাউম আ মাএকৈ আরোপিত কএনক। এতেক ধবি জে কোনো কনিয়া-রঁবুবিয়ার্কে সেহো লৈ ডোড়নক।

ওকবাপব মদেহ তঁ ভবি গৌআ কবএ দ্ধদা ওকব চুঠন দ্ধতক মোমাঁ মভ অঙ্গন-অঙ্গন দ্ধত রঁন বাখেমে রঁবিযাবী রঁমএ।

অমনমে ওকব ঘবরঁনাক সেনাক লোকবীমঁ উষ্ট্রীক অভার আ ওকব স্ননবতা গামে ভবি লৈ, অনগৌওঁ উউঁড। সরঁতক আকর্ষণক কেন্দ্র রঁনি গেন ডন।

এক দিন গাম ভবিক রঁজুআ আ কারিন লোক মভ রঁমাবমে রঁজা ওকবা খুরঁ ত্রান দেনক।

ও নিশচয় কএনক জে হম এ নবকমঁ দ্ধজি হেত এ গামকৈ ডোড়ী দেবঁ। দ্ধদা অঙ্গন ককশি শিষ্টরাণ ডোড়ীত গৌআ মভকৈ স্নলোনক- এ, এ গামক কোন ঘবক রঁষ্টী প্তোত্ রঁষ্ট-রঁজাব আকি মেনা জা কহ লৈ ঘুমি অরঁএ। দ্ধদা হম তঁ আগ ধবি অঙ্গন ঘবমঁ দুবাপব তক লৈ অরঁএ ছী। কছ তঁ কিযো পাতুন-পবক রা ভেঁষ্ট কেনিহাব অরঁএ তঁ কি ওকবা অঙ্গন ঘবমঁ ভগা দিএ ?

-যে, ককরো ঘব অরঁমঁ লৈ বোকরঁ, দ্ধদা ওকবা মগ অঙ্গন বগ-বভমকৈ তঁ বোকি মকৈত ছী। দ্ধখিযেনদরঁনে জীহে দ্ধত খোননে ডনহি। ফেব হঁ, সরঁতক রঁষ্টী প্তোত্ অঙ্গন সাউম মাএক মগ কতো জা ঘুমিএ আ ফেব ঘবমে গজ্জাতিক মগ রাম করঁএ। ককরো কিছু লৈ ভেলৈএ আগ ধবি।

-অহাঁ তঁ ঘবে ভবিমে বহি পেষ্ট কহ জেনৌ। ছী: ছী লৈ জানি জে কোন জাতি ধর্মকি রীআ রাগন হএত। অহাঁকি ঘবরঁনা পড়িনা মান দিয়ারাঁতীক উষ্ট্রীমে আএন ডন আ ফেব অগিনা মাম দিযেরাঁতীমে আগুত। কী অহাঁ ওকবা

সোণাগতমে দেৱীক জেন বখনে ছী ঙা অনজন্মখা টিকা।

-ৰুমা দেখুন নে ঙএহ সন্ত। হম তঁ তাব পঠা, ফোন ক২ থাকি গেলোঁ জে লোকৰী তঁ ৰুঁটাবী ধৰি হেতে দ্ধদা জুখানী ফেব ঘুমি ক২ কিল্লী লৈ এতে। হম পেট তঁ মেঠা জেৱঁ দ্ধদা জখন দেহক ভুখ নগতে তঁ ও ফেব ডোৰ্জি চন জেতে লোকৰীপব। হমবা কে সম্ভাবত?

বিজাতীয়

পুৱে পহাৰ পিব শৃংখতা পমবি গেন ছন। ঙুপব মেঘমে স্মাহপন, হৱাক সাঁএ-সাঁএ স্বব জোড় কৈ আওব মজেদাব সমেক অন্বভূতি কবা বহন ছন।

-যৌ ঠীকে কঠে ছনিওঁ, হম তঁ এতেক দুব ধৰি কম্পলো লৈ কৰে ছনোঁ জে পহাৰ আ জংগন জিনগীকে খুশিবুমা ৰনা সকেএ।

-আহ! কতেক মজেদাব ক্ষণ।

ৰিখাহ জিনগীকে নৱদৰ্শন দৈছ আ তকব পছাতিক দিন-বাতি প্ৰকৃতিক কোবামে জীৱনক সম্পূৰ্ণতাক স্বন্দব অন্বভূতি কবা বহন অছি।

-যৌ, অহাঁকে ঙা ৰুমন অছি জে চোবা ক২ কএন প্ৰেম ৰিখাহ আনন্দক পছাতি স্বপ্নক বস্তা মেহো খোলি ছোৰ্জিএ।

-হঁ যৌ, তঁ কিএক নে এঁ সমাজক ডাংসঁ অপনাৰেঁ ৰঁচা, এঁ ক্ষণকে জীৱনক অন্তিম ক্ষণ ৰনা লী। মোহাগ তঁ অচন বহত।

বাস্তৱভক্তি

সীমাক মানৱীয় কষ্ট মন্ত্ৰক ওকবা আনোচনাক পাত্ৰ ৰনা দেলে বহে। একমব আ স্বতন্ত্ৰ দ্ধদা মন্ত জীৱন জীৱামে প্ৰমন্ন বহে ছন।

ৰিখালক পট্টাতি একৰেঁব ফেব ও সামাজিক আন্দোলনাক শিকাব ভৱ গেন। কিএক তঁ এ নৱ দম্পতিক ঘৰ খুজৈত মভ লৈ দেখিপৱৈ।

আগ পতিক জেৱাঁক উষ্ট্ৰম মাস ৰীতি বহন ছলৈ কি ও সুন্দব পুত্ৰক জন্মসঁ প্ৰমন্ন ভৱ পতিকেঁ সুচন্যৰ্থ পত্ৰ নিখেত মোনমে মোটি বহন ছলি- এ চিষ্টীকেঁ ডাকঘৰ ধৰি পহুঁচাওত কে ?

কিএক তঁ ওকব একাকী জীৱন পতি মাত্ৰপব কেন্দ্ৰিত হেৱাঁক কাবণে মভ ওকবা সমাজক সুন্দব কষ্ট্ৰন মাত্ৰ ৰুঁমৈ।

“ডাকিয়া...” শিষ্ট স্বনি ও দুলা ডেগে মোগৰী ঘৰসঁ ৰহবাএন।

ডাকিয়াক পত্ৰ দেৱাঁক জেন ৰহন হাথ ঠমকিতে ও ৰিজনীক কৰেণ্টক গতিয়ে পত্ৰ নৱ ফাঙনক-

“খেদ অছি- অহাঁক পতিক বণক্ষেত্ৰমে শিৱীদ ভৱ গেনাসঁ হম মভ একটা ৰীবপুত্ৰ হেবা জেনোঁ অছি।”

ৰাপ ৰে! ককণ টিকোব...! ঘবৰেঁয়া, সব-সমাজক মান্ধনাক ৰীচ মীডিয়াকৰ্মীক প্ৰম্ন...প্ৰতিফিয়া জনৱাঁক জেন।

পত্ৰকাব মৰহক প্ৰম্নক উতাবা দৈত-

“লৈ, ভাবত মাঁ আপন বক্ষাৰ্থ একটা আওব মনিক ঠাট্ কৱ জেনক অছি।”

बामनोचन ठाकुर

जन्म १५ मार्च १९७९ ज्ञानिमोहन, मधुबनीमे । रविष्ठ करि, बगकर्म, सम्पादक, समीक्षक । भाषागत आन्दोलनमे सक्रिय भागीदारी । प्रकाशित कृति- गतिमहत्त्व, माष्टिपानिक गीत, देशिक नाम छन सोन टिड्डिया, अपूर्वा (कविता संग्रह), रेतान कथा (रागा), मैथिली लोक कथा (लोककथा), प्रतिप्रति (अनुदित कविता), जा सकै छी, किछु किछु जाऊँ (अनुदित कविता), नाथ प्रेम अनुभवित (कविता), जाम्बुव (अनुवाद), स्मृतिक पोखरन बग (सम्बन्धमेक निरन्तर), अप्पि दाननः अप्पि थोतनन (निरन्तर) । अनुवाद जेन भाषा-भावती सम्मान २००२-०३ (सी.आ.ग.आ.ग.एन., मैसूर) “जा सकै छी, किछु किछु जाऊँ”- शिञ्जि चट्टापान्थायक रागा कविता-संग्रहक मैथिली अनुवाद जेन प्राप्त । विदेह समानांतर साहित्य अकादेमी अनुवाद प्रबन्धक २०१२ विदेह साहित्य सम्मान (ऐकपिक साहित्य अकादेमी प्रबन्धक कर्पे प्रसिद्ध)। “पद्मानदीक मामी”- रागासँ मैथिली अनुवाद, रागा-उपन्यास- मानिक रूपापन्थाय, जेन प्राप्त ।

गिवनिष्ट

रैशिक ठठाठली दुपहरियामे अपन आ अपन गर्भरती स्त्रीक आहारक जोगार कए जखन श्रीमान गिवनिष्ट अपन डेवा घुबलाह तँ देखेत छथि जे पत्नी घोघना नष्टकउले रैसन छथिन । रैब-रैब एकव काबा पड़ना उत्तर पत्नीक मउन भंग ले भेलनि तँ ओ थिमिया क२ रैजलाह- एहिना घोघना हुनउले बहरै तँ लोक कि अगबजानी जलेह जे अहाँक मनक रात रूमि जेत ।

पत्नी ओहिना रिबुआन भनभनेहीह- लोक रूमि क२ की कवत ? जँ मरिपहुँ लोककेँ हमर कछोठक चित्रा छै तँ मउ

কবও।

-এক মন্ত্ৰ, দোমৰ মন্ত্ৰ, তেঁমৰ মন্ত্ৰ, অৰ্থক কহন জে লৈ
কবএ মে অসী ফঁড বৰ্কেমে পড়এ। আরৌ তঁ রাঁজৰঁ ?
গিবগিষ্ট আমেমমৰ্ণি কহ দেননি।

পনৌ খখাম কৰৈত বঁজনখিন- চনু হমবা লোকনি অখন
এগ দেশেই চলি চলী।

গিবগিষ্ট উগ্ৰভামে পড়ি গেনাহ। “আখিব কুন এহেন
ৰাত ভেলৈক জে হমবা লোকনিৰ্কে অখন জন্মভূমি ডোৰ্জি চলি
জেরৌক চাহী ? ”

পনৌক পাৰা গৰ্ম ভহ গেননি। “কনিযো জে ভ্ৰমক
ছুতি বহৈত তঁ ঙ পুছএ লৈ পড়ৈত। আখিব ফনু জাতি
জন্তুক অখন পৰিচয় বহৈত ঠেক, বিশেষতা বহৈত ঠেক। জঁ
মএহ লৈ বঁচতে তঁ লোকৰ্কে নাজে মবি লৈ জা হেতৈক ?

-অৰ্থক কহৰৌক অৰ্থ হমবা লৈ বুঝেমে আএন। হমবা
লোকনি অখন বঁগ বঁদনাক লেন বিখাত ছী। পবিত্ৰেশিক
অব্ৰহাম বঁগ বঁদনৰৌক পঠুতা হমবা লোকনিমে জন্মজাত
হোগএ...

-হুদা তাছমে হম মন্ত্ৰ পাছু পড়ি গেলৌ...পনৌ বীৰেই
লোকি লেনখিন।

-অৰ্থ কি লেতা লোকনিক ৰাত কহ বহন ছী ? -
গিবগিষ্টক প্রশ্ন ভেন।

-তঁ আব ককব ? আগ-কালিক লেতা লোকনিক বঁবাবঁবী
কবৰৌক দক্ষতা কি হমবা লোকনিমে বহি গেনএ ?

গিবগিষ্টৰ্কে বঁড় জেবৰ্কে ঠমী নাগি গেননি। ও ঠহাকা
দৈত বঁজনাহ- তঁএ লৈ কহৈত ঠেক স্ত্ৰীগণক বুঝ। হমবা
লোকনিৰ্কে তঁ এ মে প্রশ্নতা হেরৌক চাহী। কহৰৌযো ঠেক
জে দম ঠকে লৈ নিতবাগ, দম সমাঙে নিতবাগ।

ভাবত বনে

মুন্ শীয়াপব পড়ন-পড়ন ভীষ্ম পিতামহ মোটি বহন ছনাহ

जे अत्तायी कौबरक मंग द२ ओ नीक ले केननि । आगामी
 गतिहम हुनका कहियो क्कमा ले कवत । अन्तुमे ओ हेल
 हथियाव उठैरौक आ पाण्डर दिसमै नडरौक घोषणा केननि ।
 आ गप्प जखन दुयेधिनक कान तक गेलै तँ पहिले तँ ओ
 घरैड एन किछु पश्चात् शिखरिनी मंग परामर्श कए दोसर दिन
 हस्तिनापुरमे रिवाँ मन्त्रक आयोजन केनक । ए मन्त्रमे ओ
 भिक्षु पितामहकै एगो पैघ प्रशस्तिक मंग “भावत बने”क
 उपाधिमे अर्पित केनक । कहन जागडु जे तकव रौद जे
 भिक्षु पितामह मउन ब्रत धारण केननि से जा जीनाह झूठ
 ले खोजननि ।

पवमेश्वर कापड़ि

सतरवती

आभा आ मनुक प्रेम जगजाहिर हुन। दहेज दुनुक
रिखातमे भदरा रनि गेल। आभाक राबू ओकर रिखात
सुमनस कऽ निहिकिब भऽ गेलाह।

-अनकोसँ प्रेम चले हुन तेयो सतरवती छी आभा ?

-तँ की। प्रेम लोक मनसँ करैछ। हम कोनो देह
समर्पण केनिछ।

-आरँ जँ मौका भेटौ ?

आभा मौला जागड- धूव छोट रिमबन बाग। ...कहाँ के
रात कहाँ रनि गेल।

-तँ ठीके रिमबि गेलही ?

-अम्स ! शून कहु रिमबग। ...ओहो हियाक कीयामे
रन्द।

अमवनाथ

१९१३. अ. मे "अफिका" विहनि कथा संग्रह प्रकाशित । हास्य कथाकार ।

देह

माँसक ब्रुकसुकमे नान भोजीकेँ घामसँ नरएन धवहङ्ग एन चन अरैत देखलियनि । बन्कलौ । प्रछुनियनि- “भोजी अहाँ ? ”

“की प्रछैत छी ! मंगन छै मे तन्मानजी मन्दिर गेल बही । बूमनिर्ण नै, माँस भऽ गेलै । ”

तुनका डेबएन देखिकऽ कहलियनि- “मे ठीके ! स्वनमान मङ्कपव ब्रुकपाठ रैदाँ गेल छै । ”

अपन शिबीर दिस देखैत कहलनि- “मे कोन गहना पहिबने छी ? ..कोन बपेया बहै ? ... ”

“तथन ? ”

“तथन ? अहाँ की बूमरैक ! ...मोगीक जेल देहे जँजान छै ! ”

पियास

“हे, कने एक ग्लाम पानि दिअ । ”

“घैनामे पानि ठरि गेल छै । चूपचाप स्मृति बद्ध । देखु तँ, पएव उगारे अछि । कयन ओढ़ा दैत छी ।

বাহবমে পান খসি ড়ে। মন মাগব ক২ স্মৃতি বহু। ”

“পচামী বৰ্ষক ভেজোঁ। অহাঁ এনা কহিযো উপদেশে দেলে
ভুজোঁ! ঝঁএম ঝঁদন তঁ পনৌক ধৰ্ম ঝঁসবি গেজোঁ। ”

“আৰঁ নিখ, নিশাভাগ বাতিমে ধৰ্ম ঝঁমৰঁএ নগনাহ।
উকাসী হোওএ। ঠবন পানি পীযৰঁ তঁ হফনী ঝঁদাঁ জাএত।
স্মৃতি বহু। ... কহু তঁ, জাড্‌মে কতৌ লোককঁ এতে পিযাম
নগল্‌এ। ”

“আৰঁ তিনকা কে ঝঁমৌতনি? একটা পিযামে তঁ ড়ে জে
লৈ মেঠাও ড়ে। ”

স্মিচ অঁফ

মোৰাঁওলমে ওজোত ভেজোঁ। কলে পহিলে ঘনঘনোঁ।
অথবা দুবু একে মগে ভেজোঁ। দেখনি তঁ পনৌক এসএমএস.
ভুননি-

“মোৰাঁওলক অদনা-ঝঁদনী ভ২ গেল। অহাঁক মোৰাঁওল
হমবা নগমে অহু। আওমে বঁগ-ঝঁবঁগী মহিনা সৰঁহক
হোটে অহু। ...অহাঁ হমবা এতে দিন অহাবমে বখলে ভুজোঁ।
আওমে স্মৃষ্টী অথরানক মেহো হোটে ড়ে জকব আঁথি
নটেত বটে ড়ে। হম ঝঁসন বহঁরানী মহিনা লৈ ড়ী জে নেপ
চুৰঁৰেত মতি লেৰঁ। মে ঝঁমি নিখ! ”

পহিলে নম তলেননি। ফাধমে তিনকব নাক ফড়ক২
নগননি। মোৰাঁওলক ঝঁঠনকঁ দৰঁননি। জৰাঁৰঁ ঠাওপ কবএ
নগনাহ-

“অহাঁ তঁ ছোষ্টমন ঝঁতপব ধবতী-আসমান এক ক২
দেনিওঁ। এহেন মন ফম জে অহাঁক সিউথমে সিন্‌ব দেজোঁ তঁ
মৌমে অহাঁক ওছামঁ চনী। ... জে জে মৌগী নীক নগৌত
গেল, হোটে লৈত গেনিওঁ। তকব কেহিফত কী? ”..পঠা
দেনখিন এসএমএস।

তকোলে পনৌক জৰাঁৰঁ অএননি, “অহাঁ তঁ তিনকঁ তাড়
ৰঁনা দেনিওঁক। মন স্বগৰ্‌গাএন তঁ পুছৰৌ লৈ কক। ওনা

রওহ নড়িএ জকব পএবমে তকতি বহিত ড়ে ! সে হমবামে
জহিয়া হেএত, জরীর দেই। ”

এস.এম.এস. দু রৌব পড়ননি আ মোরীগলক স্মিট অফ কহ
লেননি ।

গিবগিষ্ট

এসকরে বহথি । রাজাব জাগলে রবামদাপব ঞএনাত ত
জেনা নগননি জে “ভুট” আরাজ ভেলেক । পহিলে রাঁহিপব
গিবগিষ্ট খমননি আ ফেব নীচাঁমে খমি পড়লেক । মবি
গেলেক ? নে, মচাব ভেলেক, মমবি কহ দেরোনপব চন
গেলেক । কঠনকনি ত নে ! ফেব ভেননি জে কঠনে বহিতনি
ত রিমরিমাগত বহিতনি । তথাপি গিবগিষ্ট খমি ড়ে ত কিছু
হোগ ড়ে ! ...কিছু হোগ ড়ে ? মবরাক পূর মুচনা মেহো
ভহ সকে ড়ে । মন পাডহ নগনাত, পডিত রাঁরা বধৌনে
বহথিন- পততি জৌ পল্লী...পততি জৌ পল্লী...আগাঁ মোন নে
পড়ননি । ...ওহ, ঞ মভ পবনা রাঁত ভেলেক । পএবপব কি
কতহু খমি ড়ে ত ধনক ক্ষতি হোগ ড়ে । পাঁঠপব কি
মাথপব ত লোক মবি জাগযে ...ওহ, ফেব রওহ পবনা
রাঁত ! মোন পড়ননি গিবগিষ্ট খমি ড়লে ত লোক গংগাজন
ড়িষ্টেত ড়ন । আর নিখ, ঞ গংগাজন কতএ ম ঞনতাহ ?
দেরোনপব এক-দুঠা গিবগিষ্ট বহএ । ঞ টিহুরাক প্রযাস কবএ
নগনাত জে কোন গিবগিষ্ট খমন বহনি । গিবগিষ্টকে দেখেত-
দেখেত নগননি জে হিনকব মনমে গিবগিষ্ট মমবি বহন
ড়নহি ।

ফোফ

“সৌ ধোড়িয়া খোল কেঁরোঁড়ী ! ...খোল, খোল্লৈ ড়ে কি
তোড়ী দিয়ৌ কেঁরোঁড়ী । ”, কহত-কহত বড়কি গেল ।
উঠন । কেঁরোঁড়ী খুজলৈ । একব ফাঁহ ভভকৈত বহএ ।
রাজন- “না জে দেই দু ফাঁহী ঞন, সে দে ! ...জন্দী কব,

ले तै ठैठा दारि देरै । ”

कतेक माड-हुक भेलै ठैना-ठैठका करौनकै फूदा
एकर पीनाग ले छैलै । घबरानीक मन अपवतिभ भइ
गेलै । कहनकै- “जे कमाग डै से डइ । ले डै ! रोषी
कतए सँ जूठै ? ”

“सौ छुट्टनरिया, ना जएह छौह सएह ना । एक धारी
माष्टैये ना, सएह भकसि लेरै । ”

भीतव गेलि । दानि गवम कएनक । छिपनीमे रोषी आ
राँठैमे दानि नइ कह आएनि । राजनि- “जा, आरँ की
करै ? मबदरौ भुगयैमे पड़ने-पड़न होह कष्टए
नागन । ”

चन्द्रशेखर था

चेकिउ

रैजाब दिमसँ आरि थांना चौक होगत, देहेजबी दिम जागत बही। थांना चौकपव भीड़ देखिकिछु कानक जेन हमझँ ठमकि गेलौ।

उना थांना चौकपव रैबोरैबि भीड़ होगत बैठत डैक, कहियो कान क२ किछु अपवाही पकड़ि क२ आनन जागत अछि तँ किछु कानक जेन भीड़ होगत अछि। कहियो कान क२ हड़तानीक पिवहतावीक जेन भीड़ होगत अछि।

झुदा आग मे मभ लै छन। रैतुत वाम मोठैव मागकिन थांना परिमवमे पकड़ १ क२ बाखन छुल्लै आ जकव मभ कागच-पता ठीक-ठाक तकवा छेड़ि देन जागत बैठ।

थानाक गेष्टपव दर्जनसँ रैमी मैपक जुरान आ किछु रिहाव पुनिम। उग राँठ ध२ क२ जतेक मोठैव मागकिन छल्लैत छन, मभकेँ बोकैत छन आ कागच-पता देखन जागत बैठ। कागज-पता देखरी जेन हवाकसँ पुनिम ठाकिम मभ छुना।

उना किछु लोककेँ कागच-पता ठीक-ठाक बहना रौदो किछु कानक जेन रिनया जैत बैठ, रौदमे ओकवा मभकेँ केना छेड़न जागत बैठ मे लै कहै।

एकठा रैम-रागम बर्यक जूखान डौड़ १क मोठैवमागकिनक चेकिउ गेष्टपव भ२ गेन बैठ, ओकव मभ कागच-पतव ठीक-ठाक बैठ, तैयो ओकवा भीतव न२ गेल्लै। उ डौड़ १ गवज२ नागन जखन हमव मभ कागच-पतव ठीक अछि तखन ३ किअक। ओकवा जेवसँ रैजनापव आगे गमे सँ एकठा ठाकिम तवा-तवि पाँच थापव नगा देनकेँ आ थांनाक

राजतमे ठेनदेनके । ओ जहाँ-तहाँ खोन कएनक । ता
हम धेइजबी दिस रिदा भऽ गेल बही । आधा घण्टाक बाद
घुबनापव देखन जे खाना चौकपव माफ सुन्न-माफ भऽ गेल
छन ।

कछुमछी

कर्मचारी सरलक महामयक आह्वानपव आग पचाम दिनमँ
हड़तान छनि बहन छन ।

सममौता हेमरौक कोनो नामे ले बहे । सभ दिन
धवना-प्रदर्शन छलैत बहे ।

रैसी दिन हड़तान बहनामँ कर्मचारी सभ दूरवा गेल
छन । रैनिया-रैकान माम दिन धरि तँ कहुना क२ क२ उधारी
द२ क२ सम्हाबले बहे । ह्मदा आरँ ओहो सभ थम न२ जेने
बहे ।

कर्मचारी सभ, सभ दिन अथरौव आ बेडियो समाचार
देखैत आ सुनैत अछि ।

ह्मदा कोनो नीक समाचार ले देखिकछुमछी जागत छन ।

ह्मदा की कबत ? जँ कियो रीछमे हड़तान तोड़ि
काजपव घुमैत तँ ओ कर्मचारी कर्मचारीक नजबिमे रैगमान
कराउत । ह्मदा तँमँ की रैगमानो कहउनापव तँ दबमाहा
ले ले भेटैतैक ।

मे छेठका कर्मचारी सभ कछुमछीमे पड़न अछि । भोनाक
पनी रैसी दिनमँ दुखिताहि छैक । दराग दोकानमँ दराग
उठौना छैत अछि । ह्मदा दोकानदावक तीन मामक उधारीक
छुकता ले कएने छन । तँए ठाँकाक राबस्था क२ क२ दराग
अनरौ जेन गेल छन ।

दोकानदावकेँ प्रवजा द२ दराग देरौ जेन कहनक ।
दोकानदाव प्रवजा उन्ठा-प्रन्ठा क२ देखिकहि देनकेँ- अ
दराग सभ हमरा दोकानमे ले अछि ।

भोना राजन- अथन हम नगदी जेरँ ।

अ मुनि दोकानदावकेँ कछुमछी नागि गेलै ।

रिसरास

हमर पुनी तीन रूबथमँ दुथिताहि छथि, लैसुपूक्तक रोग छुनहि। एकपव एक डागदवक गनाज चनन अछि ह्मदा ठीक ले भ२ बहन छुनहि।

ह्मदा एरैव एकठा पैघ डागदवमँ देखा बहन छियनि। जाँचे-पडतानमे हजावमँ रैमी नागि गेल अछि। डागदवकेँ मभ रात पुनी कानि-कानि क२ कहने बहथि। डागदव माहेरँ कहननि- एरैव निवकठैन भ२ क२ ठीक भ२ जाएत। जेना-जेना हम कहनौ तहिना कवरँ।

डागदव माहेरँक कहँ बहनि- दिनमे कम-मँ-कम चारि-पाँच रैव थोड़-थोड़ भोजन कवरँ। दराग कहियो ले छोड़रँ।

डागदवक मोतारिक मभ रात चलि बहन छै।

ह्मदा कालि बरि छै। से पुनी बरि क तैयारीमे लागल छुनहि।

हम पुनीकेँ रूमरैत कहनियनि- डागदव माहेरँक रात मोन अछि ले, ओ कहननि- हँ हँ, डागदव माहेरँक मभ रात मोने अछि, ह्मदा बरि केना छोड़ि दी। रान रँचा आ अहाँ छी। डागदव तँ डागदव होगत छै। ओ कोनो भगरान ले छथि।

बघनाथ झुथिया

अडियन

आ अडि नेपानक जनकप्रबन्धाम। रिखात मडपक हुनराड मे हनिनप्टमक गाछ देखिअनि रशिष्टा रजनाह- आ तेजपातक गाछ अडि की ?

हम नजबि पडि ते टिन्ह गेलौ आ रजलौ- ले-ले भाय, आ तेजपात ले, हनिनप्टम अडि। एकव पातके मीबके स्रग्नाम रिक्र जकाँ गमकेत अडि।

रशिष्टाजी पात तोड़रौक जेन अपन डेग उठौननि कि नजबि पडि गेलनि रिष्टाक चोतपव आ रजनाह- “नछेए एतौ अडियन आरे छै। ले ? ”

जुबम

लोकमभा चुनारक प्रचार-प्रसार शुक भ२ गेल बन्ध। स्पीकबक गर्दमिशन करैत अरौज “छेड़ि केँ देनको धर्रा मागब”क अरौज सुनिते काजक मुबि छुँ छै गेलै। गेनमा आ चुन्याय सदाक कोदाबि बकि गेलै।

गेनमा आर्डि पव जा क२ डाँव मीमा कबए नागन। चुन्याय गमछामँ पसेना पोछि तमाकु चुनरैत पुछनके- अँय रौ गेनमा ! जीते न२ जौँ एक्क थाबीमे गाए आ सुगबक मास्र थाए पडि जाए तँ ओ के सभ थेते रौ ?

गेनमा तमाकुक जेन हाथ पसारैत राजन- हो कका ! एतुष्टक दुनियाँमे एहेन एक्कठा जाति होए छै- “नेताजी। ”

আ তগমে জঁ হিমার কবরতক জে গা নেতা খেতে কী ও
নেতা, সে তঁ জুঝমে নে কবরতক।

নিয়তি

কাঁমরেড গনেমব কামতি ভোরে-ভোব রঁনহা রাঁজাবপব
এনাহ। তুনকা মগমে মিতজী বহনি। দুবু গেটএ রঁনাবসী
পামীক ঘব ধবিক কএক ফেবী নগেনক। ফেব মন্দিবক
আগাঁমে ঠাঢ় ভেন।

আরঁ একঠা কবিয়া চম্ভারঁনা ভীমকায কাযাধাবী মিমবজীকেঁ
গশিাবা কবিত রাঁজএ নাগন- ঘবো তোরে পিনমিনো তোরে
লৌলো তোরে রীপেনো তোরে। রঁদমোহুব তোরে শিরোহুব
তোরে। আএন-গেন মেহো মভঠা তোরে। তরঁ অঠী কহিযৌ
নে। তম গবিরঁহা মভ কী নেৱেঁ- “রাঁপক তুবিয়া”।

মিমবজী আপন জীহকেঁ দাঁতমঁ ফটেত ফমকিএনা। আপন
ডাঁড়মঁ একঠা কাগচক পুড়ি যা আ আংগুব ভবিকহ চনম
নিকানি কাঁমরেডক তখমে থম্ভা দেনক।

ফাঁহনথখা

অঁয বৌ গশেণি! গা হুড়ী ভবি বাতি চৌরঁধীপব এহিনা
বাখন বতি গেলে। নড়ি যো-ফফুব নে তুনকে। গা কেনা
ভেলে বৌ। নাগেএ জে গা হুড়ী কোনো শেবক ঠমাএন ঢে।
ডবে নড়ি যা-ফফুব নে তুনকে, নে?

গশেণি মৌন ভঁগ কবিত রাঁজন- নে, নে। শেবক
এঁঠাএন হুড়ী-গুড়ী তঁ মভ দিনেমঁ নড়ি যা-ফফুব চোভেত
অগলেএ, ভায মাহেৱঁ। তমবা বুঁমনে গহো হুড়ী কোনো নে
কোনো নড়ি যেক বাখন ছিএঁ। তঁএ অখন ধবি ডবে কিও
স্বঁঘরৌ ধবি নে কেনকেএ। কাবণ জে আরঁ তঁ মাহেৱঁমঁ রেঁসী

झूहनग्नक डब होग छै ले।

श्रीनहाडसमे झूकब

दिमझूबक अछि। आग ४+ डिग्री तापमान होएरौक
सञ्चारना अछि। प्रपया अपन माथपव रँवह नपेछै लेन
जाड। किअक तँ भुम्सामे शीघ्रहि आगि पकड़रौक सञ्चारना
बै छै। जेना माछैकेँ माछै थागत अछि, लोहाकेँ लोहा
कटैत अछि। मातृकेँ मातृ, हीवाकेँ हीवा आ मोनाकेँ
मोना कटैत अछि। तँ अहाँकेँ झूकब कटैत अछि।

মুখি রশিগা

প্রমাণ-পত্র

রৈডু ভাবী সমারোহক আয়োজন কএন গেলৈ। জিনাক
রৈডকা-রৈডকা পদাধিকাৰীক জুঠান গামমে ভেন চুলৈ।
জিনাধিকাৰী তঁ জিনাক নেতাগণ। ভাষণ-ভূষণ খতম ভেলৈ
তঁ জিনা শিক্ষা ঋক্ষিক গামক দ্ধুথিয়া দিম একটা কাগজ
রৈডুৰৈত রৈজনাহ-“ দ্ধুথিয়াজী আপনে ঐ পব দস্তখত কহ
দিযৌ ঋঠক পচায়ত পূৰ্ণ সাক্ষব ভহ গেন, তকবা নেন ঐ
প্রমাণপত্র ঋষ্টি। ”

দ্ধুথিয়াজী সফচাগত রৈজনাহ- “দ্ধুদা হম তঁ ঔঠা ছাপ
দেবৈ, হমবা তঁ দস্তখত কবএ নৈ ঋবৈ ? ”

ঋক্ষিক ঋম্ভব-ঔম্ভব তকননি ঋ রাজি ঔঠনাহ- হৌড,
ঔঠো চনটে! কলেক জন্দী কক। ”

দ্ধুথিয়াজী কজরৌঠামে ঔঠা বগড়ি কহ নিশান
নগৌননি। ঔ ঔঠাকৈ মাথক কেশমে পৌডৈত রৈজনাহ-
“ঋহোভাগ্য হমব ঋ হমবা পচায়তক। ”

ঋক্ষিক মচপব গবজৈত ঘোষণা কেননি-“গরক মগ
ঘোষিত কহ বহন ছী জে ঋঠক পচায়ত মপূৰ্ণ সাক্ষব ভহ
গেন। ”

দ্ধুথিয়াজী খন ঔগ প্রমাণপত্র দিম তকৈত ছুথি খন ঋপন
কবিয়াওন ঔঠা দিম।

মনমোজী

মহাদেব মন্দিবক ঋগাঁ কলেন ফুনক গাছতব গাঁজেরী

ভংগেবী আ তবিপিস্বী আপমমে রঁহম করিত ছন।

গঁজেবীক কহরঁ ছুলে জে- “শেব অঁডা দৈ ড়ে।”

তবিপিস্বীক কহরঁ ছুলে জে- “শেব রঁচা দৈ ড়ে।”

রঁাত রঁহঁত গেলৈ আ রঁাতমঁ রঁতগব ভহঁ গেলৈ। রিরাদ
রঁহঁ কহঁ তাথাপাহীক লৌরঁত আরঁ গেলৈ।

জখন ভংগেবীকে দুনুক কণ্ঠডম অমহাজ ভহঁ গেলৈ তঁ ও
রঁাজি উঠন- “তোঁ দুনু অলরে নহঁ ছহঁ। ..হৌ এতরৌ লৈ
রঁুমৌ ছহঁক জে শেব জঁগনক বাজা হোগ ড়ে, ওকবা লেন
কোন ড়ে? জখন মোন হেতে তঁ অঁডা দেতে আ জখন
মোন হেতে তঁ রঁচা দেতে। জখন মোন হেতে তঁ শাকাহাবী
রঁনতে আ জখন মোন হেতে তঁ কাঁচে মাডম চিরেতে।”

তবিপিস্বীকে জেনা ভকু ঝুঁলৈ। ও রঁাজি উঠন- “জা,
মে কেনা হেতে হৌ! রঁচা তঁ দেতে শেবনী। শেব কেনা
রঁচা দেতে?”

ভংগেবী রঁহঁমত রঁাজন- “খুব রঁতহা, এতরৌ লৈ রঁুমৌ ছহঁ
জে ও ভেলৈ সবকাব! আ সবকাব কোন! ..ওকব অঁপন
মনমৌজী ড়ে, জে চাহতে মে কবতে।”

শির কুমার সা “ষ্টলু”
ফুমি লে রাজু

আগুনমে বাখন চৌকাপব শীকব শান্তি রৈমত ছন। মাএ
আরি ক২ প্রভুনি- “কী ভেল কিএ উদাস ছী”? শীকব
কানএ নাগন- “শ্রুচন্দ ভেয়া জখন দেখেত ছুথি তঁ কঠেত
ছুথি জে ফুমি লে রাজু। এনা কিএ কঠে ছুথি?” শীকব কথা
স্বনএ নাগন। ঠেনক কিছু লেনা ফিকেট খেনরীক লেন গাছী
গেন ছন। রিকেট লে বহএ তঁএ কৈনাশি কক্সাক বাহুর্জি ক
খেতমঁ বঁজীত কিছু বাহুর্জি ক মোঠগব গাছকৈ উখাড়া
রিকেট বঁজীতক। ক্ষণহিমে কৈনাশি কক্সা গাছী দ২ ক২
জাগত ছন। অগন খেতক দশা দেখিমতমঁ প্রভুনি জে
বাহুর্জি কৈ কে উখাডনক? কিযো লে রাজন। ওগ দিন
মাঁমমে পটৌতী রৈমাওন গেন। বঁজীতকৈ পতা ছন জে
মাস্টব মাহেরঁ মাত্র তমবেষ্টমঁ প্রভুতাহ। তঁএ তমবা ধমকী
দেনক- জৌ তমব নাও কঠরৌ তঁ মাবরৌ ননরাকৈ ফঁসা
দহী। তমছঁ ডবক মাঝে ননরাক নাও বঁকি দেলৌ। ওকব
বঁজকা ভএ শ্রুচন্দ ভেয়া ওকবা বঁজ মাগব মাবননি।
জখন ও মলকৈ বঁমননি, তখনমঁ থিমিখাএন বহথি। শীকবক
রাখা স্মি মাএ অরাক বহি গেলী। “অহাঁ বঁজ পৌঘ গনতী
কএলৌ। নানা অহাঁক প্রিয় মিত্র ছুথি, জাউ আ তুনকামঁ মাহী
মাঁগি লিখ। ভরিষ্যমে এহেন গনতী লে কবরঁ। জগ রাজিমঁ
ডব হোগত অছি ওকবা মগ মিত্রতা কিএ কৰৈ ছী?
নির্দেশক আমোপব চেষ্ট লে পহুঁচরৌক চাহী। প্রশ্ন কক জে
মদিখন মল রাজরঁ, জৌ কতৌ সমস্যা হুখএ তঁ চুপ বহি

जाएँ म्हादा मुठ ले राजै । “

माएक प्रेक्षासँ शैकव मल ठविचन्द्र तँ ले भऽ सकल
म्हादा ओतेन मुठ ले रजैत अछि जगसँ ककरो आमोके
दुःख पहुँचा रा मल कर्तकित ह्वा ।

मिथिलेशे क्रमाव सा

सीक

“अए गे माए, पोथविभीवारानीक झूठ आग भोरेमँ नष्टकन देखे छिउँ । की भेलैए ? ”

“गग हेते की ! आग कए दिनमँ सँएक फोन ले एलेए ले, तँए । ...गग हम सुन्दरकालुक माए छिउँ से किछु ले आ एकबा मागले फटे छै । ओ एकोवती गदाले छै नहि । ...एकठा रैठी भेला छुः मान भः गेलै आ तकबा रौद जेना कोथि जवि गेलै । कथीपव गदाला करौ ! गग ओकव तँ रमै रूएपव लागल छै । ”

माए रैठीक हृदका कनियाँ सुनलनि तँ कोढ़ि हाँटि गेलनि । घबसँ रहबा मासु-ननदिक झूठमे कीक दैत रँजनी-

“हे, एम्हव कियो रौम ले छै । रैठाकेँ थितगव लोकबी ले छनहि तँ भेल जे एकेठाकेँ जौ मनुथ रँना सकी तँ मएह रँत । आ रनि रूए क रौत करै छथि, जौ मनुथ ले भेल तँ रैठेसँ रनि रूवि जाग छै आ रैठी नछमी ह्थय तँ आला गाँ मे रनिक नाँ छलै छै, रूमनथिन ! ”

सुमन्त कुमार झा

वेष्टेष्ट

एकठौ गनैक्ट्रानिकक नर दोकान। मथा आय बन्नाक
एकठौ राजि दोकानमे प्रवेशे करैत अछि। कतेक दिनसँ
कनी-कनी पाग जमा क२ मोरौंगल किनरौक हेतु अएन
अछि। दोकानदाबसँ सभसँ “जैष्टेष्ट” मोरौंगल किननक।
पाग द२ क२ मोरौंगल जेने अति उमोठक मंग रिदा भग्ये
बहन छन कि एकठौ दोमब ग्राहक दोकानमे प्रवेशे करैत
अछि। ओ मेहो दोकानदाबसँ “जैष्टेष्ट” मोरौंगल देखेरौक
हबमागि करैत अछि। दोकानदाब कार्जुनमे सँ एकठौ
मोरौंगल निकालि सोमाँ बाथि दैत अछि। पतिन राजि
देखैत अछि- “अ तँ हमबरौना मोरौंगल ले अछि।” ओ
दोकानदाबसँ जिज्ञासा करैत अछि। दोकानदाब कहैत अछि-
“अ मेष्टे अथनहि उतबन अछि...अहाँक किननाक रौद...”

ओ अपन मोरौंगल दिस तकैत अछि। ओकवा अपन
मोरौंगल पुरान मन नगैत छैक। कोनमे बाथन “जैष्टे
होन”क चोगा भुत्ताक२ ठम२ नागन छन।

নরনীত কুমার না

গাম খাঁইহ

প্রমোদ কোনো জকবী কাজমে নাগন ডুনাহ। মুড়ী
গোতলে লীখি বহন ডুনাহ। ভীতবসঁ কনিয়াঁ কহনখিন- স্নে
ডী, গামসঁ রাঁই ফোন কেল ডুনাহ।

কাগজ-পত্রকেঁ সমেটি আগপব পেপবরেঠ বাখি দেননি
আ কনিয়াঁ পুডুননি- কী সন্ত কহি বহন ডুনাহ।

কনিয়াঁ ঠোড়ো নাক-ভৌহ চমকরৈত কহনখিন- কহতা কী
কহননি জে কনিয়াঁ, রৌখাকেঁ কলে গাম এরাঁক জেন কহরনি।

প্রমোদ কলে তমসএন জকাঁ হোগত ভনভনাএ নগনাহ-
জাহ, একটা তমহী ভেটে ডিয়নি বঁড়াকেঁ, চাবি রেঠামে আব
ককরো কিছু লে কহখিন। আর খখন তঁ তমবা ফুর্মতি লে
অছি জে তম গাম জাহর।

কনিয়াঁ প্রমোদকেঁ তমসএন দেখিপ্রসং রঁদনি দেরাঁক জেন
পুডুনখিন- অছা ডোড়, এঁ প্রকবাকেঁ, কাঁফী পীর, রঁনাড
কী ?

কনিয়াঁ রঁড হোশিয়াবি ছখিন। প্রমোদক উত্তব দেরাঁসঁ
পহিলে ও ভনমাঘব চনি গেলি আ কাঁফী রঁনারএ মে নাগি
গেলি। কাঁফীকেঁ চুক্ষিয়রৈত প্রমোদক কেশেমে আগ্রব চনরৈত
কনিয়াঁ কহি ছখিন- একটা রাত কছ, লে হোগএ তঁ চনি লে
জাড গাম। জহিয়াঁ জা ডোড়ী কাজ ডোড়ি দেনকএ
তহিয়াঁ অসগবে সন্তা কাজ কহেত-কহেত তম অগম্ভাত
ভেন বহি ডী। ঘুবনী জঁ তৈযাব ভহ জাহ অএরাঁক জেন তঁ
ওকরো নহ আনর আ নরকা মুঁগ ভেন হেতে, সন্তা খেতী-
রাঁডী রাঁই দেখে ছখিন, তখন তমবা সন্তকেঁ চুঠকী ভবি

किछु ले भेटैत अछि आ समिना रौआ- डोठका रौआ
सभठ्ठा अपनै राँष्ट-टूँष्ट ले जाग छथि ।

-एखन अपन राँचा मरैक केवियव देखु कि हम अ
दियादी-पठेदावी हरियरैत बछ ।

प्रमोद अ कहि पुनः अपन काजमे रास्तु भऽ गेलाह ।

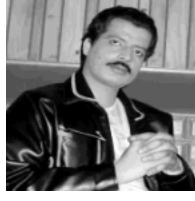
प्रमोद गाम ले गेलाह । दु-तीन मन्त्राह रीति गेलै ।

अचानकै मंगल दिन साँसमे जठैशिकव भाय होन केनथिन-

-प्रमोद, तोहव राँचु ले बहनखुन !

-एँ ! की भेलै एना केना भेलै अखन तँ थेरगरे
छलाह ।

-तोवा किछु ले बुझन छु, रिनाद आ कामोद दुनु
गोष्टे पन्द्रह-पन्द्रह दिनक पाव राँष्ट देने छनथिन । कक्का
दुनु रैषा कोतए पन्द्रह-पन्द्रह दिन भोजन करै छनथिन ।
बसि दिन जखन ओ नरा कह एनथिन तँ हुनका अ मोन ले
बहननि जे आग कामोद कोतए पाव छहि । दुआविपव
रैसन कक्काकेँ रिनादक मत्री कहनथिन जे राँचु आग तिनकव
पाव कामोद रौआ आगेठाम छहि, ओतहि जाय । कक्का के
की भेलनि की ले ओ कामोदक आगेठाम ले गेलाह, माह
आ कह हमेशाक जेन मुति बहना । थेव जे भेलै मे
भेलै आर तौ जन्दी गाम आरह, जेठ रैषा छुन ।

কৌশল কুমার

দৃষ্টান্ত

আগ মথিনাক লোকক ছাতী গরমি চৌড় ৷ ভ২ বহন ছন
আ মিয়া রাঁবুঁক চর্চা স্থানি ক২ আওব তুনকা উপব রিমর্শ
কৰৈত অল্লাদিত ছন লোকক ছদএ ৷ মিয়া রাঁবুঁ চর্চিত সমাজ
মেরক আ লোকমেরক ছুথি, আগমিঁ দম রাঁবথ পহিলে তুনকা
নগ কিছ লে বহনি দ্বাদা আগ অপনা জিনা দ্বাখানয়ক অনারী
পঠনা আ দিল্লীমে আপন কোঠী ছনহি আ বৈস জন সমর্থন
আওব বাজলীতিক কতরাঁ মেহো ৷

পবমু বাতিমে একটা স্থানীয় কাগতক ঠোঁগা, মোবা আওব
নিহাফ রাঁবরাঁবনা গচাওমি ও মনহটা রাঁবুঁ আ রাঁব মজদুবকে
দ্বজ কৰৌননি, তগ লেন মীডিয়া তুনকব উকা দু দিনমিঁ পিষ্ট
বহন অছি ৷ তমদ্ব, তুনকা আপন সমাজমেরাক ক্ষেত্রেমে আদর্শ
মানি ক২ কাজ কবরাঁনা, একটা সমাজমেরী ছী আ নাবী
উখোনপব একটা কার্যক্রমক আয়োজন ক২ বহন ছী ৷
কার্যক্রমক প্রধান অতিথি কে রাঁবতা একব বিচার সংগঠনমে ক২
কএ মিয়া রাঁবুঁকে প্রধান অতিথি রাঁবরাঁক হেত তুনকা কোঠীপব
আগ্রহ ক২ আএন ছী ৷

মক্ক-মক্ক মনকেত কোঠীকে স্থানিয়োজিত মনীকামিঁ মজাওন
অতিথি কক্ষমে গঠন নক্সাশীদাব মূর্তি মভ জকব প্রসেক গহ-
গহ মনকেত মিয়ারাঁবুঁক ধরন রাজিহ্ন জেনা প্রদর্শন ক২ বহন
হো ৷ তমবা পতা নাগন, মিয়া রাঁবুঁ ঘবক মহাগ আপনে
হাথে কৰৈ ছুথি ৷ এ মভমে তম ওমবাএন বহী কি মিয়ারাঁবুঁ
দ্বিত দত্তবাশীক মধুব দ্বাখরিত দ্বাকানক সংগ পধাবননি ৷ তম
আপন কার্যক্রমক কপবেখা রাঁবরাঁক বহনয়নি আ ও শালীনতামিঁ

স্বপ্নেত বহনা।

অহী মধ্য একটা রঁচা জুমক দুটা গিনামক মগ একটা নক্সাশীদাব শীমাক জগমে পানি আ একটা খালী গিনাম মেহো একটা ঠেঁমে নহ কহ আএন। ও হমবা মভকেঁ জুম লৈ লেন কহননি আ অপনে পানি ঠাবি কহ পীননি। হম মভ গম্প কবিত্তে বহী তারত ফেব কলে কানক রাদ রএহ রঁচা চুপচাপ আএন আ মভ খালী গিনাম আ জগ ঠেঁমে নহ কহ চনি গেন। কলে কানক রাদ মনাক দহ একটা অরাজ ভীতবম্ আওন নাগন জেনা কিছু শীমাক থমলৈ। মিয়ারারু হমবা মভকেঁ আশ্রামন দহ কহ কলে হুড়রুঁড়ীমে ভীতব চনি গেনা। হমছুঁ অপনা মেফেঠবীকেঁ, জে নেতা টিপকু লোক ছনা, চনরাক লেন উদ্যত কেলৌ। তারত একটা জোবক টিকোব কানমে পড়ন জেনা ককরো জিহ্বহ কএন জাগত হো। হমবা বহন লৈ গেন, রাহব জা কহ জুতা পহিরেক রঁদনা কলে ভীতব দিম তুস্কী দেলিঁ তঁ মিয়া রাবুকেঁ দেখলৌ জে ওহী রঁচাক দুনু কান পকবলে হরামে নষ্টকৌলে জেনা উখাড়া লেখিন আওব আঁখিমে রঁহশীপন বহনি জেনা ও তুনক মভম্ পৈঘ দুগুন হো। ও দৃথ হমবা লেন অমচ ছন, হম পাছাঁ ফুড়াঁ কহ জন্দীম্ জুতা পহিব অতিথি কক্ষক রাহব আরি কিকর্তরারিমুড় ঠাড বহী তারত মিয়ারারু অপন ওহী দ্বখবিত দ্বক্ষানক মগ হাথমে স্মাবিকাক লেন অপন পত্র লেনে প্রকষ্ট ভেনা। হম মভ রিদা নহ রিদা ভেলৌ। কোঠম্ রাহব নিকনরাক মমএ রএহ রঁচাকেঁ দেখলৌ জে হাথমে মোড়। লেনে সম্ভরতঃ রঁজাব জা বহন ছন। চুঁকি হমব চালি তীব্র ছন তঁএ হম মভ ওকবাম্ আগাঁ নিকনি গেলৌ ফদা ওকবা দিম দেখলৌ তঁ ওকবা গানপব ছন পাঁচো আংগবক ছাপ আ গানপব নীপন লোব মগহি কান দুনু নগৌ ছন জেনা বজবঁজিত হো, ততেক নান। হম ক্ষুঁ বহী কা ওএহ দুফুঁতা রাজিয় হমব আদর্শি অছি ?

প্রার্থনা আ আশ্বা

ভগবতীক রীদনাচরণ ভ২ বহন ছননি, লোক মভ পূর্ণ
 উমোহম গারি বহন ছননি, জিনকা ম্লোক মোন লৈ বহনি ও
 গারিক ভাভষ্ট কৰিত ম্হত চনৰৈত আ ঠৌব পষ্টপষ্টাৰৈত
 বহনি। অহী ভীড়মে একষ্টা চাৰি-পাঁচ বৰ্ষক বঁচা মেহো
 আগামে ঠাড ভেন কন জোড়নে পতা লৈ কখন আরি ক২ ঠাড
 ভ২ গেন। জখন ব্রমের মাতা চ পিতা... হেৰৈএ নগলৈ তঁ
 ওহো খুৰ জোব-জোবম মগ দেনকে, ফেব ওকব বাদ
 বৈচাবাকৈ চূপ ভ২ জাএ পড়লৈ। মভ গৰৈত রা গারিক
 জোগ কৰিত ম্হদা ও মৰৈক ম্হত তকৈত ঠাড বহন। কলে
 কানমে বন্দনা খমে ভেলৈ তঁ ও আবতী ন২ ক২ আ প্রমাদ
 ন২ ক২ তাখমে বখলে বহন আ জখন ভীড় কম হোম২
 নগলৈ তঁ ভগবতীক মূৰ্তিক আওব নগমে জা ক২ অ আ ম
 ন২ ক২ য ব ন র ভু ধবি পড়ি দেনকে আ তাখ মরক
 প্রমাদ প্রাম ক২ ক২ কলে খা লেনক আ কলে ম্হদ্রীমে বখলে
 বীদা ভেন। ঞ মভ দেখি পূজা-আযোজক-পবিরাবক এক
 গোট জে বঁটী-চটী ক২ স্তাব পাঠ ক২ বহন ছন, বঁচাম
 বঁগ্য পুছনখিন- এঁ বৌ, ভুটকা ব্রমের মাতা চ পিতা... তঁ
 তৌ বঁটু ঠৈকাবমে কহনহী আ ওকব বাদ এসগবমে ঞ অ আ
 কিএ ভগবতীকৈ পড়ৈএ নগনহুন ?

বঁচা কলে ডেবাগত তোতবাগত বঁজল- হমবা গন্ধুনমে
 ব্রমের মাতা... পড়ৈ ডখিন মাম্মার... আ অ আ কিএ পড়নহী ?
 মজ্জন ফেব চুটকী লেনখিন। তারত ছুট্টেত ভীড় ফেবম
 উম্কেতামে মগঠিত হোম২ নাগন।

ও তঁ এ লেন জে.. বঁচা মাম ভবৈত বঁজল- ভগবতী
 অপলে ছ মভম নীক করিতা বঁনা লেতিন...

লোক ঠাঠা ক২ ঠমন ম্হদা পুছনিহাব মেপ গেনা- আ ঞ
 প্রমাদ কেকবা লেন ন২ জাগ ছতক ? - মজ্জনকৈ অখলো
 উম্কেতা ছননি !

-ও হমন পিল্লাক মাএ মনি গেলৈএ ওকনা খুখা দেবৈ তঁ
 ও জীৰ জেতে। - বঁচা বঁজল আ ওম্বব দৌগ গেন জেম্বব
 ওকব পিল্লাক মাএ পড়ন ছলৈ।

सभ अरक ओकवा देखैत बहन ।

अप्पन अज्जति

भवन देखक पन्द्रह बरसक नरयौरना कहियौ रा रँचा ?
नरयौरना नीक नगौ डै कहियोमे आ सुनैयोमे गाड़ १
काकबघाठी सट्ठनपब बकलौ तँ हमवा रँगनमे मीठ खाली
भेलौ तँ बेनमपेन रौंगीमे रैम गेन । जाड़क याम बँह
झदा शीतनहरीमे जैकेष्ट-ठैपीक रौदो ठँडा नगौत छन तँए
हाथ छातीपब रँहने गूड़झड़ एन रैमन बही । एकठा मीठपब
मातगोष्टे रैमन बही तैयो कोनो अस्वरिषा ले रूमा बहन
छन काका हाथ-पएव पमारैमे भले अस्वरिषा बँह झदा कने
जाड़ तँ कम नगौ छन ।

जखन ओ श्यामरंग नरयौरना गाँती रँहने रँगनमे रैमन
तँ जेना करैष्ट नागन आ देखैमे गर्मीक एकठा नहनि दौड़
गेन । हम जे हाथ छातीपब रँहने बही से ओकब कठिन
उभावसँ मीठ गेन । कने कान हम पुरुरत बहनौ झदा
जखन नागन ओकवा कोनो आपत्ति ले डै तँ हमर हिमति
रँढि गेन आ हम गाँतिक अढ़मे अपन हाथ ओकवा छातीपब
फेबए नगनौ, तैयो ओ किछु ले राजनि आ पुरुरत बहनि तँ
अप्पन हाथ ओकब रँनाडजमे सहिया देखि । समैक मगे
हमर मोन आ हिमति रँढित गेन झदा एमँ रैमी किछु
सम्बर ले छन तँए एतरे अति क२ बहन छनौ तारत गाड़ १
उगना हाठेपब पहुँचि गेलौ ।

एकठा प्रौढ़ जकाँ राजि तारत ओ नरयौरनाक हाथ
पकड़ि क२ उठरँए नगनथिन तँ ओ उठि गेलि, तँ दोमब
राजि जे शीगत कने हुनकब परिचित बहथिन, प्रह्वनथिन-
गहे रँचा छिँ नहुआक ?

ओ प्रौढ़ ठैमे मुड़ १ डोना देनथिन आ गेष्ट दिस
नरयौरनाकेँ न२ क२ समबए नगना भिड़मे । दोमब राजि
विज्ज स्थानपब रैमन हमवा चिन्हित ठैकननि- काँ मासुब

সাহেব ? কতএ মঁ আৰোঁ ডী ?

আৰু তমছাঁ তুংকা টিহুজোঁ, ও পন্ডীলক বমেসব বহখি ।
উমেবক প্ৰভাৰ কলে জন্দি তুংকা নিৰা দেলে বহনি ।

তম পুছনিয়নি- কে বৈ ও বঁচা ?

আশীয় ভুন কহিয়ো হেব মৌকা ভেঠ সৰএ তঁ !

অখন তম পুৰ্ণি আহব ভেন ডুজোঁ । তমব পোস্তিগ
নগেমে সন্নেমপুব স্কুনমে ভুন । -ও নক্সাক বৈঠী ভুজোঁ,
অঠক নানী গামক পুবহিতক পোতী । ওকবা স্কুনক নরকা
মাস্টব ওকবা মগে কেনা লে কেনা ফুমনা কহ জৰ্দন্তী
কেনকে । তহিয়ামঁ মথস্বল আ বৌক ডে । কিছু লে বুনোঁ ডে
আ লে বৌজোঁ ডে । অহাঁ মভ মন লোক খানদানী আনক
বৈঠী-পতোহু আ বঁচাকোঁ অস্পন গজ্জতি বুনোঁ বঁচা লোক আৰু
খোড়ো বহলে মাঠমাৰ... বমেসব বঁজোঁত বহন দ্ধদা তমব
দিমাগ স্বল ভেন জা বহন ভুন... । একুঠা শিছ অহাঁ মভ
আনক বৈঠী-পতোহুকে অস্পন গজ্জতি বুনোঁ ডিওঁ...দিমাগমে
হেব-হেব ঘুমি বহন ভুন ।

थनमोत ना

चेतना

-गिवरत पाँच सए कपेयाक पाँच सए मुदि केना भेलै ।

-रौ रँति ! जे तोबा राँप-प्रवथाक२ कहियो माहम नै
भेलै पुरैक मे तू पुरैक डै ?

-ओ दिन रिसवि जगयौ गिवरत ! डूह माममे एतेक
मुदि नै होगत डै । अरै डै दबखा लमव स्कूनसँ तँ कबत
हिमरँ !

কুমার মনোজ কথোপ

জন্য মধুরী জিনাতকৃত সন্মত পদ গায় যে। বান কাল সঁ লক্ষ্যে
অভিষ্টি। কএক গোষ্ঠ বচনা আকাশবাণীস প্রসারিত আ বিভিন্ন পত্র-
পত্রিকায় প্রকাশিত। সম্প্রতি কেন্দ্রীয় সচিবালয়মে অন্তর্ভুক্ত আধিকারী
পদ পদ পদস্থাপিত।

মবীচিকা

“হে হব, হমবহু কবহু প্রতিপান”- ভরানীরাঁরু কহু
নিকনন এ গীতক ভার্য্য কহুলাক অরান-বৃহ প্রায়: সম্বন্ধে
বুঝন চলে। এতে তক কি লেনো-ভুটকো সম্ব বুঝি জাগত
হুন জে ভরানীরাঁরু আর ভোজনক প্রতীক্ষা কয় বহনাত
থি।

ভরানীরাঁরু জিনা পবিষদক মেরা-নিবৃত রুঁ ৷ রাঁরু।
সস্তী জমানামে ভরানীরাঁরু এক-এক ঠা কপেয়া জমা কহ কহ
শিতবমে জমনি খবদ লেননি। কদা ঘব ঠা রনি মকননি
মেরা-নিবৃতিক রাদে। মেরা-নিবৃতিপব ভেটন সম্ব পাগকে
নগা কহ রননি চাবি কোঠনিক পক্সা-পুংতা মকান। জহিয়া
মকান রনি কহ পুবা তেয়াব ভহ গেননি তহিয়া ভরানীরাঁরু
রাঁরব ঠা ভহ কহ রুঁ ৷ কান তক জোহিত বহনাত ওগ
মকানকে। জতরা খুশী শাহজহাঁকে তাজমহন রনরা কহ লে
ভেন হেতেক, ওগম কএক গুণ আমিক খুশী ভরানীরাঁরু কে
ভেট বহন হুননি আপন মকান কে দেখিকহ। তথক সম্ব
পাগ খতম ভহ জেরাঁক মেহো আগ কোনো দুখ লে বুঝা
বহন হুননি হুকা। দুখ ভেননি তঁ রম এতরে জে কনিয়া এ

মকানকে দেখাৱা জনে লৈ বহি সকলখিন।

চাক কোঠনী দুৰু ৰেঁঠামে আপসমে ৰেঁঠা গেন- দু ঠা কোঠনী দুৰু ৰেঁঠা-পতোতুকে আ দু ঠা পোতা-পোতা জনে। পূজা, স্তাব,পাতন-পবখ এ মন্ত জনে ঘৰক কমী বহিয়ে গেন। আৰু ভৱানীৱাঁৰু কতএ জাখু? অঁতমে দুৰু ৰেঁঠা-পতোতু মৰ-সম্মতিম নিশি কহ কহ তুনকা অশ্ৰিয় দেনকনি ৰানকনীক একটা কোনমে। কনিয়া তঁ পহিনহি স্নানৰামী ভহ চুকন বহখিন। ভৱানীৱাঁৰু আপনে ৰনাওন ঘৰমে আন ৰনি ৰানকনীক এক কোনমে ঠুঠনহৰা চৌকীপব সমএ কষ্টএ নগনাহ। হদ তঁ তখন ভহ গেন জখন এক দিন ভৱানীৱাঁৰুক পেঠ মেহো ৰেঁঠা গেননি, এক মহিনা জেঠকা ৰেঁঠাক ঘৰ মঁ তঁ দোমব মহিনা ছোঠকা ৰেঁঠা ঘৰমঁ।

আগ ভৱানীৱাঁৰু ৰঙ ী কান ধৰি নহা-ধো কহ ৰৈসন গীত গৰৈত বহি গেনাহ- ৰীচ-ৰীচমে নজৰি যাচক ভৱমঁ দুৰু ভাঁগক ভনমা ঘৰ দিম মেহো ৰেঁবা-ৰাৱীমঁ জাগত বহন। গীত অঁতবা ধৰি পটুটি গেন। স্নব মছিম পত্ৰ নাগন-উদাম- থাকন- হাবন- হে হব, হমবহু কবহু প্ৰতিপান।

পবজা

ৰঙকা ভৈয়াক দনান, দনান লৈ গামক চৌক ৰুমু। দেশে-দুনিয়া, খেত-পথাব, নীতি-বাজনীতি মন্তপব গমগিবম ৰৈহম এতএ স্ননৰী জনে ভেঠেত। চুনাৰক সমেমে কোনো আন ঠাপিকপব ৰৈহম তুখয় মে কলে অনমোহাঁত হএত। মন্ত জুঠন লোক চুনাৰক এক-এক হুদাপব তেনা ৰিক্ষা-ৰিক্ষা কহ খোঁগড়া ডোড় ী বহন হুনা জে কোনো মেফোনোজিস্ট ঠা ৰীপব কী কবতাহ। ৰৌৰু-ৰাৱুক কহৰ বহনি জে এৰেব মন্তা পবিরতন হেৰে ঠা কবত। মন্ত মন্তাকট মবকাব মঁ নাখুশি অট্টি, তকব ওন ও মন্ত এৰেব চুকেৰে কবতনি। এপব নহুৰু ৰৈমকেত ৰাজন- কক্কা অহাঁ কতএ হু! লোকক আঁখি ৰেঁঠম লৈ ছিঁও জে চটুকাত হোগত ৰিকাম কে লৈ দেখতে। আপনে

গামমে দেখিযৌ তে জে কতেককৈ মবকাব পক্সা মকান বঁনা
দেনকৈ, কতেক কহন গভ ৷ গেদৌ, গামক জেন বোডো তঁ
সৈকশন ভগয়ে গেন অছি। বৌবুৰাঁবু প্ৰতিবাদ কেননি-- কোন
ঘব আ কহনক বাঁত কৰৈত ছুত? জা কহ ওকবা সন্তম
পুত্ৰক গহ তে জে কতেক জোড় ৷ পনহী থিয়া কহ আ
কতেক ঘুম দহ কহ ঘব আ কহন ভেদৌ? ফেব বঁজনাত-
হৌ গা মবকাব পাঁচ মান তক জনতাকৈ দ্বার্থ বঁনা কহ আপন
ধোনি বঁদুৰৈত বহন। ভন হোখয় জঁ লোক এ চোবৰী সন্তক
জমানত জবঁত কবা দিখয় এৰেব। গা বাদ-প্ৰতিবাদ চনিযে
বহন ছন কি মথনা বঁচহিমে বঁজন- যৌ মানিক! অহাঁ
আউব কখিলে বঁকাৰেমে বঁতকঠামু কৰৈ জাগ ছী। হমব
দ্বার্থতা বঁগু তঁ এতৰে বঁমেত অছি জে কিযো জীত, কিযো
হাব, হম সন্ত তঁ পবজা ছী পবজে বহৰ। দনানপব কনী
কানলে চুপ্পী পমৰি গেন ছলৌ।

বঁদুৰৈত সমএ

আগমঁ দম বৰ্ষ পহিলে জখন আঁফিমমঁ ঘব ঘূমেত ছলৌ
তঁ হমব নরকা ফকুব ভুঁকি কহ আ নরকা কনিয়াঁ গহব নাগি
কহ হমব স্নাগত কৰৈ ছলৌ। আৰঁ কান কৰেট ফেবি চুকন
অছি, হমব পোস্তুখা ফকুব আ কনিয়াঁ দুনু আপন আদতি
অদনা-বঁদনী কহ জেননি। আৰঁ ঘব আৰিতে হমব কনিয়াঁ
হমবাপব ভুঁকি কহ আ হমব পোস্তুখা ফকুব হমব গহব নাগি
কহ হমব স্নাগত কৰৈত অছি। সমএ এহিলা বঁদলৌ ঠে।

জবন পেট

জেঠক প্ৰাচঁদ দুপহবিয়ামে জখন ছাঁচৌ ছাঁচ তকৈত ঠে,
ঘামমঁ নথপথ চুপ্পী নাগন মৈন পঢ়ি যা বৃথা জে ওকব
নাজকৈ সঁপৰামে দ্বাশিকনমঁ সমর্থ ভহ বহন ছলৌ, পহিবনে

একটা স্ত্রী কোবমে একটা দু-তিন রঁবখক লেনাকৈ নহ কহ
 হমবা সোমার ঠাও ভহ জাগত অছি। কিতারঁপব মঁ হমব
 নজবি ওকবা দিম জাগত অছি। ও স্ত্রী হমবাসঁ যাচনা
 কবৈত অছি, কিছু থেরাঁ লেন দেবঁক। কহৈত অছি, জে
 কান্দি বাতিয়ে মঁ ওকবা দুনু মাএ-রৈঠাক ফাঁহমে অন্নক একোটা
 দানা লৈ গেলৈক অছি। হমবা দয়া আরি জাগত অছি
 ওকবাপব। আগুন জা কহ মাএকৈ কহৈত ছিওঁ। মাএ ভনমা
 ঘবমে জা কহ দেখৈত অছি- পোড়ি-পাড়ি কহ দু ফাঁইটী
 ভাত ভেলৈ, কলৈকৈ দানি রাঁচন হৈ। তবকাবী তঁ রঁচরৈ লৈ
 কেলৈ। কতএ হৈ ও? কহী জে রাবীসঁ কেবাক দু ঠুক
 পাত কাট্টি অন্তে। অপনা রামনমে তঁ লৈ দেবঁ খায় লেন।

ও স্ত্রী কেবাক পাত নহ কহ দুকবখামে ছাঁহমে রৈস
 গেন। মাএ ভাত আ দানি ওকবা আগুমে পবসি দেনকৈ।
 হমব আগ্রহপব কলৈক আমক ফচা দহ দেলৈ ছলৈ। ও স্ত্রী
 অপন লেনাকৈ অপনা হাথসঁ খুখাগয়ে বহন ছলৈ তৈযো ও
 অনভরোম লেনা অপনে দুনু হাথ নগা কহ ভকোমএ নাগন
 বৈ। তখনে ও স্ত্রী অপন রামা হাথসঁ লেনাকৈ দুনু হাথ
 পকড়ি কহ কাত কহ দেনকৈ আ অপনে পৈঘ-পৈঘ কোব
 গাঁড়য় নগলৈ। লেনা ভুগয়াঁমে ওঘবিয়া মবৈত বহলৈ।

জীতক আগু

ছহবিমে কলৈক তঁ কঠাবি ভেলৈ কি দেখিতৈ- দেখিতৈ
 সোঁসৈ গাম দহা গেলৈ। ছাতীসঁ ওপব পানি ঠৈকি গেলৈ আব
 রঁদাঁ তৈ জা বহন ছলৈ। লোক রন্তু-জাত জে সমেট্ট সনন
 মে সমেট্টনক, লৈ তঁ জান রঁচা কহ পড় এন। দম-পাঁচ ঠা
 লোক জকবা কোঠা ছলৈ মে তঁ ছতপব জা কহ প্রাণ
 রঁচেনক। ভুখনাকৈ পড়রৌক কোনো বস্তা লৈ স্বমলৈ তঁ
 অপন ভীত ঘবক চাবপব চড়া গেন। পানিক ওগ মাঝক
 নহবিমে ভীতক ঘব কতৈক কান ঠঠটৈ, অবড় ৷ কহ খসি
 পড়লৈ। চাবপব রৈসন ভুখনা আরি পানিক হিনকোবমে ডুরঁ-

ডুৰঁ কৰিত ভমিয়াএন জা বহন ছন। হাকৰোম কহ কহ
লোক মভমঁ লেহোবা কৰিত বহলৈ বঁচেরা লেন। মভকেঁ ত
অপন জান কহ পড়ন ছলৈ, ওকবা কে বঁচাৰও ?

জীৱন-মবনক ৰীচ মুলৈত ভুখনা চাবকেঁ কমিয়া কহ
পকড়লৈ ভামন জা বহন ছন। ও জীৱন হাবিয়ে দেলৈ ছন
কি চাব একঠা পেঘ নীমক গাছমঁ ঠকবা কহ কলেক কান লেন
বিনমলৈ। ও ফুটিমঁ ভবি পাঁজ কমিয়া কহ গাছকেঁ পকড়া
লেনক। চাব ফেবমঁ ওহিনা ভমিয়াগত চলি জাগত বহলৈ।
ও অপনা শেবীৰমে বঁন অননক আ পিছত-চত গাছপব
চড়া য়ে গেল। গাছক এক ফেড়পব পএব বাখি কহ দোমব
মঁ অড়কি কহ উমাম ডোড়নক, নগলৈ জেনা পুনৰ্জন্ম ভেন
হোগ ওকব। গাছপব ঠাড ও বঁচাৰ ক লীনা দেখেত বহন।
ওহিনা ঠাডে-ঠাড কখন ওকব আঁথি নাগি গেলৈ মে অপলো
লৈ বঁচনক ও।

ভোবমে জখন স্বকজক নালী ছিঠকলৈ আ ফবীছ ভেলৈ
তঁ ওকব আঁথি খুজলৈ। চাক কাত তকনক ও। মগৰো
পানিয়ে-পানি। কতহু কতৌ দুব- দুবমে কোলো ঠা গাছ
কিঁরা কোলো কোঠাক ঘবক আধা ভাগ ঠা মান দেখৰামে
এলৈ। অঁগৌঠা-মোব কৰিত ও অপন মাথক উপব তকনক।
তকিতে ঘিঘিয়াঘ নাগল। মাফ্ৰাত যমবাজকেঁ অপনা মাথক
ঙপব দেখনক ও। একঠা কাবী-ভুজুংগ সূচা গত্মন মঁ প
উপবকা ডাবিমে নপঠাএন। একৰেব মূলক দ্বৈতমে জেৱামঁ
বঁচন তঁ দোমব মূল নগমে ঠাড। গত্মনক উমন তঁ পানিযো
লৈ মগৌত ছৈ। ওকবা আঁথিক আগু অহাব হোময নগলৈ।
আৰঁ ওকব প্ৰাণ জেৱামে কোলো ঠা ভাঁগঠ লৈ। আঁথি দ্বৈত
লেনক ও আ আমল মূলক প্ৰতীক্ষা কবএ নাগল।

কি একৰেব ফেব কতৌমঁ তিম্যত জগলৈ ওকবামে। নতুএ-
নতুএ ও দোমব ডবিপব আৰি গেল। গাছক একঠা ডবি
তোড়নক আ সমধানি কহ গত্মনক মাথপব দহ মাবনক।
নিশান মঠক বহলৈ। মঁ প অচেত ভহ কহ পানিমে খসি
পড়লৈ আ ধাবক মগ বঁচি গেলৈ। ভুখনা বিজয়ী ভাৱমঁ চাক

कात तकनक । ओकब रीबता देखैरैना ओतए के छनै ?

বিনীত উপেন

জন্ম- 1978, ঞনদপুরা, মপেপুরা। প্রাবভিক শিক্ষাস ংঠব ধবি ঙ্গেব জিনা ঞ্ঠত্ৰত বণ্গার ঞ্ঠ তাবাপুরবে। তিনকামাসী ভাগনপুর, রিশ্বিকিয়ানয়স গণিতমে রাঁ.এস.সী. (ঞনস)। থক জঙ্ঘুয়িব রিশ্বিকিয়ানয়স জনসচাবমে মাস্ঠব ডিগ্রী। ভাবতীয় রিধ্য ভরন, নগ্গ দিনীস ঞ্ঠগবেজী পত্রকাবিতামে স্নাতকোত্তব ডিপ্লমা। জামিয়া মিনিয়া গ্লামিয়া, নগ্গ দিনীস জনসচাব ঞ্ঠ বচনাকৈ লেখনমে স্নাতকোত্তব ডিপ্লমা। লেন্সন মডেনা ঞ্ঠেব কাব পীস এড কনক্লিক্ট বিজোনুশিন, জামিয়া মিনিয়া গ্লামিয়াক পলিন রৈচক ছাব ভ্গ সঠিকিক্টে প্রাপ্ত। ভাবতীয় রিধ্য ভরনক ফ্লেচ কোর্সক ছাব। ঞ্ঠকশিরাণী ভাগনপুরস করিতা পাঠ, পবিচর্চা ঞ্ঠদি প্রসাবিত। দেশিক প্রতিষ্ঠিত পত্র-পত্রিকা সভমে বিভিন্ন রিময়পব স্নতত লেখন। পত্রকাবিতা কৈবয়ব- দৈনিক ভাকুব, ংদৌব, বায়পুর, দিনী প্রেস, দৈনিক হিন্দুস্তান, নগ্গ দিনী, কবীদারাদ, ঞ্ঠকিচন ভাবত, ঞ্ঠগবা, দেশেরধু, দিনী মে। ঞ্ঠন বাস্ঠীয় সনাব, লোএডা মে রবিষ্ট্র উপসপাদক। ‘হম পুঙ্ক্তেত ছী’ করিতা সগ্ঠহ প্রকাশিত। ‘মোলনদাস’ হিন্দী উপন্যাস, লেখক উদয় প্রকাশিক মেথিনীমে ঞ্ঠনরাদ।

শ্রী থকরৌ নম:

থকর্জ্জা, থক রিষ্ট্র, থক দেরৌ মহেশ্বিব:।
থক সাক্ষাত পবম ঞ্ঠ তস্মী শ্রী থকরৌ নম:।

লেনাস ঞ্ঠ ম্লোক মাস্ঠবজী লেন স্নলৈত বহী। হমরৌ ঞ্ঠলৈ মাস্ঠব সারহঁ ভেঠেন জে কঠিত ডুনাহ, থুরঁ পঠু। পঠহিক মগ ঞ্ঠপন জঁরিনমে মেহো ঞ্ঠমানদাব বঙ্ঘ। ঞ্ঠমানদাব বহরৌ তঁ থকমে দিক্তত হ্ঠত, হ্ঠদা রাঁদমে ঞ্ঠকব গরঁ মহম্স

কবর। সমাজমে গজ্জত ভেটত। মুঠ লৈ ৰাজু। অপন ৰীতপৰ বহু। জুৱানক পক্সা বহু। মগে-মগ ভগৱান বামক কথা মেহো ৰতৌনখিন জে -বঘুফন বীতি সদা চলি আঙ, প্ৰাণ জায পৰ ৰচন ন জাঙ- আ বাজা হৰিশ্চন্দ্ৰক কথা মেহো কনামক ৰীদ সুনাইত বহু।

এতে মানস গু মন্ত গপ সুলেত আ পিতাকৈ এ মান্নাপৰ দেখেত হমবোমে গু মন্ত গুণ আৰি গেন। গুমানদাব বহুগৌ ত কনামমে ফস্ট কৰেত বহী। নীক স্কুল-কাঁজেমে এডিমিশন মেহো ভহু গেন। পঢ়া গ থমে কেনাক ৰীদ নীক মন লৌকবियो ভেট গেন। গামস দিল্লী আৰি গেগৌ। দিল্লী ৰীনা ভহু গেগৌ দ্বাদা ৰেগমান লৈ ভহু মকগৌ জকবা লেন দিল্লী জানন জাগত অছি। তগস দিল্লী লেন লোক কহেত অছি, -ৰিব্ব দিন কে অছি দিল্লী।

মজোগস মাস্টৰ নড়কসি ৰিখাহ ভেন। গামমে বহী। মোচাতি নাগগৌ, কী কবী, কনিয়াকৈ লৌকবী কবাৰী কি লৈ। এক দিন মচানপৰ গামক লোক নগ ৰেমন বহী। তখনে গনাকামে প্ৰতি গ্ৰত ৩.৩. মানক মাস্টৰজী শীকবদেৱ এনাহ। গপ-ঠাক্কাক ৰীচ কনিয়াক লৌকবীক গপ আএন। ও মনাহ দেনখিন, এ যৌ, কনিয়াকৈ কিএ লৌকবী ছোড় এৰ ? দেখেত লৈ ছিএ দ্বথিয়াক প্তোহুকে। ও কহা কহিয়ো স্কুল জাগত হৈ। দ্বথিয়া অম্পন প্তোহুক ৰদনামে একঠা মৌগীকে বাখি দেলে হৈ। ও গবীৰ অছি। ওকবা দ্বথিয়া দু হজাব ঠকা দৈত অছি। এ কনহগমে কিযো একবা দেখনিযাব অছি ? গুমানদাবীক জমানা লৈ অছি আৰ। একবাস ওগ গবীৰক কন্যা ভহু জাগত অছি আ কাজো ভহু জাগত অছি। অছি কিএ লৈ ওহিনা কোনো গবীৰক কন্যা কহ দৈ হী ?

গু গপ সুলি কহ নাগন জেনা হমবা মৌমে দেহ কাঠি মাৰ্জি দেনক। হমবা অপনা মাস্টৰজীক কহন আ পিতাক আচাব-ৰিচাব আঁখিক আগু ঘুবয নাগন।

डॉ. धनाकब ठाकुर

हमबा एकब एक रौयोडाष्टी चाही

यद्यपि रौआ मा रासु दुनधि ओ निर्णय लेने दुनधि जे आग ओ प्राहेमब प्रमादक डेवा तकिये क२ बहता। ओहना मावि शिवदा कहने दुनधि जे हुनक मथी उमा, जे गोलड मेडलिस्ट दुनधि पिताक विषय भौतिकीमे, से ले तँ लोकवी केविह ले रियाहे। रौआ मा हब मान रेडियो स्टेशन दिम हुनक पूर्ण डेवा ताकेले जाधि ह्मदा हडरैड मै रापम पठना छनी जाग हुना।

अहू मान गेना ह्मदा कोनो थाह पता ले। ओ एक उमेवगब लोक नग गेनाह जे मडक कात ठाठ हुनाह।

"यौ, अहाँ प्राहेमब प्रमादक डेवा रँताएँ ? "

"कोन प्रमाद, एतए तँ तीन- तीन प्रमाद छुथि- गणितरँना, दर्रागरँना की कितारँरँना ? "

"अहाँकेँ की कहूँ, ओ तँ पैघ विद्वान दुनधि जिनक कितारँ हमब पितार्जी छुपेत दुनधि। "

"तँ अहाँक पितार्जी छुपाखाना रँना। "

"मएह रँमु। "

"देखु, एक भनयानुष कितारँरँना प्रमादक खोजमे कियो कियो प्राहेमब अरैत बहैत अछि- रँडका-रँडका प्राहेमब। "

"हँ यौ रएह, हुनके तँ हम तकैत छी। "

"अहाँ छनि जाड, ओही रँडका पोखरी कात जतए कोषपब एक मकान हेएत। "

ব্রৌখা মা পরেশান, পোখরিক হব কোনপব মকান।

দ্দাদা আগ ও তাকিয়ে কহ বহতাহ।

ফেব এক আদমী-

মকান লৈ ফ্লেই কহলৈ ত্যত-

চলি জাউ মীরা এক কিলোমিটর। ওতএমঁ দহিনামে এক ফ্লেইমে এক বঁঠ প্রাফেমব জকব অছি, জকব এক বঁঠ বঁখাতল বঁঠা ড়ে, মেবা কৰে ড়ে মাএ বাপক, বঁঠা প্তোত্ অমেবিকামে। "

ব্রৌখা মা জা কহ নিচনা ফ্লেইক ঘাঁঠী বঁজেনাহ। এক মহিনা নিকনলীহ জে তুনকা মাবি জকাঁ বঁমেনীহ।

"কেকবামঁ ভেঁই কবক অছি ? "

"তোহব পিতাজীমঁ। "

"অহাঁক কী নাও ? "

"লৈ বঁতএবঁ- তুনকে বঁতএবঁ। "

"বঁতাউ লে, হমজঁ পী এচ ডী ডী। "

"মে জকব তএবঁ, পেঘ প্রাফেমবক বঁঠা। "

"অহাঁক কী নাও ? "

তারঁত তুনক মাএ নিকনলীহ-

"দেখু মা, গা অগন নামো লৈ বঁতবঁত ডুখি আ ভম-তাম কবঁত ডুখি। "

"জকব কियो নগকে ডুখুহ। "

"বঁতাউ অগন পবিচয় ? "

"প্রাফেমবহিকৈ বঁতবঁহি। "

"কী বাঁত- কী হোগত অছি ? " প্রাফেমব নিকনলীহ।

" অহাঁ কে ? "

"চিহু"

"লৈ চিহলৌ। "

"চিহু, হম রুহ জে ১০ বঁবখ পহিলে তক হব মান বেডিয়ো স্টেশনবঁনা ডেবা অবঁত ডলৌ মানমে একবঁব। "

"হম বঁঠ ভেলৌ মাফ কক লৈ চিহলৌ। "

"দ্দাদা হম লৈ বঁতএবঁ, লৈ চিহবঁ তঁ হম এহিনা চলি

জাএঁ। "

"বৌলী তঁ স্বনন নাগৌত অছি.. .. ও অহাঁ মাজীক
বৌলী। "

"হঁ। "

উমাক মাগ মেহো চিহ্ননি:

"মাজীক বৌলী, তুঁ, তোহৰ পিতাক উপকাৰ হম সভ লৈ
ৰিমবৰৌ, ...তোবা লৈ চিহ্ননিও। "

"কোন উপকাৰ, ও তঁ কহিয়ো কিছু লৈ কহনাহ.. তুনক
মবনো আৰঁ ১২ মান ভেন। "

প্ৰাফেমব- "ও ৰাজএঁৰনা লৈ ভুনাহ কিছু। "

উমাক মাঁ- "জখন প্ৰমাদজী ওল্লীড ভুনাহ, হমবা সভকৈ
কিয়ো দেখনিহাব লৈ, চিহ্নী দেনিয়নি তঁ ও মাজীকৈ লিখননি
আ মাজী আৰঁ কহ চানীম হজাব কপয়া দহ গেনাহ আ
হমবা কহনাহ জে তুনকো লৈ কহৰঁহি, গা কপয়া তুনক
কিতাৰঁক বোয়াচৌমে ধীৰে-ধীৰে ঢুকি জেতৈক বা ফেব ও
দোমবো কিতাৰঁ লিখ দেতাহ। "

প্ৰাফেমব- "জৌ আ গেমে হমবা আব দেৱাঁক হো তঁ কছ,
হম আপন ৰঁতা কহ লিখৰঁক বা পেঁমন মিকস্থ পে বিৰিজন
ভেনাপব পঠৰাঁ দেৱঁ। "

বৌআ মা- "লৈ যৌ, হমবা তঁ ৰাৱুজী কিছু লৈ কহনাহ
কহিয়ো। অহাঁ তঁ ৰিদ্বান ছী, হমব পিতা তঁ অনেক সৰ্মাগকৈ
লৈখক ৰঁনৰাঁ দেনখি লিখৰাঁ লিখৰাঁকহ। তুনকে নাওপব তঁ
হমছঁ সভ জিৱিত ছী। হম তঁ অহাঁক দৰ্শনি লেন আপন
ছলৌ, ওনা উমা জঁ অহাঁক পোখীকৈ বিৰাগজ কহ দেতী তঁ
ফেব হম ছাপি দেৱঁ আ ওহো চলৈত বহত। "

আ এক কাতমে জা কহ উমাক মাঁকৈ কহনখিন - "হমবা
একব এক ৰাযোভাটী চাহী। "

"কিএক ?

"লৈ ৰঁতাএঁৰ"

ৰুঁমি গেলৌ।

উমা এঁ ৰীচ ঘমকি গেন, জন্দী দোমব কমবামে আপন

कएन शीडुथिक्केँ शीमामे देखैत आ मोटेत- हमर बृह
माता-पिताकेँ के देखतहि, जेग जेन हम नम्र्मति कहनो
उत्तर जेकचबबशिप छोटि देनो ?

আশীষ খনচিহ্নাব

যৈথিনীক পহিন বহুবছর গজন সঞ্চর “খনচিহ্নাব আখব” প্রকাশিত।

নর্ক

"হে বৌ, খা লে পূবা। ঐঁঠ লে ছোড়।"

" ঙ্গ...ঙ্গ.....লে আর লে খাএন হেতৌ হমবাম্। পেট ভবি গেলে। "

" হে দেখলী ঙ্গপবম্ ভগরান দেখে ছুখহি জে লোক জতেক রেব ঐঁঠ ফেলে ঙ্গে তকবা নর্কমে জাএ পড় ঙ্গে আ ওগঠা ওকবা ওতেক দিন ভুখন বহু পড় ঙ্গে। "

" লে হমবা ভুখ লে ছৌ। "

আ মাএ ওহী ছৌপীমে আপনো হিম্মা নহ খাএ নাগৌএ।
রঁচা তর জরঁন ভেলৈ হিম্মক রএহ হুদা রঁহ্না দোমব----
--

" ছোড় ভগরান-তগরানকে। ও কোনো দেখে ঙ্গে। সভ ম্হু ঙ্গে। "

আ পিঞ্জা ভবন পেটম্ আধে খাবী খা উঠ জাগত
খুটি। কানফমে জরঁন রুঁঠ ভেন। রঁঠা-পতহু রঁহ্নে।
খালী আপনে আ রুঁঠা যা ঘবপব। জহিয়া রুঁঠা যা রঁমাব
পড় তহিয়া উপামে মন নাগৌ। ওনা কহিও কান দেখাদ
সভ মেরা কহ দৈ হুদা ওহো সভ তেবহে -রঁগম।

আ উপামে মন একটা মাঁমমে রুঁঠা কেঁ পড় মিয়া ঘবম্
স্বনাগ পড়নহি "হে দেখলী। ঙ্গপবম্ ভগরান দেখে ছুখহি

জে লোক জতেক রেব এঁঠ ফেঁকে ঠে তকবা নকমে জাএ
পড়'ত ঠে আ ওগঠা ওকবা ওতেক দিন ভুখন বহএ পড়'ত
ঠে। "

আ কাী ঙা সুনতে বুঠরাক বোঁখা ঠাঠ ভহ গেলে। মোন
পড়া গেলে ওকবা আপন মাএক গম্প। ঠীক গএহ তঁ কহ
ছলে। আ মিহবৈত-মিহবৈত বুঠ। আপন রতমানমে আরি
গেনাহ আ হিমার নগারএ নগনাহ জে ও কতে দিন কতেক
রেব এঁঠ ছোড়ল ছুথি।

নিশান

হাথমে মাগক, গবামে ফুলক মানা, আঁখিমে তেজ, রাণীমে
জোশি। নেতা ভী মচ পব ঠাঠ ভএ কএ ধুখাঁধাব ভাষণ দএ
বহন ছনাহ----

খালী একরেব হমবা জিতএরাক কঠ, কব, হম সমস্ত
জনতাক কঠ, কেঁ আপন কঠ, বুঁমর। ভুখাচাবকেঁ মেঠা
দেৱে। গঁডা-নহংগাক নামো-নিশান খমে কএ দেৱে।-----
--

এঁ আঁতিম আগ্নিসন কেঁ খমে হোগতহি শ্রীতামে মঁ কিবো
টিচিখা উঠন-----

নেতা ভী জখন অহাঁ গঁডা-নহংগাক নামো-নিশান মেঠা
দেৱে। তঁ অহাঁক নিশান কতএ বহত।

আ নেতা ভী গম্প কেঁ জানি-বুঁমি অনঠা কএ মচমঁ
উতরি রিদা ভএ গেনাহ।

নক্ষত্রী

পবিছন--- ভগরতী গীত--- হাম-পবিত্রমক গীত।
রঁচা মভ অনেবো ওঁনা বহন ছন। দবরজ্ঞাপব ধমগজ্ঞাব
মচন। তুহন হাম-ধ্বনি। নানা প্রকাবক গম্প-মবক্স।

রবক রাপ কত্থাক রাপসঁ কহনথিহ--- " আহ বুসি নিথ
সমধি জে তমবা ঘবমে লক্ষ্মী দেনহুঁ অহাঁ-- । কত্থাক রাপ
কহনথিহ "হঁ মে তঁ ঠীকে" আ কহিতে আঁথি স্কি গেনহি
আ মোনে-মোন রঁজনথি--"এখন তঁ নাথক-নাথ ঠকা মগমে
অনলিহ নে, লক্ষ্মী তঁ বুমেহেঁ কবতীহ । জখন থমে ভএ
জএত তখন এএহ লক্ষ্মী ফলছুণী রঁনি জএত । "

(দ্দনা জীকেঁ সমপিত)

ঐতব

কিছু বঁর্থক পড়াতি মৈবিজ মেরেমণীক শ্রুভ ঐর্নিশোভাগ
বাতিমে রঁব অপর কনিয়াঁমঁ পুছনথিহ----- কছ তঁ তমব
সাস্বব আ অহাঁক সাস্ববমে কী ঐতব ভেঠেন ?

কনিয়াঁ ওঁঘাএন দ্দনা চেষ্টাএন সুরে কহনথিহ-- "এএহ
জে অহাঁ অপর সাস্ববমে মানিক বৈত ছী আ তম অপর
সাস্ববমে রঁহিকিবনী । "

(দ্দনা জীকেঁ সমপিত)

सतीशे चन्द्र ना

लोकवी

पिताक आकस्मिक निधन बमेशिक मोनमे एकठा नर आशिक किवण जगा बहन छुने। दुखी तँ छन ह्मदा भरिषक आशामे एकठा पुर्तक मेहो अन्नभर भ२ बहन छुने। एकठा रैरोजगाव राजि थाकि ताबि क२ रैसन पिताक लोकवीपव पुर्ति: आशित छन ह्मदा भगरानक गछा, पिता सबकावी लोकवीमे बहिले प्रस्थान केननि आ बमेशिके अन्नकपापव लोकवी भेष्ट गेननि। हुनका रैसनमे सबकावी लोकवीक तगमा भेष्ट गेननि। दु रैकती अपने एकठा नेला एकठा छेष्ट भाय आ एकठा रतिन मंगहि समेसँ पतिने रूख होगत हुनक माता। माएक भोजन आथिमे किछु मतोषक आभा प्रवेशि कएनक। परिवार चनरँ आरँ हेब कठिन ले बहत। पिताक रैदना ज्येष्ठ पुत्र अपन कर्तव्यक परिवहन अरथ कवताह तकव पुर्ण रिश्याम। ह्मदा आठ दम माम रितीते परिवारक मपुर्ण छिन अस्पष्ट होमय नागन। जीवनक समष्टन गतिमे रारवानक रैमात प्रवेशि कवए नागन। घर थर्च, छेष्ट रैठोक पढ़रौक थर्च, दोकान दोबीक थगत मभठ्ठा अपुर्ण बहय नागन। श्कणिक आधन हर्ममे एकठा हेब रारवान।

एकदिन माएक महनशिजि ठूँष्ट गेननि तँ बमेशि के कहनथि, रौआ एना किअ भ२ बहन अछि, रारू जाधवि हुना मरैक आरथकता प्रबोनथि ह्मदा अहाँ लोकवी कवितो मभठ्ठा पाग कोड़ ी की करै छी मे किछु ले रूमि पढ़ै छी। माए! तँ की रूमरिनी! आरँ पतिनका समए ले छै।

पाग कोडि कि कोनो मोन ले डै। मण दह थर्त भह
जाग डै। उना तोरो नग तँ राबूक भरियानिधि आ एन
आग सी आदिक पाग तँ डोहो, किए ले थर्त करै डैह।
तँ की कवरै पाग नह कह। रीतनक रिआह तँ जेना जे
हेतै से हेरै कवतै।

माए तँ मनु ले बुझि सकनीह। माने भविमे केना
एतेक परिवर्तन भह गेलै। ले जानि समैक दोष डै
अथरा समावक, देखा देखी रीति बहन नर पर्वपवा जगमे
पुत्र अपन परिवारक कपमे मात्र अपन पत्नी आ रीछाके
बुझैत छथि।

ले जानि लोक पुत्रक अतिनायामे अतेक किछु रिचनित
बैत अछि। मोटेत मोटेत अपन पतिक फोष्टेक समझ
ठाढ़ भह ओ अपन रीतन समैके तकय नगनी।

गजेन्द्र ठाकुर

शिवदानगव

दुर्गा पुजाक नाटकक दु दृष्टक रीट नर्तकीक नाट ।
“शिवदानगवक ठोढ़ १ ॥ अ दम ठाका तहे-तहे दिनसँ दग
छथि”- नर्तकी कथमाना रैजै छथि ।
“रैनावसक डै रौ ।”
“धूब, झजहफवधुवसँ नः अने डै आ महुँ रैनावसक..” ।
“हौ झदा ॥ शिवदानगव कोन गाम डै” ।
“रूमनही ले । पछी छैनक जे पागरीना मभ बहे, से
मडकक आगेपाव छैन रैना जेनके आ लम्मीधुव नाँ बाथि
जेनके, जे पछी छैनक हम मभ ले छी । लम्मी आ
मवस्रतीक सगड़ १ रूमन ले छौह । से भगरानक सगड़ केँ
सोनाँ अनने अछि । पछी छैन गाम गविरैठा मरैक अछि,
मभछा अछि महिमरौव मभ । झदा भगरानक सगड़ मे
गामक नाँ मवस्रतीक नाँपव शिवदानगव बाथि ले गेन
अछि ।”
“उन नर्तकीकेँ तँ अही रैहल पाग दग जाग डै” ।

भरनाथ मा

डुँचा डीह

बाम रौरूक प्रवथा रँड कनामी बहथिन। नदी कातक राम बहनि तै खुरै डुँच क२ डीह भवने बहथि। ततेक माँष्टि देन गेन वै जे पुरैमे पोथवि आ दङ्गिनमे डरैवा खूना गेन बहनि। उठी डीहपव चौमाव घब, खरितान, रौड़ १ माडी सभठा ले जगत बहए।

पककाँ मान रौंठि आएन बहए तँ चूड़ १ आ चीनीक पौकेष्ट हराग जहाजमँ थमाउन गेन। हिनका अपन डीहपव खुरै हरि गेन बहए, जारत आन कियो पानिमे हेलैत हिनकव डीहपव आएन तधवि गछाभवि कोठीमे ठावि नेने बहथि। आ मनहि मन अपन प्रवथाकेँ प्रणाम कएने बहथि।

एरैव सेहो रौंठि आएन। ह्मदा एरैव बाहत-सामथ्री नारमँ घरे घरे रँठैरौक रारस्था भेन बहए। बामरौरू रौंठिमँ प्रभारित ले बहथि तै हिनका कियो किएक देतनि।

बामरौरू ममोमि क२ बहि गेनाह। हबननि ले ह्बननि प्रवथाकेँ उकटैत अपनहि डुँचा डीहपव रँनन घबकेँ डेडुरैए नगनाह।

हेबाफेबरी

दुर्गापूजाक तैयारी दुनु गाममे चलि बहन छन। खुरै चंदा भेन बहए तै मरैक गछा छननि जे हमब गामक पूजा रैसी नीक ह्थए। पहिन चर्चा उठन जे एरैब अपन गामक जे पडितजी छथि हुनका रैदनन जाए। आ जौ हुनका गामक पडितजी आरि जेतथि तँ रैड नीक होगए। अपन पडितजी तँ रैकनन छथि !

दुनु गामक दुर्गापूजा समितिमे एके चर्चा छन। दुनु दिससँ ज्ञाक मभ पडितजीकेँ पोल्लै नै आरै-जाए नगनाह। दुनु गामक पडितजी मसियेते बहथि तँ रैसी दिक्कत नै भेननि। एक दोसरक घबमे पतुनाग करैत पूजामे नागन बहनाह म्हादा ओते दिन हुनका दुनुक अपन-अपन गोमाडनि मीवपब दीप नै जवननि ! !

নরোঁনাবাষণ মিশ্র

জন্ম ১৯৩৩, পিতা-শ্রী গোরিন্দ মিশ্র, মাতা- শ্রীমতি ঞ্ৰদূনা দেবী ।
গায়- কুশমৌল, গোনাগদহ-রনাগন, ভাষা- ঞ্ৰলভরঠ, জিনা-মধুরনী ।
মৈথিলী বগমচসে "কোকিল মচ" সম্ভাক মাধ্যমসে সঙ্গহ ।

ঘম্ভক ফল

রঁদীরাঁরুঁকে কারিনক রঁড দারোঁ ডুনলি । চাবি ভৈয়াবী মুখক
রীচ একমাত্র পড়ন লিখন বহরাক কাবণে পবিরাবমে রচস্ন
ভেগ স্নাভারিকে ঞ্ৰ ঞ্ৰ রচস্নক প্রতিফল জে ঞ্ৰশ্রিম মানসী লৈ
বহি মকন । পৈতৃক সম্ভতিক ঞ্ৰতিবিজা কিছু জমীন ঞ্ৰজিত
কেনে ডুনাহ । সবকারী লোকবীমে বহরাক কাবণে ঞ্ৰামদনীক
স্নাত রঁদী যাঁ ডুনলি তঁ ঞ্ৰ শানসেঁ কহখিল জে গামমে হমবাসেঁ
পৈঘ কে ঞ্ৰডি ?

খচেকি নাওপব একমাত্র কথাদান ডুনলি জে মস্তমে স্নতবি
গেনলি । তলিঠা রানকমে দুঠা ডেঠ-ডীন, একমাত্র ঞ্ৰগ্ৰা
রানক কোলোজমে পড়ত ডুনলি । সমাজমে রঁদী রাঁরুঁক
ঘম্ভক চর্চা জোব পকড়নে ডুন কাবণ জে সাধাবণোঁ রাঁতমে
লোককেঁ কহি দৈত ডুনখিল জে তোবা হম গামসেঁ উজাড়া
দেহেহ । গামক লোক ঞ্ৰসমবক প্রতীকামে ডুন । ঞ্ৰামক গাডু
লেন ঞ্ৰপনা পঠদাবীমে সগড় । রঁদীলৈ ঞ্ৰ লোক দুনুকেঁ পাঠ
ঠোকি কহে কেম মোকদমামে ফঁসৌনক । রঁদীরাঁরুঁসেঁ লোককেঁ
রঁদনা লেরাক ঞ্ৰ সঁ নীক ঞ্ৰাব কোন ঞ্ৰসমব ভেট্টে ? গামমে
রঁদীরাঁরুঁকেঁ একট্টা গরাহী লৈ ভেট্টেনলি তঁ মিলিন কোঠসেঁ
হাওকোঠ ধবি কেম হাবিতে গেনাহ । কেম মোকদমামে ফঁসি

गेनाक कारणे आर्थिक स्थिति जर्जर भऽ गेलनि । अनका
गामसँ उजारेत-उजारेत अपनहि उजवरौक राँठ धऽ लेलनि
आ झूठमे झूठः नगाम लागि गेलनि ।

বাম রিনাস সাহু

বথক ঢকা ঊনষ্ট চলে রাষ্ট (হাগকৃ-ঔনকা আ পদ্য সধর) প্রকাশিত ।

পবিত্রমক ভীথ

সোমনা রৌনিতাব ঔপন পবিত্রমস পবিত্রাবক ভবণ-পোষণ করিত ছন। সন্ত দিন ঔপন মজদুবিক রৌনিস খাগত-পারিত জিনগী রিতরিত ছন। সোমনা জেতরৈ পবিত্রমী ওতরৈ গমানদাব মেহো ছন। সোমনারৈ জগ দিন কাজ লৈ ভেঠেত ছন, মানে রৌমাবী বহিজাগত ছন, ওগ দিন রিনা ভোজনে পুনী আ রান-রঁচা পানিপাঁরঔপন ঔঠনী মরৈয়ামে স্মৃতিবৈ ছন। এক দিন এতিনা ভেন বাতিমে সন্ত পবানী পানি পাঁরস্মৃতি বহন। ভোব ভেনাপব কাজ খোজনক ক্ষদা কোনো কাজ লৈ ভেঠেত। সোমনা ভুখক মাবন থাকি কহ দনাপব রৌমন ছন। পুনী আ রঁচারৈ ভুখস পৈঠ-পাঁঠ এক ভহ গেন বৈ। সোমনা সন্ত পবানী ঔখিস লোব রঁহরিত ভগরানস যাচনা করিত কহনক- “হম এন্ত গবীর ঔদা ক্ষদা কাজো লৈ ভেঠেত ঔড়িজো পবানো রঁচত। ঔর হম সন্ত ভুখে প্রাণ তিযাগিদেব। ”

সোমনা মাথপব হাথ বথলে রৌমন ছন। তথলে একটা হপ্পা-কপ্পা ভিখাবী ঔর কহ ভীথ মঁগনক। সোমনারৈ ভীথ দেবোলে কিডু রঁচন লৈ ছন। সোমনা কহনক- “ভীথ তঁ হম লৈ দহ সকে ঔদা হম দহ সকে ঔদা পবিত্রম। ”

ভিখাবী মনে-মন মোচমে ডুমিগেন, ও মোচনক জে হম

शेबीबसँ ठीक छी तँ किअक ले हमछँ पबिश्रिम कबरँ तँ
 भिखाबीक जरीनसँ छुटकावा पारिजाएरँ। भिखाबी खुनि भऽ
 रौजन- “आरँ हमछँ भीथ ले माँगरँ, अठाँक रचन सुनिहमरो
 नागन जे आथिब पबिश्रिमसँ तँ धन भऽ सकैत अछि।
 रौकाव हम भीथक ह्मेवमे पड़न छी। आरँ हम पबिश्रिमेसँ
 अपन पेष्ट भवरँ। ”

দুর্নী কামত

হমব সন্কাব

আংনমে বৈম ঝিঁকু কখেনম্ন লে ঢাক ভব চৌকল্লা ভ২
মভ ঘবকে নিঙহাৰিত ছনাহ। পতা লে কটেক মরানম্ন অপর
মাথকে ওমবৌলে ছনা। ও মদিখন মোটে ছনা- কিএ হোগত
ভিনমব ঘবমে বঁগড়। হুদকএ নগৌত অছি। আথিব ওকব
প্রাণ হমবে ঘবমে কিএ নষ্টকন বহৈত অছি। কিএ লে ওহো
আন চিড় জকাঁ গাডু-বিবীডুপব বহৈত অছি ?

এক দিন বঁাৰীম্ন ঝিঁকু পুছনক- “বঁগড়াকে হমবা মভম্ন
কিএক লে ডব হোগত হৈ ? হম তঁ ওকবা কখলো
লোকমান পহুঁচা মকে ছী। ”

বঁাৰী ঝিঁকু বঁাত স্মি ন দ্ধমফবাগত বঁজনাহ বঁৌখা হমব
ডুঁচ সন্কাবক পহচান যএহ বঁগড়। ছী জে নীকম্ন বুনৌত
অছিজে হমব সন্কাব একবা লোকমান লে পহুঁচা মকেত
অছি। মিথিনাক সমর্পাক থিম্মা ঝিঁকু ভবিমে পমবন অছি।
জহিনা বঁচচাকে জকবাম্ন দুলাব ভেট্টেত অছিও ওকবে অপনা
বুঁমএ নগৌত অছি। এহিনা ও বঁগড়। মিথিনাক ঘব-ঘবমে
দুলাব পহুঁচা অপর ঘব বঁমবৌত অছি। ”

কবৈনাক মীঠ গা

মাস্ব-প্তোতুক নাতা তঁ খষ্টগব-মীঠগব হোগত অছি।
বগড়-মগড়ক বীচ পিমাগত ও মবঁব হমবা সমাজমে এক
প্রতিষ্ঠিত ডুঁচাগ পহুঁচা অছি। এ ঠকবাডক দ্ধখ্য কাবণ

ঔ হোগত ঔড়িলে মাস্ব প্তোতুকে রৌণী জকাঁ দূনাব কৰৈত
ঔড়িআ লে প্তোতু মাস্বকেঁ মাএ জকাঁ সম্মান ।

প্রিয়ামী রীএ. পাম নর রিচাবক মহিলা ঔড়ি । জে
মাস্ববমে পএব বখেত মাস্ব-প্তোতুক ডুচ-লিচক দীরাবকেঁ
খদেব দেনক । ওকবা লৈবমে ঔ রীত মনমে গড়া গেন ডুন
জে মাস্বমাণে তুনকব মাএ কঠক মতনর ঔ জে ওকবা
নজবিমে মাস্ব আ মতৌত মাএ দুনু এককে মিক্কা ক দু পবত
ডুী । এঁ মঁ প্রিয়ামী মোচনক জে মাস্ব জাগত ঔ রুঁঠা যা
অপন মাস্বগিবি কৰৈত এঁ মঁ পহিলে তম একব নগাম তননে
বহর । তখনে তমবা ঔ মাস্বব রীমএ দেতি ।

কোতরবমঁ নিকলৈত প্রিয়ামী ডাঁবমে আঁচবক খুঁঠ খেমিত
তগপব দুনু হাথ ধং মাস্বকেঁ কঠনক- “স্বনিজৌখু তম জেনা
লৈব বহৈত ডুলৌ তহিলা বহরনি, তম মাস্ববক জহনমে লৈ
খুঁঠরনি, মজুবডুনহিট কঠোখ লৈ তঁ তমবা দুনু পবানীকেঁ
অথলে অনগ কএ দৌখু । ” ঘোঘ তবমঁ রীজিউঠন কনিয়াক ঔ
রৌলী স্বনিমাস্ব তিনমিলা গেলী । ফুদা মযাদিক সম্মান আ
ফুঁমক খ্যান কৰৈত রীজনী- “আর ঔ বাজ-পাঠ ঔঠীক
ডুী । একবা ঔহাঁ জেনা বাখী আগমঁ এঁ পবিরাবক মান-
সম্মান তম ঔহাঁকেঁ মৌপৈত ডুী । ”

প্রিয়ামী অপন রয়রহবমঁ মাস্ববক লোককেঁ নাকোদম কএ
দেনক । জএহ গবম মিজাজ লৈবমে ডুন মএহ তেরব
মাস্ববোমে কাগম কৰৈত ও উদিয়াগ ডেলিহ । লে ভৈস্ববক
লোহাজ আলে মস্ববক গজ্জত, ওকবা লেন সভ ওকব দিখব
জকাঁ ডুন । ঘবরনাৰেঁ তঁ গশৌদি রুঁমৌত ডুলি । ও অপনা
আগাঁ সভকেঁ তিন রুঁমিটমিদিৈত ডুলি । একব এঁ রয়রহবকেঁ
নাকে ওকব মতিট্টলিনু রুঁ ম চুপ বহিজাগ ডুন । কোগ
ওকবামঁ মতনর লৈ বখেত ডুন । ওকব ঘবরনা মেহো
ওকবামঁ হবিদম কমাগল-কমাগল বহৈত ডুন ।

কিছু মাসক রীদ প্রিয়ামীকেঁ অপন রয়রহাব আ পবিরাবমে
অপন মথিতিক নীক জকাঁ ত্রান ভং গেলৈ, ও রুঁমিগেলিজে
নজকাঁকেঁ হবদম রৌণী লৈ প্তোতুও রীলিকং বহরাক ঢালী ।

एगो नीक मनुखक निर्माण रैदनेत पबिसुथितीआ समर्थ करैत अछि । अगव नदीमे राठि ले आरै तँ तनारक पानिसमूद्रक गल्वाएकेँ केना जानिसकेत अछि । तहिना रैथीकेँ उछुलैत पएवमे मान-मयादा, परिवार, समाज आ दैनिक दायित्वक रैडि रौन्हिओकवा अपन कर्तव्यक ज्ञान कवाउन जागत अछि ।

मांस रैथीसँ रैनन प्रेतोहकेँ हुनक पगवी मोपैत अछि । जेगमे ओ अपन आ काज हमहार जकाँ करैत अछि । जेना हमहार माष्टिक रैथनकेँ पीठ-पीठ आ भुङ्गीमे पका कऽ दुनियाँ योग रैनरैत अछि । ओहिना मांस कथनो मिठगव तँ कथनो तितगव रौनीसँ मकुनसँ पानन रैथीकेँ दुनियाँक अन्नकप रैना कऽ ओकर रयकृतित्रक निर्माण करैत अछि ।

डा. शोभा कुमारी मिश्र

जन्म: १५ अश्विन १९७३, सहरसा जिलाक महिनी प्रखण्डक नहुआवा गाममे ।
 आरम्भिक शिक्षा, गामहिसै । आ.ग.ए., बी.ए. (मैथिली सम्मान), एम.ए.
 मैथिली (स्नैपिदक प्राप्त) तिनका माँसि भागनपुर विश्वविद्यालय, भागनपुर,
 बिहार सँ । BET । बिहार पात्रता परीक्षा (NET क समतुल) रक्षाखाता
 हेतु उत्तीर्ण, १९९३। “मैथिली नाटकक सामाजिक रिवर्तन” विषय पर
 पी.एच.डी. रस २००५, तिनका माँ. भा. विश्वविद्यालय, भागनपुर, बिहार सँ ।
 मैथिलीक कतेक प्रतिष्ठित पत्र-पत्रिका सभमे करिता, कथा, निरूप
 आदि समय-समय पर प्रकाशित । वर्तमानमे शिक्षिक सनातकार (मैथिली)
 बाब्र्तीय अनुवाद मिशिन, केन्द्रीय भावतीय भाषा सन्स्थान, मैसूर-७ मे
 कार्यरत ।

जेठ आ पूस

जेठ

१० तजाव ठका जमा केनाय बायदनीक जेन पठाड तोड़
 मन कठिन काज दुजै म्हादा ओ रौटावा कओ की सकै छन ?
 जौ ओहो रूचन माँसि जकाँ अपन रौंठैकेँ जन्म जेतहि
 खेनी चठा कए मागव दिते तँ आव गप्प बहिति । ओ तँ
 रौंड़ जतनसँ ओकरा पालि-पोसि पैघ केने बहए मे आरौ
 ओकर रिखात कवरौक जेन दहेज-दानरक एव सपना तँ
 ओकरा पूरा कबहि पड़ति । ओहो धुन केव पक्का लोक
 निकनन, गायक रौंठोरौंठ रौंठैरौंठा नर सड़कक जेन ओ
 तथोड़ सँ दनादन-दनादन पाथव तोड़ा गिष्टीक ठवे

নগোনে জা বহন ছন। ও ভবি দিনমে তিন-চারি র্বেব
 ঐপন ধোতীক গের্টম ঠকা নিকানএ আ গনএ- এক, দু,
 তিন.....। রঁম কোনো তবহেঁ ২১৩ কেব একটা আব তেরী
 ভ২ জাগত তখন তঁ.....। লোগ মভ কহে জে বামদীন
 পাগন ভ২ গেন হৈ, তখনহি তঁ জেঠক এহেন দুপহবিমে ও
 ঐপনা-ঐপকেঁ জবা বহন ঐছি! হুদা বামদীন ককবুঁ
 রাতক কোনো জরোরঁ নে দে, রঁম মোনে মোন কহে- 'ও
 লোকনি! এঁ সমাজমে জিনকা কিনকহুঁ হমবা মন হুমাৰি
 কহা ছনহি তিনকামঁ পুছুওহু জে র্বেটীক রঁখাহক লেন জেঠক
 ঐ দুপহবি কেহন শীতনতা দেত হৈক ? '

পুস

হৌ দৈরঁ, হৌ দৈরঁ! একটা রাঙীক কাবশৌ ও মভ হমবা
 র্বেটীক হবা ক২ দেনক। বামদীনক ঘবরানী জোব-জোবমঁ
 ঐপন ছাতী পাঠেত ছনী। রঁগনমে ঠাঠ বামদীনক ১০ রঁখক
 র্বেটী হকা-রঁকা ভ২ কএ ঠাঠ ছন। ঐপন রঁহিনক হবাবা
 মভকেঁ মরঁক মিখেরাঁক লেন পুসক ওগ মর্দ বাতিমে ওকব
 খুন খোলেত বৈ।

সৌদাগব

মভদিন মাঁমকেঁ ও ঐপন দিনভরিক কমাগ কেব হিমারঁ-
 কিতারঁ করে ছন আ ভোজন-ভাতক পশ্চাত্ জখন ও ঐপন
 ওছাওনপব জাগত ছন তঁ একরঁব ঐ ঐরশ্ব মৌটেত ছন জে
 ওকব ঐ ধকা ঐনৈতিক হৈ, হুদা মভদিন এঁ প্রমক জরারৌ
 ওকবা একহি বঁগক ভেঠে- পাগ কমেরাঁক লেন মভ কিছ
 উচিত ঐছি। নে জানি ওকবা মন প্রতিভারান ও মেধারী
 লোক এহেন ধকামে কেনা ঐরি গেন? ও স্রব-স্রব হরতী
 লোকনিকেঁ ঠকাক লোভ দেখা হুঁমরৌত ছন আ শিবক নামী-
 গিবামী হেঠনক মানদাব গ্রাহক ধবি পুঁচরৌত ছন। মরঁক
 লেন-দেন কেনাক পশ্চাত্ ওকব জে কমশিন রঁনে ও বাশি

नगभग ३,००० मँ ३,३.०० धरि प्रतिदिन भ२ जाग छुने।
मस्केपमे ओकब महिनरावी आमदनी नगभग १ नाथक नगभक
पहुँच जाग छुने जकब उदाहरणो ओ प्रस्तुत केने छन।
पहुँचिने मान ओ अपन एकलौती रतिनकेँ, अपन शिहवमँ रतुत
दुब एकठाँ महानगबक प्रतिष्ठित गँजीनियरिंग कार्नेजमे
जथगब डोनेशन द२ कए नाँ लिखरा देने छुनेक।

आग मान भविक पश्चात् ओ अपन रतिनमँ भैँठ कबरौक
जनेन ओग शिहव पहुँचन छन। अपना-आपकेँ ओ एकठाँ
रिजनेममेन रूमेत छन से अहूँ शिहवमे अपन धक्का
मँभारना तकरौक हेतु ओ निकलि पड़न। रैम छानरीन
केनाक उपवाहु ओकरा एँ शिहवक एकठाँ उच्चस्वीय रेथानय
केब पता नागने। मोदा तए कबरौक फ्रमे ओकरा ओतका
दनानमँ कतारनी भ२ गेने। दनान कहत बहे- ओ जी!
अहाँकेँ अपन देहक जनेन एकठाँ देह मएह चाली ने! तखन
फेब ओकर चेहवा आ रौनीमँ अहाँकेँ कोन मतनरँ? जँ
मँजुब तूअ तँ.....।

ओ एक-एक क२ कए मरैक गदवाउन देहक तजरीज
करैत छन। आगेमे मँ एकठाँ देहपव ओकर नजबि ठहरि
ले बहन छुनेक.....ओ गीवा केनक.....हे गी.....।

हरतीक चेहवापव नकार बहे। एतरो धरि स्पष्ट छन
जे ओ मोहो अपना ममकक लोककेँ ले देखिमेत छनी आ
झूह तँ किओ थोनिए ले मकेत छन। कतरौक तापर्य जे
दुनुक रीच केरन स्पर्शक एहमाम हेरौक बहे।मी.....मी.....
अनरैत गी आरौज दुनुक मुँहमँ एकहि मँग रहरैने। दुनुक
देह आरँ निश्चय भ२ गेन बहे झूदा दिमागमे रिजुबी
चमकेत बहे। दुनुकेँ एक दोसरक आरौज जानन-पहिचानन
नागने। अतुर्द्वन्द्व एतेक रैठाँ गेने जे ओ हरती उन्ठा
झूहेँ ठाढ़ भ२ कए अपन नकार उठा एनाक छँहमे अपन
मोदागबक चेहवा देखि जनेके। झूहि भविमे मोदागब
मोहो अपन रतिनकेँ छहि गेन। ने जानि दुनुमे मँ के
अपना-आपकेँ पाथक सदृश कठोर होगत अन्तर केनक!

গবমী

- রাঁবুজী, অহাঁ হমবা কাঙ্কলষ্টমে কিএ পঢ় । বহন ছী ?
- কিএক তঁ হমবা ফ্লামাকৈ পঢ়া -নিখ পেঘ জোক বঁনরাকৈ
অছি তঁএ ।
- ফ্লামা সৌম্যা তঁ কহি ছনী জে ঙা ফুল খালী পেঘ বঁপক
খিয়া-প্ৰতাক জেন ড়ে ?
- লৈ ব্ৰেষ্ঠা, তুনকা বঁতপব অহাঁ খিয়ান লৈ দিখ, জঁ এহেন
বহতেক তঁ অহাঁক নাও ফাদব নিখিতখি ? বঁজু !
- অপন ঘবক সৌমাঁ উতৰিত প্ৰতীক বঁজনাহ-বঁবুজী
বঁবুজী আগ বঁহুত জোবক শীতনহৰী ড়ে, চনু ঘবতিমে
আবাম কবৰঁ । এহেনমে সরাখিয়ো তঁ নছি ভেঠেত ।
- লৈ ব্ৰেষ্ঠা, অখন তাষ্ট-বঁজাবক সমএ ড়ে, দুগযো চাখিষ্টা
সরাখী তঁ ভেঠিএ জাএত, অহাঁ ঘব জাউ । হম জঁ কাজ লৈ
কবৰঁ তখন হমবা ফ্লামা বাজাক জেন কিতারঁ-কাঁপী ও মহগ
ড্ৰেম সভ কেনা আওত ? আ হমবা জাড নগিতো কহাঁ
অছি ? হম জখন উচকি-উচকি কএ বিক্সা চনরৈ ছী তখন
অপনহি দেহমে গবমী আৰি জাগত অছি ।
- অহাঁ ফুমি বঁজি বহন ছী বঁবুজী, উচকি-উচকি কএ
বিক্সা চনএনামঁ গবমী লৈ অরৈত ড়ে, ফুম জেনামঁ গবমী অরৈ
ড়ে । আগ ভোবমে সৌম্যাক মাএ মেহো বঁডীও. অঁকনকে
আঁফিম জেবঁমঁ মনা কেনে ছনী ফ্লামা ও কহননি জে আগ
পচীমষ্টা জোককে গাঁদিবা আৰামক পাগ ভেঠেবঁক ড়ে, সভমঁ
হমবা ৩.০০ ময ঠকাক দবমঁ ফুম ভেঠেবঁনা অছি, তখন লৈ
ফ্লামী গবম বহত ?
- এ ব্ৰেব বামদীন বঁবু কিছ বঁজনহি অপন বিক্সা আগু বঁঠ ।
জেনখি আ মোনহি মোন মোচয নগনাহ- হঁ ব্ৰেষ্ঠা, গবমীক
পবিভাষাকে বঁমবঁক জেন তঁ হম অহাঁকে পঢ় । বহন ছী ।

संजय कुमार मंडल

गाम- गोखनपुर, मधुबनी ।

अनर्देन्ड घुसखाबे

पाँच मिनटक भीतरे गामसँ नऽ कऽ रैमरै दिनली धरिममाचाब पमविगेन जे रैड । रौरैकेँ घुसखाबीमे सी.आ.ग.डी. पकड़ा जेनकनि । साँस-भोवक नटाँ या जकाँ गाममे जेम्हब-तेम्हब अराज उठै नगन-

“दुश्मनीसँ हँसाउन गेननि । ”

“सी.आ.ग.डी. की कोनो तड़-गोरब गीजेँ जे रिन्न देखिनहिपकड़ा जहन पठा देनकनि । ”

“सुनै छी जे एकठाँ मंत्रीक भागिनक काजमे ठान-मठैन केनथिन, रएह धरा देनकनि”

“नाथक-नाथ जे रैठैक रिखातमे खर्च केननिमे किदबमहेक पाग छननि । ”

“रैठैकेँ जे पाँच नाथ कपैया डोनेशन दऽ रैगजोबमे नाँ निखोननिमे किथेत रैठ कऽ केननि । ”

“देखने दिन अछिजे रौप दिन खाग छननि तँ बातने मकेँ छननिखा बातखाग छननि तँ दिनने मकेँ छननि । तेकब रैठै गामक महाजन भऽ गेन ? ”

“पसीलेक पाग जकाँ मुदिकडगड छननि । ”

आँ हिममे गदमिशीन तूँख नागन ।

“रैड रौरू रैननहिकिहेतनि, रूँघो जे छाही ।

বুঝবহিগেননিবরকা কিবানী জকাঁ আ বঁনিগেনা ৰঁড় ৰাঁৰু। ”

“জিনগী ভৰিত ৰাঁহ-মড়ক নক্শা পাম কৰৈত বহনাত
আ ব্ৰবিভহ জেতনিপাগ কমাগক। ”

“জখন কোষ্ট-কচৰীক চক্ৰব নগৌতাহ তখন নে ট্ৰেন্ড
হেতাহ। ”

“দাদা জাৰেঁ মীখতাহ-মীখতাহ তাৰেঁ তঁ ষিঠায়ৰে কহ
জেতাহ। তানিয়ে মাম লোকৰী ৰাঁচন ডুনিহিতগ ৰাঁচ জহলোম
নিকনতাহ কিলে। ”

“জখন নুড়ি ক কাজ ডুনিহিতখন নুড়ি যে নে ভেননিখা
জখন নুড়ি হেতনিতখন কাজে নে বহতনি। ”

डॉ. मिथिलेश कुमार मिश्र

दुग गेष्ट रिहसिकथा-लेखिकाक संस्कृत रिहसिकथा संग्रह
“नग्री”सँ मैथिली कपासुव:

डॉ. योगानन्द नारायण

रिबलोगा रसुबवा

दुर्भाग्यसँ गृहस्वामी देरदतक मूल भऽ गेलनि। नगरे
तुनक दुनु पुत्र तुनक श्रद्धादिक कर्मक बाद आपसी राँट-रिथवा
कऽ गेलनि। जेष्ठ वमेशि स्वभारसँ किमान छन। ओ अपन
काजक बरस्था स्वयं संचालित करै लागन। मृदा जेष्ठ पुत्र
स्वदेशे प्रथम आनसी छन। ओकर खेती-बाँड १ जन-मजदूरपर
आश्रित रहै नगरे। तँ ओकर उपजा-बाँड १ अल्प भऽ
गेलै। फलितः ओ अल्प दविह होगत छन गेल। एक
दिन ओ अपन भागसँ प्रदुतक- भागजी यौ हमर खेत
सरहक उपजा-बाँड १ किछ कम होगत छन गेल? हमरसँ
कोन त्रुष्टि भेल अछि? हमरसँ तँ अरु सँगे समयपर
रोपनी-पटौनी आदि करैत अरु मृदा तैयो हमरा
खेतमे पहिले जकाँ उपजा लै भऽ पारि रहल अछि।

আখিব কোন ঠগক দোষ হমবাসঁ ভ২ বহন অছি ?

বমেশি ৰাজন- স্বৰেশি ! তৌঁ কিছু কবএ লৈ চাইত ড়ে ।
তোহব খেতী-ৰাঁড় ৭ জনে-মজুবপব ঠিকন ড়ো । ৭ জানিলে
জে জাধবি তৌঁ স্বয়ং আপন খেতমে পৰিশ্ৰম লৈ কবৰেঁ তাধবি
পর্যন্তি অন্ন নহিয়ে উপজতো । সনাতনমঁ ৭ নীতিৰাক্য
প্রচলিত ড়েক- “ৰীবভোগ্যা রস্বন্ধবা” ।

অতি সৰ্ব্বত্র রজ্যেত্

কোনো দুৰ্ঘটনামে মহেশিক অকানমূল ভ২ গেলনি । তখন
তুনক হরতী পনৌ মাধুবী আ দুগ গোষ্ঠে ড়োষ্ঠে-ড়োষ্ঠে লেনা
অকস্মাত্ অনাথ ভ২ গেলনি । পব-পৰিজন মন্ত তুনকা
মন্তৰেঁ সাহ্ননা দ২ আপন-আপন কাজমে লাগি গেল । কেশিক
মহেশিক ৰানমগী ছন । ও মাধুবীক মহাযতাক হেত
প্ৰতীকম্পিত ভেন । ও সবকাৰী কার্যনিয়মে রবীয় নিপিক
ছন । ও আপন মাগক মগ মাধুবীয়েক পড় মমে বহিত ছন
আ নিবাসিতা মাধুবীক বিয়ান বাখেত ছন । ও মাধুবীক হেত
ৰজাব জায় খাঢ় সামগ্রী কানি ক২ অনৈত ছন আ ওকব
আলো আৰথকতাক পুৰ্তিক হেত কষ্টৰক্ষ বহিত ছন । ওকব
এ প্রকাবক প্রযামক কাবণে মাধুবী কহিয়ো কষ্টক অন্তৰ লৈ
ক২ সকল । কেশিক মাএ মেহো মাধুবীক বিয়া-পতা সৰ্ব্বত্র
তাক-ডেম কোন কবথি । ৭ মন্ত দেখিক২ লোকাপবাদ
প্রচলিত হোম২ নগলে- “৭ মন্ত কোনো পরোপকাবক ভারনামঁ
লৈ কোন জা বহন অছি । মাধুবীক হরারস্থা ও মৌন্দর্য একব
মূল কাবণ অছি । কেশিক মাধুবীপব আকর্ষিত ভ২ গেল অছি
আ ওকবাসঁ প্রেম কবএ নাগন অছি” । এ তবহক মন্দহক
দৃষ্টি, সৰ্বত্র রাপক হোগত চন গেল । মে মন্ত দেখিকেশিক
মাএ ৰজনীত- ৰেঁঠা, আগমঁ মাধুবীক ঘব জাএৰঁ ৰন্ন কব ।
কহলো গেল অছি- “অতি সৰ্বত্র রজ্যেত্” । লোক নিবন্ধশি
হোগত অছি ।

मिथिलेशी मडन

विदेशी राबू

अमेरिकामँ चनना विदेशी राबू। राँठमे मोटेत बहथिमिथिना केहेन अछि घुमिकः देखिनी। मतुब-पचहत्तुब मानक भः गेलौ पाकन आय जकाँ छी, कथन छी कथन ले छी तेकब कोनो ठीन ले। मधुरनी पठुना तारतमे कनियाँ होन केनकनि यो हमर छेष्टकी रँठन मधुरनीयेमे बँधै। ”

पता करैत हुनका घबपव पठुना। हुनकब साबिघबपव छुनिहदा साढ़ू ले। पविछ दैत रँमना तखन साढ़ू दः साँ बकेँ पछुनथिन- “साढ़ू कतए गेनाहँ। ”

चाह तथमे दैत साबिरँजनि तारे अहाँ चाह पीरू, हम रँजोले अरै छियनि। ”

तखने पैखाना तबहमँ साढ़ू अरिते छुनाह पनीकेँ देखिपछुनथिन- “की रात ? ”

“रँडका पातून एनाहँ चनु। ”

“घबपव तँ जाग छी। तारे अहाँ रँहक, अरै छी। ”

घबपव एना साढ़ू मे साढ़ू हशिन-छेम भेन। तथ मरक जोष्टा देखिरँडका साढ़ू कहनकनि पविने जोष्टा मष्टिया निथ। ”

अ गप्प सुनिते कनपव जा जोष्टा मष्टियेना। तथ-पएव पोय नगमे अरिरँमना। हेबमँ चाहक आग्रह केननिथा रिशेष हशिन ममाचाव तेत पछुनथिन- “क्रेमरब सुकज उगले यो साढ़ू जे अपने हमरा एँठाम.....। ”

रँडका साढ़ू रँजना- “यो साढ़ू, हमरा मोन भेन जे मिथिना घुमिकः नी। मतुब-पचहत्तुब रँवथ भः गेन। कथेन

ছী কখেন লৈ। কল্লী অহাঁ মগ দিঅ ঘূমেমে।”

ছোষ্টকা মাড়ু অগন পবেমানীপব মোটেত রঁজনা- “যৌ মাড়ু, অহাঁকৈ মিথিনা ঘূমাএৰঁ তঁ হমব ফৰ্জ ভ২ জাগত অহু। হুদা অহাঁ তঁ কৰোড়পতিছী আ হম বোজ বৌনিকৰৈ ছী আ বোজ খাগ ছী। হুদা চনু জহাঁ ধবিতোগএ চলে ছী। মিথিনা তঁ বঁহু দিন নগত ঘূমেমে।”

ছোষ্টকা মাড়ু ক গপ্পক ভাৱকৈ জেনা বুমিতো পিয়ান লৈ দেনথিন মঠক দন কহিদেনথিন- “চনু, চনু।”

একমঁ দু গাম ঘূমনা তখন কবৰঁ দু বঁজৈত বহু। বঁড়কা মাড়ু মোচনা জে চাবিঘণ্টাক বঁদ তঁ মাঁম পড়া জাগত। কন্ত২ বহৰঁ। মনে-মন মোচতো বহথিআ চনিতো বহথি। এতে ধবিসোচিনেনথিজৈ কতো নীক ঠীম বহৰঁ। তাৰে ধবুক ঠেনী পাব কৰৈত বহথি। হুদা একাঠা মকান লৈ দেখি মোটেত বহথি জে অগিনা ঠেনমে বহৰঁ কোনো মকানৰঁনা ঘবমে। তাৰে দক্ষিণাৱিঠেন পহুচ গেনা জগ ঠেনমে খালী মকানে-মকান বহু। মকান দেখিত খুশি হোথিহুদা সভ মকানমে কদীমা নঠকন বহু। জে দেখিহিনক মন লৈ ভাৱনি। অগিনা ঘব মানে গামক অঁতিম ভাগমে একঠা ফুমক ঘব বঁহ জগ চাবপব সীমক নতী পমবন আ ঘৌদে-ঘৌদে সীম ফবন। ছোষ্টকা মাড়ু কহনকনি“আৰঁ মাঁম পড়া গেন অগিনা গাম চনৰঁ আকিকতো বহিজাএৰঁ ?”

বঁড়কা মাড়ু বঁজনা- “মহু তকতান কৰৈ ছী হমহু জে কতএ বহৰঁ। হমব মোন কহৈ জে অহী ঘবৱাবী এঁঠাম বহী।”

“অ ঘব ছিঁও ছিতন মনুকিক, এঁঠাম কল্লা বহৰঁ। কহিতো তঁ পাছুএ বহিজৈতো। এহু হম কিল্লু লৈ বহৰঁ।”

प्रदीप रिहारी १९७३-

जन्म स्थान कहौली मन्त्रिक छैन, खजौली, मधुबनी, बिहार। चर्चित कथाकार, उपन्यासकार ओ वगकर्या। प्रकाशित कृति: ग्रामकी ओ रिहड़ी, रिमृरियस (उपन्यास), ओतीर कमना जयतीर कमना, खन्ड-खन्ड जिनगी, सराकाव कथा संग्रह। २००१ मे सराकाव (नव कथा संग्रह) जेन साहित्य अकादमी प्रबन्धन प्राप्त।

सर्ग

तीन मामक बाद घरमे एकठा छैला अएलै। पतिव्रत छैलारै गेनोक बाद मोमकिन भऽ गेल बहै। दुनु दियादिनी थठैत-थठैत अपठ्ठाँत भऽ जाग छलीह।

जेठकी अपन पतिक संग सर्गमे जागत छलीह-संग्रहमे दू दिन। ओग दुनु दिन छोटकीपर काजक रौम रैमी पड़ि जाग छलीह। ओ अपन लेहब होन करै छलीह। पतिव्रत छैला सेहो हुनके लेहबसँ अएन छलीह। ओहब भेटै जागत छै काज कएनिहार। छोटकीक रैलिन सरलक आठे गठाम लेहबसँ गेल छलीह छैला।

जेठकी दुनु प्राणी किछु सामाजिक काज सभसँ सेहो जुड़न छथि ते छैलाक ले भेने रैमी मोमकिन भऽ जागत छलीह। संग्रह परिवारक मनोरंजन सेहो रूमए पड़ैत छलीह। एकरि गोठेपर रैमी भाव देर उचित ले।

बाढ़ी क रिभाषिका समानु भेल बहै। छोटकीक लेहबसँ होन अएलनि, “बाढ़ी सँकि गेलै। कने कबथ होमए दहक। काज कएनिहार भेटैए जेतत कोनो।”

ফোনক কিছুএ দিনক রৌদ ডোটকীক ভায একটা ঠেনা
অনননি। থিখাএন মনক নও-দম বঁখকি ভৌঁড়।। বঁড়কী
বঁজনীহ, “ঞ তঁ ফপোষক শিকাব অছি। কাজ কী
কবত ? ”

“পোমএ পড়ত দীদী। ”

“যএহ তঁ ব্রিডব্বনা ছে। ঞ মভ নমহব হোমএ ধবি কভো
বহত। পোমা-পনা জাএত আ তকব রৌদ ভাগত দিল্লী-
ব্রিযানা। ” জেঠকী বঁজনীহ।

“ঞ নে জাএত। অপনে জনক ব্রৌটা অছি। ”

ওগ বাতি মাঝে নও বঁজে মর্মেগমঁ ঘুবন বহথি বঁড়কী দুনু
প্রাণী। ঠেপ বেকাডিবপব গীত বঁজেত বহে, “ব্রৌজর জন তো
তেলে কছিএ, পীব পবাযী জানে বে....। ” পতি পুছনথিন ওগ
ভৌঁড় মঁ, “অঁ বে মনস্বকথা! তো কোন জাতিক ভুহী ? ”

“দুমাধ। ”

নগলেক জেনা ঘবমে ঠনকা খমন হোগক।

তামমে মাহুব ভহ গেনাহ মর্মেগী। ওগ শীত
রাতারবগামে তুনক একমাত্র স্রব স্রনন জাগত ভুন, “হম মভ
দিন কহলৌ। পবম মূগ্গা অছি পবতাপুবরঁনা মভ। কেনা
কহনে ভুন জে মঁডন অছি ঞ। আর তঁ বঁহুত কিছু বঁচা
কহ বাখএ পড়ত মনস্বকখামঁ। ”

থাপড়

ও ভৌঁড়। পেট্রান পম্পপব মানা ব্রৌটেত অছি। পহিনে
পানিথিন ব্রৌগমে বখে ভুন, দ্বাদা আর মূজক টগেবীমে বখেত
অছি। খোদাক ব্রৌএ আরএ বঁনা রাতন মভকৌ মানা অর্পিত
কবরী ব্রেন উতাহুন বহেত অছি।

হমদ্বুঁ অপর স্কুটবক খোদাক ওহী পেট্রান পম্পপব ব্রৌত
ভী।

একটা মামঁখন হম পেট্রান ব্রৌএ পম্পপব গেন বহী। ও
ভৌঁড়। দৌগন অএন আ হমবা স্কুটবক মাথ ব্রৌটে মানা

पतिवारिण नागन । हम मना केनिअक ।

डोड १ राजन, “सब ! आग रौतनियो ले भेले हन ।
एक कपाक तू रौत छिके । ”

डोड १क आह्मति पवक दयनीय भारम् हम द्रवित भ२
गेनौ । जेरीमे हाथ घोमिअनौ । आँखुवम् खुदवा पाग
गननौ । मात्र साठिठा पाग छन । कहनिअ, “खुदवा ले
छोक । ”

“कोन लोठ छिके ? दियोक ले सब ! पम्प रौना
नमविबोक खुदवा कए दग डै । ”

एक ठकाक माना । हमबा जेरीमे दमठकरी । भजएर
उटित ले नागन । के छानछन बाखत जेरीमे ? ह्मदा
डोड १क आग्रह । कले कान गथ-उथमे बहि गेनौ । ह्मदा
खनहि जेरीम् साठि पाग रौताव क२ डोड १के दैत कहनिअ,
“अ साठि पाग ले आ माना सेहो बाधि ले । ”

डोड १ पाग ले लेनक । माना अपन टंगेरीमे बथेत
राजन, “हमे तथुठाग ले ले छिकिये माहेर ! ”

आर हमब निनसाक रौदो ओ डोड १ हमबा खुठवके माना
पतिवारिण ले अरैत अछि ।

নক্ষ্মী দাস

মিথিলাক কিসানী আত্ম নিৰ্ভৰ সস্কৃতিক সবক্ষণ জন বিদেহ সন্মান-
২০১২ প্রাপ্ত।

বুঁড়ি বঁকক বুঁড়ি বঁক

জেঠ মাসক তিন বঁজে দুনু বঁপুত গবমা ধান বোপৈনে
খেত পঠা কহ আএন বহী। গবমীম মন তৰঁধন বহু।
মৈথ্রীকক বঁঠা কহনক- “বঁাৰু নহাওনে জাএৰ মে মাৰুঁ
লৈ। ”

এক তঁ জেৰীক পচম ঠকঠীক গবমা দোমব তৰঁধন মন।
কহনিওঁ- “জেৰীমে ড়ৈ নহ নাএ গহ। ”

হমবা মনমে ভেন জে পঁচ ঠকঠী নাওহাৰুখা নেত।
বঁাকী পাওম খাদ নহ আনৰ। ড়ৌড়। ঢালিম কপৈয়ারনা
পীযম মাৰুঁ আনিচেনম নহএন। হম জখন নহাওনে বিদা
ভেলৌ তঁ বঁাখাকৈ পুড়নিওঁ- “কতক পাও বঁচনহ ? ”

কহনক- “দম কপৈয়া। ”

স্বনিতে মন জবিগেন। হুদা আপন হাবন কেকবা
কহিতিওঁ। এক তঁ বুঁড়ি বঁক ও জে হমব দুখ লৈ বঁমনক।
দোমব আপনো তঁ অহুঁম ঠপিগেলৌ জে ওকবা কহিলে
দেলিওঁ।

দাঠ ১

एहेन समधीन मरैतक हेबमे रिरैक कक्का कहियो ने पड़न छुनाह जेहेन काहिपड़नाह। जहिना-जहिना मृत रैदछै छै तहिना-तहिना रिता गेनापब रिचारो रैदछै छै। मृदा एना किअ होग छै ? झुर्रि भेल रिरैक कक्का अत्मा सहब नगननि। रिचार कब नगनाह जे पहिले दाढ़ी कर्षा समधिउब अरै छुनौ तँ मालो-दान रैसी होग छुनए आ समधिन मभ गानपब छुठकियो रैजळै छनी। एक तँ पाकन दाढ़ी तद्धमे आठ-नख दिनक। जहिना पाकन रौम रैल्लैम भ२ जाग छै। तहिना तँ ले रैल्लैम भ२ गेलौ। एक तँ दम-राबह दिनपब दाढ़ी कर्षै छी तैयो कर्षितारकै घँठा भविनगै छै, तगपब जँ अखुनका लोक जकाँ मभ दिन कर्षै नगर तहन तँ आरो गवदनिकर्षी कबरै। ग्रम्य भेल कक्काकै मन कहनकनि“मान भविक दाढ़ी कर्षा कमागल एक पमेवी धान होग छै जे एक दिनक रौगल भेल। एक दिनक रौगलमे मानो भविकज कवाएरै कते उचित अछि।”

दोमब मन कहनकनि“कियो रँधु रूमए आकिमाँठ रिना कमाग रँधौले एमँ रैसी काज कवाएरै अन्याय छी।”

অমিত মিশ্র

গণোবা

চৰ্চ . ব . ব . . . । ক্ৰেৱৰ খজল । একঠা কাৰী ছাত
ঘৰ মে প্ৰৱেশি কেনক । নড়খড় গত ডেগ । পুৰা ঘৰমে
মন্তুখা শিৱাৰক গধ পমৰি গেল । ঘৰক এগো কোনমে
দেৱানপৰ মাঁড়ু-ৰাঁম পাড়ন ছন আ ওকব নীচা অতিৰাতক
দীপমে নান মাড় ী চমকি বহন ছন । নান মাড় ৱানী নাৰী
ওগ কাৰী মাযাকৈ খমিত দেখ দৌড়ন । ধম্ম . . . । জা
ধৰি পইচন তাধৰি পাঠে ভৰে খমন ছন ও মায়া । ও নাৰী
ওগ সৰুত দেহ ৰনা মৰ্দকৈ পাঁজমে পকড়া উঠেনক আ
ৰৈমেনক কোৱৰক ওউনপৰ । ঘটে পখা হেঁকিনক তখন জা
কহ হেশি এলৈ ওগ মৰ্দকৈ । দ্বাদা গা কী ? হেশি আৱিতে
লোটি লেনক কানক ৱানী । হৈমিত ৱাজন- কান্দি এমঁ দাক
পিখৰ । নাকপৰ মাড়া বাখনে ছনি ও নাৰী । দ্বাদা আপন
গহনা লেন ৱিৰোধ কেনক । অথক ৱিৰোধ । একব ৱিৰাৱ
মজা দেনকৈ ও ৱৈদদী মৰ্দ । ও নাৰীক পাঠপৰ নাঠী মাৰি
চামকৈ নান কহ দেনে ছলৈ । ঠোব আ কানমঁ খন ৱিহি বহন
ছন । অচেত পড়ন ও নাৰী মোটি বহন ছনি । এ জীৱনমে
এমঁ ৱিডকা দুখ ভেঠেতে, গা তঁ মাত্ৰ দুখক পতাড়ক দিম
একঠা ছোট গণোবা ছলৈ ।

সবধুখা

ধম্ম । তম চৌকি গেলোঁ তখনে ফেব চিন্ধাব মন

আরাজ আন, "সবুখা, শ্রীক্ষ কহ দেবৌ।"

হম নষ্ট পিছু ঘমলৌ, হমবা সামনে লিচী আ আমস বরধন
গাছী ডোড়ি আব কিছু লৈ ডুন।

হম জখন ৭ বর্ষক বহী তঁ এ গাছীমে দেখলে বহী
উজ্জব কেশি আ মাত্র একটা মাড়ীমে মোন কাকীকে। তুনক
নামে মাত্র মোন ডুন রাঁকী পূবা দেহ খুনক কমিঁ উজ্জব
চানী ভহ গেন ডুন। দেখলে ডুলৌ রৈগ আম তব
খোপড়ীমে গুণী জোড়ী জনখণ বনরৈত। মাএ কহিত ডুলী
জে রৈডকা জমীনদাবক রৈঠী আ কনিয়া ছুথি মোন কাকী।

জখন জখন গাছীমে ধম্ম . . হোগ হম সভ ডোড়ি। আম
নুমহ জেন দৌড়ি ডুলৌ আ তখনে স্বলৈ ডুলৌ, "সবুখা,
শ্রীক্ষ কহ দেবৌ. ."

তহিয়া একব অর্থ লৈ বুনৌত ডুলৌ তঁএ তুনক গা রাজর
নীক নাগৌত ডুন। তুনক চাক রৈঠী সভঠী জমীন আপন
নামে কবএরাক জেন মোন কাকীকে জীৱিতে জড়এরাক কোশি
কেনে ডুন তহিয়েমঁ এ গাছীমে বহি বহন ছুথি মোন কাকী
আ শাগদ হিনক রৈঠী সময়মঁ পহিলে কাকীক শ্রীক্ষ কবহ চাই
ডুন আ তঁএ গা সভকে গাবি পড়ি ছুথি, "সবুখা, শ্রীক্ষ কহ
দেবৌ . . ."

আগ ১৯ বর্ষক রাঁদ গাম জা বহন ছী। আম পাকরাক
সময় ছৈ। গাছী দেখ পহিলক সভ রাঁত মোন পড়ি বহন
ডুন। ভুখমঁ তড়পৌত মোন কাকীক ফুঁহ আ তুনক প্রতিজ্ঞা
জে হমবা ঘাঠক ডোম আগি দেত মে মজুব, ফুঁদা কোনো
হানতমে রৈঠী হমব নাশি লৈ ছুখত।

তখনে গাছীমে আরাজ পসবলৌ, ধম্ম . . .

হম রৈগ বাথি গাছী দিশি দৌড়লৌ। তখনে শাগদ ভ্রম
মে আরাজ এলৈ সবুখা . . .

জগদানন্দ দাস “মনু”

মসোয়াত

চাৰি বঁৰখক বঁদ, গামক মাঠি-পানি জেঁ দেহমে বঁতি
বহন অঙি, হিনকোব মাখনক তঁ সভ কাজ-বাজ ছোড়ি
লোকবঁসঁ মাত দিনক ছুটী নহ কএ গাম বিনা ভেলোঁ।
জেনা-জেনা গামক দুবী কম ভেন জাএ তেনা-তেনা ছদযক
বঁগ আওব গামক মাঠিক গঁধ দুনু তেজ ভেন জাএ। বঁগ
আ বঁমক যাবো ফমসঁ খমে ভেনাক বঁদ গামক চৌকসঁ পএ
গাম তেত বিনা ভেলোঁ জেকব দুবী কবঁসঁ এক কিনোমঠিব
বঁহ। ওনাতিতো অমগব সমানক নামপব কহাপব একটা বঁগ
আ দোমব গাম দেখক লোনমা, বিল্লা ছোড়ি পএ চলেক
লেন প্ৰেবিত কেনক।

অপন ঠেনমে প্ৰশ্নে কবিতো সভসঁ পহিলে ছোষ্টকা
কাকীপব নজিব পড়ন। ওনা গামক সল্লকমে ও হমব বঁৰী
নগৌত ছনখি ফদা গামমে সভ কিযো তুনকা ছোষ্টকা কাকী
কহি সল্লাধিত কৰিত ছনখি। তগঁ হমতু তুনকা ছোষ্টকা কাকী
কহিত ছনখি। উজ্জব পঠিয়া মাৰী পহিবনে আঁচবসঁ মাথ
আ একটা খুঁসঁ নাক তক ফাঁত সপনে। বস্তাসঁ আঁগন
জাগত ঘবক কোলপব ওহো হমবা দেখনখি, জা তুনকা গোর
নাগি আশীৰদি লেলোঁ।

"কে ? ... বঁচু", ছোষ্টকা কাকী ফাঁতসঁ খবখড় গত
অবঁজ নিকনন-

"হঁ কাকী। "

"কহিয়া এনহ ? "

"এখন আৰিএ বহন ছী কাকী। "

"एमगरे एन२ है । "

"है । "

"आ दिह्लिये कनियाँ, बिया-पुता मभ ठीक ? "

"अहाँक आशीर्दिमँ मभ हंमेल-मंगल, अहाँक की समाचाव, नीके छी ? "

आ प्रश्न सुनिते तूकब आँखिँ लोब मरब२ नगननि । लोब बोक्केक अमहन प्रयाम करैत - "कि रौआ एँ मसोयातकेँ की नीक आ की रैजाए, रैजाए तँ ओग दिन भ२ गेलौ जहिया अहाँक काका नरौड़ि येमे डोड़ि झुआ छनि गेला, आरँ तँ एँ रूठ वीमे कियो धुँ ले देखए चहिए, देखनामँ मभकेँ अमंगल होगत डै । ले जानि बिबाता एँ अभागनिकेँ आव कतेक ओड़दा देले छुथि । आग महीलोक रौद ककरोमँ दुँहूत गप्प केनौ आ कियो हमरो द२ पड़नक । "

आ कहैत काकी अपन लोबकेँ ब्रुकलैत कोन्टाँ अँगना दीम छनि गेली आ हमहुँ गामक जिनगीक, बिबर, मसोयात, रूठ वी सोछैत आग रँठि गेलौ ।

बहस

रौरी-रौरीक बिरातक चालीम बर्यगाँठ । दूनु गोष्टे अपन सम्पूर्ण परिवारक रिच घेबाएन रैसन । चाककात एकठाँ खुशीक रातारवण रैनन । मभक दूँहपव ठँमी खुशी आ प्रशिक्षा मनकि बहन छन । रौरीक पंद्रह रँवथक पोती रौरीक गवदनिपव पाछुमँ नष्टकि कए मूलेत पड़नक- "रौरी एकठाँ गप्प पड़ु ? "

रौरी- "है, पुँडे । "

पोती- "रौरी-रौरी हम अहाँ दूनुकेँ कहियो मगड़ । करैत ले देखलौ एकब की बहस डै ? "

रौरी नजागत अपन पोतीकेँ कन्हाँ उतारैत- "छन पगली एकबा आ की हुँवा गेलै ? "

रौरीक छोटका रैछी- "ले माए आ तँ हमरो बूँमेक अछि,

ওনাতিতো হমব নর-নর বিবাহ ভেন-এ ঙা মন্ড তঁ চাহরঁ
কবী। "

রাঁরা- "চন নিৰ্ভজ, মভ একু বংগ ভহ গেলে, আপন রাঁরুঁ
পুঁটে, তুনকা মভ বঁমল ডুনি। "

ডেটকা রেঁঠা রাঁরুঁ- "হঁ রাঁরুঁ, অঠী কছ লে আপন মফন
বৈরাহিক জীৱনক বহম্। হমহুঁ অঠাঁ দুনুমে কহিযো মগড়।
হোগত লে দেখলোঁ ঙা মন্ড হমরো দিখ লে।, (আপন
কনিয়াঁ দিম দেখ কহ), দেখু লে নিৰ্মল তঁ মদিখন হমবাসঁ
নড়াঁ তে বহিত অছি। "

রাঁরা একটাঁ বঁড়কাটাঁ মাঁম লেত জেনা অতীতকেঁ দেখেঁক
প্রযাম কএ বহন ডুখি। ডেটকাকেঁ মাথপব ম্হতমঁ হাথ
মহনাৱেঁত বঁজনা- "একবা কিযো মগড়। কহেত ড়েক?
অঠাঁ দুনুমে জে ম্হত অছি ওগমে কিছ লোক-মোক ভেনাও
মেহো আৱশ্যক ড়ে। জেনা ভোজনমে চঠনী তেনাতিতে
জীৱনমে মভ পক্ষক আপন-আপন মত্ব ড়ে, ফুদা হঁ ঙা মাত্র
লোক-মোক তক বহরাক চাহী, মগড়া লে, লে তঁ এঁমঁ আগু
জীৱন নৰ্ক ভহ জাগত ড়ে। পতি-পনেক বিচক আপসী
ময়্বক নীক অছি তঁ ময়্বক কোলো জব্বী লে আ যদি ময়্বক
নীক লে অছি তঁ নৰ্কক কোলো আৱশ্যকতা লে, ওগ অৱস্থামে
ঙা জীৱনে নৰ্ক অছি। "

মভ কিযো একদম চুপ একাগ্ৰতাসঁ তুনক গম্প সুলেত।
চুপীকেঁ তোড়িত রাঁরা আগু বঁজনাহ- "বহন হমব আ তোহব
মাএক বিচক ময়্বক তঁ ঙা বঁহুত পুবান গম্প ড়ে, জখন হমব
দুনুক বিবাহ ভেন আ হম দুনু এক দোসবকেঁ পহিন রেঁব
দেখলোঁ তখনে হম তোহব মাএমঁ রচন লেলোঁ জে জখন হমব
মোন তমসএ তঁ ও লে তমসেতী আ জখন তুনকব মোন
তমসেতনি তখন হম লে তমসএঁ। বঁম ও দিন আ আগ
তক হমবা দুনুক বিচ লোক-মোক ভেন মগড়। কহিযো
লে। "

चन्दन कुमार सा

सद्गति

अनहेब भ२ गेलै.... कोनारै आरै कठैते ओकब
पविरावक दिन..... ? कठ नागन रैथै डै घबमे..... दूठा
मृतानमे रैथै जेठ डै.....कोना हेतव ओकब रियाह ?
किशिन.. अमेमबक रैथै... चौदहे रैवथक डै... कोना क२
मम्हारते घब ? कोना कबते रैहिनक रियाह ? रैथै
जथो-पात लै डै जे रैच जेत । पाँचे कप्रा खेत डै ।
ओकरो यदि रैच जेत तखन खेतै कथी ? अनेको प्रम..
अनेको झूठ... मगरा मरेदना... मगरा गाम एकहि ठा रीत..
जुबूम भ२ गेलै... भवन जुखानी मवि गेल अमेमब.....चानीमे
रैवथक अरुहामे... लै जानि कोन रैमावी धेनकै.. ओह
....कन्नारोले... लै देखन जागहु किशिनमा मायक कानरै ..हे
भगरान... आ की भ२ गेलै ?

हाक-डाक डै..... के जेते कठियावी..... एगावह गोष्टै
हिमात क२ कए रिदा भेल । आगाँ-आगाँ किशिन हाथमे
आगिक कोन जेने रिदाह भेल... झुखानि देनकै.. धरकि उठन
अडिया.. कप्राहरोठकार भ२ कानए नागन किशिनमा हमबा
काह पब मुड़ १ बखने । मतोष रौह..... लै भेल एमँ आगाँ
किहु कहन हमरो.. कठ रौमि गेल जेना ।

तीन दिन रीतन । रैमाव डै आग कोना हेते काज ।
गगे कातमे रैठि या हेते- कहनिहँ हम ।

"नहि-नहि, आ ठीक नव हेतव"- चठ द२ कहनखिह
पदुआ कका । चुप भ२ गेल बही हम ।

"कनियाँ, अहाँ कोनो तबक चित्रा लै कक.. हमबा जेन

জেহনে হমব অস্পন রেষ্টা-পুতোহু অছি তহিনা অছঁ ছী। হম কবরৈ অসেসবক শ্রীক্ষ। ওকব শ্রীক্ষ গামেমে হেতগ। অহাঁক জতেক খচ কবরাঁক হো মে কক। অহাঁক জে কেনে মতোষ ভেঠে মে কক। কোনো তবহক ঝিখুতি লৈ বহতে। "- অসেসবক কনিয়াঁকৈ কহনখিহ পতুখা ককা। কেবঁবক অঠমে রৈমলি কিগুনমা মায আ দবরঁজ্ঞাপব রৈমলি কিশিন, কিছ লৈ রাঁজন বহয।

"হাঁ-হাঁ, নীক জেকাঁ শ্রীক্ষ তঁ হেরাঁকে চাহী জগমঁ মৃতককৈ সঙ্গতি প্রাপ্ত হুখএ। "- রঁজনখি পশ্চিত ককা।

পচদান শ্রীক্ষ আ দুনু মাঁম মৌজনিয়াঁ হোযরঁ নিশ্চিত ভেন একাদশী... দ্বাদশী... রঁড়.. রঁড় ী.. পচমেব.. রঁড় নীক কাজ ভেনে। জেহনে পবিত্র অসেসবক মোন বৈ তেহনে পবিত্র কাজ ভেনে। সভ সামগ্রী এক পব এক... জম দৈত লোতগাবী... সৌমৈ গাম।

মাড়-মৌসক প্রাত, আগাঁ-আগাঁ কিগুন আ পাছাঁ ওকব মাযকৈ চৌক দিমসঁ অরৈত দেখ মোনমে শীকা ভেন। নগ অরিতহি পুছনিএ- কতহ মঁ অরৈত ছহ? "সঁমাবপব মঁ"- কহনক কিগুন। মোনক শীকা আব রঁট গেন। তখনহি পাছাঁমঁ পতুখা ককাঁকৈ অরৈত দেখ সভ শীকা দুব ভহ গেন ছন।

-বজিন্দ্রী আহিম মঁ? ... দ্বাঁহ মঁ রঁহবা গেন হমবা.. মুড় ী মূকা জেনক কিগুন.. কিগুনক হাথমে মূলেত বসগল্পা ভবন পল্লী দেখ অনাযাম দ্বাঁহমঁ রঁহবা গেন- "সঙ্গতি ভেঠ গেন অসেসব কৈ। "

অনকব দুঙ্গতি

হাথমে মোড় ী জেনে, মোনে মোন কিছো গুনবুনমে পড়ন হম রঁজাব দিম চনি জাগত বহী। এতরঁমে হমব নঁগোষ্টীয়া ভজাব ভুটঁফন মোমাঁমে আৰি গেনাহ। ও রঁল্লমসঁ ঘব ঘূন ছনাহ। দহিনা হাথমে অঠেচী বৈহু আ রাঁমা কাহপব রৈশি

ভবিগৰ লৈগ। নীক কমাগ ছুথি মে স্নেত ছনৌ দ্ধদা আগ
 তুনকব পঠিবন-ওঠন দেখ সৰুত ভেঠ গেন। নগীচ অৱিতহি
 ভবি পাঁজ পকড়ি জেনাহ... কী তান-সমাচাব ভৌ বৌ
 ভজাব.. ৰাপ বে কতেক দিব্বকা ৰাদ ভেঠ ভেন অছি.. এহ
 ধন্য ভহ গেনৌ.. ৰঁজনাহ। হমৰো মোন তুনকব এ মিত্ৰতা
 আ হমবা প্ৰতি মন দেখি গদ-গদ ভহ গেন। পুছনিযেহু
 ..কী তান উহ.. ৰুত দিব্বক ৰাদ গাম মোন পড়নহ।
 ৰিহুঁমিত ৰঁজনাহ, কাজ-বাজমে ৰাস্ত বহিত ছী.. সময়ে লৈ
 ভেঠেই অছি জে গাম আয়ৰ। ঙা তৈ আঠম দিন ৰিযাহ ছী
 তৈগ আৰৈ পড়ন। হম পুছনিযেহু- ঠীকে ? ও গভীৰ
 হোগত ৰঁজনাহ- হৈ, এহিঠাম ৰঁগনেমে বখৰাবী.. ফেব
 পুছনাহ- দ্ধদা তৌ এনা কিএ পুছনৌ "ঠীক" ?

হম কলে অনমনস্ক হোগত ৰঁজনৌ- লৈ, লৈ, অহিলা।
 হমবা তৈ ৰিসৰাসে লৈ ভহ বহন অছি... ওনা ঙা মান ৰুছ
 শ্বভ ড়ে। দেখক লৈ। ৰিদেমবাক মেহো ৰিযাহ
 ভহ গেনে। আৰৈ ও হমাব ৰাত ৰুমি গেন বহ। ৰিহুঁমিত
 ৰাজন- এ বৌ, তু হমবা ৰুট ৰুমৌত ড়েহ জে হমব গিনতী
 ওগ পৌতানিস ৰবখক ৰিদেমবাস কৰেত ড়ে। হম ঠমিত
 কহনিযহি- লৈ..লৈ ... অহে হমবা কহলে হেতে তৈ হম
 তৈ তোবা এখলো অছ পৌতিম ৰবখক অৱস্থামে অঠাবহ
 ৰবখক ড়েহ। কহৰেহ। দ্ধদা ঙা তৈ গৌখা সভ কহিত
 বহিত ছহ। ভুঠফন ঠমিত ৰাজন- হাঁ... হাঁ.. ঠীকে কহৰী
 ড়ে লৈ জে অম্পন ৰিযাহ ভহ গেন তৈ নগলে খতম। হম
 কহনিযেহু - লৈ.. লৈ। ঙা কহৰী ৰিকুন গনত অছি।
 হমবা ৰুমলে জোজো ৰিৱাহিত ৰাজি ঙা লৈ চাইত হত জে
 অনকব ৰিৱাহ লৈ হুখ। ভুঠফন আশ্চৰ্যচকিত হোগত
 ৰাজন- মে কিএক ? দোমবক দুশ্বাতি কে লৈ দেখা চাইত
 অছি ? - হম কহনিযেহু। ও ভভা কহ ঠময নগনাহ।

ওমপ্রকাশি সা

কপাবক লিখন

শির্মজীক আহিম শিনি আ বরি সপ্তাহমে দু দিন র্ন বটে
 চুহি। আগ শিনি চুন। আহিম র্ন চুন আ শির্মজী
 দবরঁজ্ঞাপব র্নৈমন চুনাত। তারত একটা ভিখর্মগা
 দবরঁজ্ঞাপব আএন আ রাঁজন- "মানিক দম ঠাকা দিযৌ।
 রঁছু ভুখ নাগনএ।" শির্মজী রঁজনাত- "নাজ লৈ হোখ ভৌ।
 তথ পএব দুকস্তু ভৌ। ভীখ মাঁলৌ টৌ। ছী ছী ছী।"
 ভিখর্মগা রাঁজন- "যৌ মানিক, পাখ লৈ দেরঁক তুখএ তঁ লৈ
 দিখ, এনা দুদশা কিএ কবৌ ছী? তম জাখ ছী।" ওকবা
 গেনাক রাঁদ শির্মজী খুঁ রঁড়রঁড়যনা। দেশেক খবাপ স্থিতমঁ
 নহ কহ ভিখর্মগাক অধিকতাক কাবণ আ লৈ জানি কী কী
 সভ বিষয়পব অপর দ্ধখা শ্রীতা কনিযাঁকৌ স্নরঁরঁত বহনাত।

দুপতবমে ভোজন কএনাক উপবান্ত আবাম কবৌ চুনা কী
 কিযৌ গেটে ঠকঠকারঁহ নগলৌ। নিকনি কহ দেখেত ছুখি
 একটা ত্রিপুন্ড ধারী রঁরঁজী ঠাট চুন। তিনকা দেখেত ও
 রঁরঁজী রাঁজহ নাগন- "জয হো জজমান। দবিভঁগামে
 একটা যজ্ঞক আযোজন অছি। অপর মহযোগক বাশি পাঁচ
 ময ঠাকা দহ দিযৌক।" শির্মজী- "তম কিএ দেরঁ?"
 রঁরঁজী- "বাম বাম এনা লৈ রাঁজী। পুণাক ভাগী রঁনু। ফনৌ
 রাঁরঁ সেনো পাঁচ ময দেনখিহ। অছঁ পুণাক ভাগী হেরঁ লেন
 ঠাকা দিযৌ।" শির্মজী- "তমবা পুণা লৈ চাহী। তম নবক
 জাখ চাই ছী। অহঁ কৌ কোনো দিক্ত? রঁড়কা লৈ এনা
 তমবা পুণা দিযারঁরঁনা।" ও রঁরঁজী রঁমি গেন জে কিছু লৈ
 ভেটৌত আ ওতএমঁ পড় ৷ গেন।

माँसमे शर्मिजी नाउनमे ठहलै छुना। मामनेसँ तीनठो खदबवाबी ठुकल आ ठुनका प्रणाम क२ कहलक- "रिबान मञ्जक छुनार डै। दिह्लिमाँ हनाँ राँरुँ एकठाँ बैनी निकानराँक जेन आरि बहन छुथि। एमे रँडु खबटा डै। अपनैसँ निरुदन जे दम हज्जब ठाँकाक मरयोग करियौ।" शर्मिजी रिदकैत राजनाह- "एँ नाउनमे ठाँकाक एकठाँ गाछु डै। अहाँ मञ्ज ओगमे सँ ठाँका मारि निख।" एकठाँ खदबवाबी राजन- "हम मञ्ज मज्जक ले क२ बहन छी आ आग कोनो रँहना ले चनत। ठाँका दियौ अहाँ। अहाँक रँसन अछि जे जे हमरे मञ्जक पार्थक सबकार डै। अहाँक रँदनी तेहन ठाम भ२ जाएत जे माथ धुनराँक अनारा कोनो काज ले बहत।" शर्मिजी गवमागत राजनाह- "ठीक डै हम माथ धुनराँ जेन तेयाव छी। अहाँ मरँ जाड आ रँदनी कबराँ दिख। निकलै छी की प्रलिम रँजारी?" खदबवाबी मञ्ज धमकी दैत ओतएसँ भागि गेल। बातिक तेमब पहल छुन। शर्मिजी निमिभेब स्वतन छुनाह। एकाएक ठुनकब निम ठकठक आराजपब उचटि गेलन्हि। कनियारैँ उठा क२ कहनथिह जे कियो दवरँज्जाक गेष्ट तोडि बहन अछि। दूनु पवानी डरे ओछाउनमे दूरकि गेलथि। तारत गेष्ट छँठराँक आराज भेलै आ छँठनरा गेष्ट द२ क२ सात ठाँ मोमटड शर्मिजीरैँ गवियारैँत भीतब ठुकि गेल। मञ्ज अपन मुँह गमडुसँ नपेष्टले छुन। एक ठाँक हाथमे ननकडूआ मेरो छुलै। राँकी दवाती हबहबि, कटिया आ नाठी बथले छुन। एकठाँ नाठी रँना आरि क२ ठुनका जोबगब नाठी पठि पब दैत कहनकहि- "माव, मरँठाँ ठाँका आ गहना निकालि क२ मामने बाथ। ले तँ पवान जेँत देवी ले नगतौ।" शर्मिजी गौगियागत रँजनाह- "हमबा ले मारै जाड। हम हाँक पैशेन्ट छी। आ निख चारी आ आनमीबामे सँ मञ्ज न२ जाड।" ओ मञ्ज पूरा घब हसौथि जेनक। पटाम हज्जब ठाँका आ दम भवी गहना भेष्टलै। हेब तिनकब छेँ धरैत डकुराँक सबदार राजन- "तौँ तँ पवम कँजूम थीरैँ। कतौ खबटो तक ले करै डै। एतरी

ঠাকা ছৌ। সত রাজ, লৈ তঁ ননকষ্টুআ মূঠমে তুকা কহ
 ফায়ব কহ দেৱৌ। " ও কঠেত ও ননকষ্টুআ তুনকব মূঠমে
 তুকেনক। ও খবখব কাঁপৈত রাজহ নগনাহ লৈষ্ট্রিনক উপকা
 দুডুত্তী মে দু নাথ ঠাকা আ ৰীম ভবি গহনা বাখন ড়ে।
 নহ নিখ আ হমবা ড়েড়ি দিখ। সবদাব দু জোবগব থাপব
 দৈত কঠনকহি- আৰঁ লৈন পব এনে লৈ, আব কতহ ছৌ
 রাজ। শিমজী কিৰিয়া থাগত ৰঁজনাহ আৰঁ কিড়ো লৈ ড়ে
 ৰাঁৰু ছোডি দিখ হমবা। ড়কৈত সন্ত সন্তপা সামান সমেষ্টি
 কহ ৰিদা ভহ গেন। খোড়কে কানক ৰাঁদ হিম্মতি কহ কহ
 ও টিচিয়ারহ নগনাহ- "ৰঁচাৰু ৰঁচাৰু ড়কুৰা.....। " ঞ্জ সী
 পড় সী দৌগন এনথি। কিযো পুনিস ৰঁজা জেনক। পুনিস
 থানাপুৰ্তি কহ কহ চাবি ৰঁজে ভোবৰামে চলি গেলৈ। শিমজী
 ঞ্জন মাথ পীঠৈত ৰাঁজে ড়নাহ- "আগ ভোৱে সঁ শিনিক
 ফদুঠি পড়ি গেন ড়ন। কতেকোমঁ ৰুঠাণ সঁ ৰঁচনৌ, ফদা
 কপাবক লিখন ড়ন ৰুঠেনাণ মে ৰুঠাণযে গেলৌ। "

स्पर्शेन पवमिष्ट

एक दिन मिनेमा देखरी जेन मिनेमा तान सपबिराव गेन बही। ओतए मिनेमाघबक मैनेजब गाड़ मी उतरैत देवी स्नागतमे लागि गेन। ओ हमबा चिन्हैत छन। मिनेमा शुक हएरामे किछु देवी छन। ओ हमबा अपन कम्ममे रैमा क२ चाह-पान कबर२ नागन। मिनेमाक शो शुक भेनाक रौदो तानमे रीच रीचमे नाश्ता पानी पुडैत बहन। हमब छोटकी रैष्टी ओ सभ अचबजसँ देखैत छन। मिनेमा समानु भेनाक रौद मैनेजब आदबपूरक हमबा गाड़ १ तक अरियागति देनक। डेबाक रौष्टमे हमब छोटकी रैष्टी हमबा पुछनक- "पापा, ओ मैनेजब अहाँक एतेक खातिब रौत किए करै छन? ओतए तँ आरो लोक सभ छन, ह्मदा ककरो दिस तारौं ले करैत छन।" हम रैजलौ- "रैष्टी अहाँ ले रूमरै। हमबा स्पर्शेन पवमिष्ट अछि।" छोटकी रौजन- "तखन तँ अहाँक आरो ठाम ओ स्पर्शेन पवमिष्ट भेटैत हएत।" हम अपन रौतदुबीमे कहलौ- "हाँ-हाँ, आरो ठाम भेटैत।" एपब छोटकी रौजन- "तखन काहिम हमबा अहाँ असकूनक भीतब तक गाडीमँ छोड़। प्रसून निब गाडीमँ भीतब तक आरौं डै आ रैड्ड शान देखावै डै। अहाँ तँ हमबा रौतरे गाड़ मी उतावि दै छी।" हम सकपकागत रैजलौ- "रैष्टी प्रसून कनकवक रैष्टी अछि। कनकवक हमबामँ पैघ स्पर्शेन पवमिष्ट भेटैन डै। हमबा अहाँक असकूनक स्पर्शेन पवमिष्ट ले भेटैन अछि।" छोटकी कमि गेन आ कहनक- "ले, अहाँ हमबा ह्मि कहै छी। हमरँ गाड़ मी असकूनक भीतब तक जाधरै।" हम आरँ ओकवा की रूमैरति। हम छुप बहि गेलौ।

সন্দীপ কুমার সাহা

জন্ম ৭ জুন ১৯৮৫ পিতা শ্রী সীতাবাস সাহা, মাতা- শ্রীমতী সীতা দেবী,
গাম- মেহথ, ভায়া- সন্ন্যাসপুর, জিলা- মধুভূমি। শিক্ষা- বী.এ.
(প্রতিষ্ঠা) মৈথিলী।

প্রকৃ ব্রিগেড

-কাকী গোব নগৈ ডুয়নি, রৈমথু।
-কে, উড় মারানী কনিয়াঁ।
-হঁ কাকী, নিকে বৈ ডুয়ি ?
-কী ঠীক বহরঁ কনিয়াঁ, তৈযো ঠীক ছী। বঁড়-পুবান
ভেলোঁ হমবা মভকেঁ তঁ ঙা পুবরী হরা জান তেরঁ নগৈ।
মৌমে ডাঁব ঠেতুন রাতবসমঁ কনকনাগ। কোনো দরাগ নে
কাজ করে।
-আরথু, রৈমথু। এক তঁ কতক দিনপব ভেঁষ্ট
ভেনথিয়হঁ।
-নে কনিয়াঁ। আগ্নমে বঁড় কাজ ডে। আগ য়ে
কনিয়াঁ, ভুথনো বঁচা এএন অডি ?
-হঁ কাকী, মবনীক বঁচুও এনথিন।
-কনিয়াঁ বঁচা মভ মেহো এনহি।
-নে কাকী। অথেন বঁচা মভক গবমীক পবীক্ষা চলে ডে,
তগ দুখারে ওকবা মভকেঁ নে অননিওঁ। আর গমী উষ্ট্রীমে
মভ আম নিচী খাগ নএ অরৈ ডুহি।
-আগ য়ে কনিয়াঁ, মবনী তঁ আর বিয়াঠেরানী ভহঁ গেন
হ্যত।

-है काकी, ओकरे कतौ नड़का ताके गेन छथिन। काकी माँथ केहेन लागै छनि। आरँथू कनी तेन दह दै छियनि।

-ले कनियो। आग जाए दिअ, आउब दोसरो दिन आएँ।

-माँथ हतवाग छनि तेन रिनु।

-मे तँ ठीके कहै छी कनियो। हमर कसना डिह्लिँ हमरा नए एगो नरवतन तेन ठठ रँना, पाँछठा मारुँन नराग रँना, दु किनो सहँ पठा देनक, जे माय नगा आ जे किछु घटैतो तँ होन कबिहँ।

ले अथैन कनियो बरि बायकेँ समय छै, भूमा गर्दा मभ माथमे भवि जागत छै।

-रँछु गपगप केहौ कनियो, आरँ कनी जाए दिअ कनियो।

-ठीक छै काकी जाथू। हमछँ भानस कबह जाग छी काकी। काकी तिनका भनमा भह गेननि।

-ले कनियो। हमछँ जाग छी। कनीक पछुआवमे मँ भोरे अविकोछि तोड़निँ, तकरे चक्का रँना कह मोरोरँ, कनीक आमिन दह कह। तेहन हमर प्रतोहू भेन कनियो जे अथैन तक दानि तबकारी नून मे नून-जाउब रँना दैए कहियो अनूने। कहियो अन तीमन नीक ले रँनरँए। कनियो अहाँकेँ नीक नहँए अविकोछि।

-है काकी, हमरा सरँकेँ ग कतह पारी।

-ठीक छै तह हम अपना छेष्टा नातिन दिया पठा देरँ राँधैमे। जाग छी कनियो।

...
-रँडकी दीदी, रँछु गप्प सबक्का चले छले कसना माएँ।
की राँत छै, अछँकेँ ग्वा जादू मिथरँक अछि की?

-ले छेष्टकी। तोवा मभकेँ यह पपियाता मन मभ दिन मन खवाप बाथे छै।

-ले ये दीदी। एको महिना ले भेलै, सुगोनारानीकेँ देहपव पाँछठा देरी पछौने छले। कतेक ओसा ग्वा एले,

तथन जा क२ कनीक अन्न-पानि थाए नगलैए । मभ कह डै
हकन डागन डै । छोटका रैठारै मावि क२ मिथनकैए ।

-छोड़ ङ मभ रात । तू मभ गामघबमे बहि क२
अहिना मभरै डागन आडव जोगिन कह छिहिन । ङ मभ
अन्नरिघ्नाम छिई । ममाजमे ङएह मभ रातसँ सगड़ ।
होगत बैह आडव एक दोसबरै डागन कहैए ।

जराहब नान कथप

जन्म (१९४५-) पिता श्री- हेमनारायण मिश्र , गाम कुनकारी-
दरभंगा ।

हम्राव माय तौहब माय

रौमाव रूँट मायक ठीका अही जेने छी, ओरो रौँठा छुहि
जे, हुनकर कनियाँ सब टैनसँ बहथि आ हम रूँट आ रौँचामे
परेशान बह्छ । आ नै छएत ।

कनियाँक रौँत सुनि हम सोचलौं जे छोटकार्के होन कऽ
कहि देरँ जे मायकेँ छ महिना अपना नग बाथि नहक, तोरो
तँ माय छुथुह ।

तखने रौँचपनक एकठाँ रौँत मोन पड़ा गेल, रौँचामे दुब
भाय नगड । करैत छलौं जे हम्राव माय- हम्राव माय आ
आरँ ओकरासँ पिन्ड छोड । बहन छी तौहब माय- तौहब
माय ।

अधिसर

(एकठाँ हरक ठुँठवतु देरँय जेने आहिममे प्रवेशे करैत
अछि । अप्पन रौँयोडाँठा आहिममे रौँसन राजिकेँ दैत
छथि ।)

राजि: (रौँयोडाँठा दिस देखैत) अहाँक नाम ?

हरक: देरकनिन्दन ।

ৰাজি: কেৱল দেৱকীনন্দন আওব কোনো সবলোম লৈ ? (গু কহি ৰায়োডাঠা পব নজৰি গড় ৷ দৈত ডুথি) ৷ ৰায়োডাঠামে পিতাক নাম লৈ অছি ৷ কেৱল মাতাক নাম অছি দেৱকী তাহি কাৰণ অহা দেৱকীনন্দন ৷

হৰক: জী হঁ ৷

ৰাজি: হুদা পিতাক নাম আৱশ্যক অছি ৷

হৰক: গুমাৰমীত কেব মাতা মৰিয়মকেঁ সভ জলৈত অছি ৷ গুগুত নাম দেৱকীনন্দন তখন তম্বাৰ কিএ লৈ ?

ৰাজি: ও ৱিশিষ্ট ৰাজি ডুথি ৷ সাধাবণ জেন পিতাক নাম আৱশ্যক . .

হৰক: (ৰীচমে ঠেঁকৈত) তম্বাৰ পতা অছি তম ভাবত মে বহি বহন ছী আৱশ্যকমে লৈ ৷

ৰাজি: তম লৈ বুমজোঁ অহা কী কহে চাই ছী ?

হৰক: আৱশ্যক অর্থ আৱশ্যকিত লোকক বহুৱনা স্থান ৷ চাহে ও মতী হো ৱা পুৰুষ ৷ ওগ মময় সমাজমে দুৱকেঁ সমান স্থান প্ৰাপ্ত ছন, দুৱমে কোনো ভেদ লৈ ছন ৷ কানাতবমে পুৰুষবাদী মানসিকতা হাৰী ভেন আ মাতৃভূমিক নাম একটা পুৰুষ ভবতক নামপব বাথি দেন গেন ৷ (ৰীচমে মাঁস জেৰেঁ জেন ককৈত অছি) তম্বাৰ পতা অছি, অহি তবহে জৱাৰ দেৱকী কাৰণ তম্বাৰ গু লোকৰী লৈ ভেঁঠে মকৈত অছি ৷ হুদা তম পূৰ্ণ মলক স্থানপব অৰ্ধমলকেঁ স্নীকাব লৈ কহ মকৈত ছী ৷

নহাম

মড়কক ৰীচো-ৰীচ একটা নহাম বাখন হৈ ৷ ও কোনো সুনমান ৰীচ লৈ অছি, মোহল্লাক ওগ ৰোডপব কতেক বাস দোকান আ ঘব অছি ৷ কিছু লোক ওগ নহামকেঁ ঘেবনে ঠাঙ অছি, আ ৰত্ন লোক অগন-ৰগন ঠাঙ ভহ ঘৰ্নাক অঁদাজ নগা বহন অছি ৷ অঁদাজ কি নগাএত, মচ তঁ সভকেঁ বুমজোঁ হৈ ৷

মাত্ৰ এক ঘণ্টা পহিলে ওকৰ হাৰা ৰোডপৰ সন্মুখ মাথোঁ
ভেঙে। চাৰি আদমী কियो নাঠী আ কियो বডমঁ মাৰি বহন
হুন। ও ৰঁচাৰমে হাথ উঠেনক, ওকৰ হাথ তোড়ি দেন
গেলে। ও ভাগৈক কোশি কৈনক, ওকৰ পএব তোড়ি
দেনকৈ। ও অপাহিজ ভহ লোকমঁ থহাব কৈনক দ্ধদা কियो
লৈ আএন। সন্ম চাকৰে টিহঁত হুন, ও ঠুনা সিনক আদমী
হুন আ ককৰোমে ওকৰমঁ অবাড়ি লৈকৈ হিমত লৈ হুনে।
ও ৰোডপৰ খমি পড়ন। চাক বডমঁ মাৰি ওকৰ কপাব
ফাড়া দেনক। ও টিকোৰ কহ উঠন, পুৰা ৰোড খুনে-
খুলামে ভহ গেন। গোঠেক সময় আদমী দেখি বহন হুন,
চাৰি ঠা হাবা ওকৰা মাৰি বহন হুন, মাৰনে জা বহন হুন
আ তাৰত ধৰি মাৰনক জাৰত ও মৰি লৈ গেন আ গোঠাক
সময় আদমী নহাম ৰৈনি দেখি বহন হুন।

ভগৱানক ভাগা

হম আ হমাব দোস্তু চৌক পৰ চাহ পিৰিত বহী। ৰাত
পৰ ৰাত চলেত বহে। কৰ্ম আভাগ্যপৰ ৰাত চনলে। কৰ্ম
প্ৰধান ৰিম্বি বচি বাখা, জো জম কবহি মো তম ফল চাখা।
তনমী দাসক পঞ্জি কহি একটা ৰুতা কৰ্মক প্ৰশীমা কৈনথি।

হমাব দোস্তু কহনক-একৰ মতনৰি অহা ভাগ্যকে লৈ মালৈ
হুী ?

লৈ- ৰুত ৷ কহনথি।

দোস্তু কহনক মানিয়ৌ ৰা লৈ, ভাগ্য ত ভগৱানক
হোগত হুহি। অপলো গামমে একটা হনুমানজী হুথি জে
পাথেব গাডু কেব নীচামে ৰবখামে ভীজেত, জাডমে ঠুঠুৰেত
আ গৰ্মমে অপছাত ভেন বহে হুথি। চাউবমে দূঠা দানা
চিনী মিনা ভোগ নগৌ হুহি। একটা পঠনামে হনুমানজীক
মন্দিব অট্টি জিনকা সৰামন নহু এক দিনমে ভোগ নাগৌত
হুহি।

হুনকৰ গম্প স্মি সৰ চুপ ভহ গেনাহ।

গিফ

রাত রত্নত ডোষ্ট ডুলে, ভোবাগক মঠিম ভীমনাথ রাঁকু জজাত চবি গেলৈ। ফুদা ডোষ্ট রাত ডোষ্ট লৈ বহি গেলৈ। ভীমনাথ রাঁকু ফাধমে ভোবাগকে মাৰি বৈমনথিহ। তুনকব খাএন পলি মজরুত শিবাবক এক ফুকা কমজোব ঢা বাগ লৈ মহি মকন আ মবি গেন। খেতক আবিপব ওকব নাশি বাখন অন্টি আ সমগ্র সমাজমে তল্লা ভহ গেন। সমাজমে রত্নত জোক দুখী ডুন ফুদা রত্নত গিফ অল্পন অল্পন হিম্মা জেন জোব ঘণ্টার কহ বহন ডুন। চবিশচন্দ্র মা অল্পন হিম্মা জেন কোঠমে মূঠ গরাহী দেৰৈ জেন তৈযাব ডুন। মহারাব যাদর জে এবিযাক দাদা ডুন অল্পন হিম্মা জেন ভোবাগক ঘবক জোকপব থ্রেমব বৈনৰৈ জেন তৈযাব ডুন জে কেশি লৈ কব। ফুখিযাজী অল্পন হিম্মানে পচাযতমে কেশিকে বহা দহা কবয জেন তৈযাব ডুথি। দরোগা বামপ্রমাদ রাঁকু অল্পন হিম্মানে কেশি কমজোব কবএ জেন তৈযাব অন্টি। ডাকঠব নক্ষ্মী অল্পন হিম্মানে পোষ্টমাঠমে হেবাহেবী কবএ জেন তৈযাব অন্টি। বকলি মোতন রাঁকু অল্পন হিম্মানে কোঠমে দাঁর পেট দেখৰৈ জেন তৈযাব অন্টি। মহামহিম জজ মহাদেব রাঁকু অল্পন হিম্মানে ভীমনাথ রাঁকুকে বঁচাৰৈ জেন তৈযাব ডুথি আব রত্নত বাম গিফ অল্পন অল্পন হিম্মা জেন জোব তোব কহ বহন ডুথি।

मिहिव सा

५०० ठैका

उग माँस जखन हम ऑफिसमँ देव बाति घब एनहुँ तँ हमर रैषा हमरा नग सँ क२ आएल आ हमर हाथ अपन हाथमे न२ कए प्छनक "पापा, अहाँक एक घँठाक दबमाता कतेक अछि ? " प्रश्न हमरा कनी अछैपछै नागन लेकिन ध्यान देले रिना हम कहि देलै- "५०० कपया" । कनी कान ग्रम बहनाक रौद आ उंगरीपर किछु जोड़नाक रौद उ हमरा कहनक- "पापा, अहाँ हमरा ३० कपया द२ सकै छी ? " ऑफिसमँ थाकल ठहियाएल आएल छुनोँ मोन पिता गेल । ओकरा हम रँहुत जोबमँ रिगड़ि क२ भगा देलै । किछु कानक रौद जखन मोन ठँएल तँ ओकरा नग जा क२ ३० ठैका दैत प्छलै जे कोन थिजोना किनरौक डो । उ कहनक जे एक मिनट क२ । तकिया तबमँ उ किछु मोचबन ठैका निकालि गिनय नागन । हमरा आ देखि हँव मृग चढ़ि गेल जे जखन ओकरा नग ठैका छुनोँ तँ हमरामँ किए मंगनक ? तारत ओकर गिनती खतम भ२ गेलै आ उ हमरा ५०० ठैका दैत कहनक- "पापा, आ लिख अहाँ अपन एक घँठाक दबमाता । कालि अहाँ ऑफिसमँ एक घँठा पहिले आरि जाड आ हमरा मंग गेद खेनाड । " हमर झूठ हक बहि गेल ।

বামদের প্রসাদ মন্ডন সাকদাব

মৈথিলীক ভিখারী ঠাকুরক নামসঁ প্রসিদ্ধ মৈথিলীক পলিন জনকরি
বামদের প্রসাদ মন্ডন সাকদাবক কিছু গীত আ সাকক সগ্ৰহ "হমবা
বিনু জগত সুনী টে" নামসঁ প্রকাশিত উহি।

অনুকৃষ্ণ

নিবমলী রাজাবসঁ ডেটা যাপব পুঁচনে বহী কিদুনমাকাকা
পুঁচননি "মাক, রঁড় চনতী দেখে ডুয়হ। কিরাত ডুই ? "

গোমাঁগ ডুমিগেন দ্বদা অন্তাব লে ভেন বহু। এক ত
নহেলী লে বহী মে খোঁত দৈত বহু দোমব চাণলিক সমাবসঁ
মেহো পমত বহী। রিচাব বহু জে নহা কহ কিছু খাএর
তখনে মন অমথিব হএত। কহনিয়নি "কক্কা, রঁজাবেসঁ অরৈমে
অরৈব ভহ গেন। রঁবিযাতী জেরৌক অহি। "

মহিলা অজমরৈত দুনমাকাকা কহনি "কেকব ? "

কহনিয়নি "অনু ভাযক। "

"ওকবা তঁ পবোড়ি যাণীরালী কাকী ডেরে কৰে তখেন
দোহবা কহ কবত। "

"নামে লে লে ডুহি। পকিগেনথিন কিনে ? "

"পকিগেনে ক্যো ডোড়ি দগ টে ? "

"মে কহনিয়নি। দ্বদা ও মানিলে তৈযাবে লে ডুথি। কহ
ডুথিজে পুদখক হুই ডু কিনে। চমড়া যোকচনে কহেতে।
অখলো উম্ন খোঁগা মোহিকোরীক মহহামে রৈমা দিখ।
তখন জঁ উম্ন ভহ জাএর তর জে কহর মানিলের। "

प्रेमचन्द्र पकड़

कमरे

आग दबयाता रैठन बहनि ।

दबयाता की रैठतनि कप्पाव । एक पाग रैठननि दबयाता,
तीन पाग रैठनै मरगी । मभ चीजक दाम अकाम छुने
डै । तखन ?

गन्धून करैत आहिमसँ डेरा एना । कपड़ । फेबननि ।
मोहापव धमसँ रैस गेना । माथ भावी रूनेननि । पंथा
चना देनथिन । चाह पीरौक गछा भेननि । चाह रैनारैए
कहनथिन । आँथ मुनि जेननि । माथपव पंथा नाट बहन
छननि ।

रैठौ चाह नः कः पहुँचननि । आँथ खुँजननि । रैठौकै
देखननि । रैठौ रौस रर्यक भः गेननि । अँ, रौस रर्यक !
आँथ डनष्टि गेननि । मोहापव गुँघरा गेना ।

पंथा नचिटे डै । नचिटे बरते ?

अथिलेने रुमाव मडन

टीठलेस

गजोबिया मनहनागत बरु। कोकनी हचड्र नगन
किरुनीक नीन ठुंन। गजोबिया मनहनागत देखिरुनीके
भेन जे आग उठैमे अरैव भेन गेन। ह्मदा तेयो
धवहड्र एन उठिके रिछान समेष्टिअनगनीपव बाथ
नगनिकाकपड। नागिगेले। चारमे थोमिन ठसुआ रुनीक
माथेपव नठपठागत गिवन। ठसु भोका गेले। रुनीक
माथामे हुचुका मागव खुन ररुए नगन। रुनी रुंदरुंदएन-
“हे भगरान, कोन हवामे गनती भेन जे एतेक ररुका दुख
रुठ वीमे देलौ। मवर की जीअर आर हा जनदी
छुठै ? ”

खुनमे साडि भिजए नगन। मोनमे एले जे आर
रिदेशेवरैठाके उठा दग छि। ले त किनमागत होतमे
होतग भेन जेह। रुनी रिदेशेवरै तह दिअ नगनरौ
रौआ रिदेशेव, उठ। ”

दुनु पवानी एक तहमे अकचकागत उठन। घरमे
राजनि किभेलौ माए ? ”

“कनी एमहव आ ठसुआ भोका गेन। ” रुनी कहनक।

दुनु पवानी कक तेन लेई कए आएन मोचनक जे छोठ
रैमी नागन हेते त समाविदेरै। ह्मदा रिदेशेव देखनक,
खुनमे ओमवा पठन। मागयक साडि मेहो भिजन। मोनमे
एले जे माएके रैमी तहत खारै अछि। से ले त
डाकठेवरै रैजोले अरै छी। रिदेशेव पनीके कहनक-

“তারে খাঁ মাএকে দেখভান কক। হম ডাক্‌ব রঁজৌনে
খঁরৈ ছী।” -কহিবিদেহি ডাক্‌ব নগ বিদা ভেন। ডাক্‌ব
রঁজৌনে আএন।

কঁবনীক ঘাউ দেখিডাক্‌ব রঁজনাত- “বুঁঠ ৷ দিমাগী জখন
রঁমী খঁড়ি, কেনা ভেন।”

বিদেহি তমমাগত রঁজন- “বুঁঠা য়াকে ভোরে উঠৈক
আদতিখঁড়ি। বিছান মমেটখঁনগনীপব বাখএ নগন আকিতামু
মাখপব খমন।”

গমেয়া ডাক্‌ব মনহম-পষ্টী ক২ দেনক, ঠৈঠনৈমক মুগযো
লৈ দেনক। হুদা ৷ বিদেহিৰকে কহনক- “ঘা ছুঠৈমে রঁম-
পঢ়ীম দিন নাগত। রাঁতব-খোঁতব কিছু লৈ দেবনিখাগলে।
লৈ তঁ ঙুনমঁ দুন ভ২ জাএত।” কঁবনী ডাক্‌বক রাঁত
স্বনিপখ-পবহেজ কবএ নাগনি। কঁবনীক ঘাউক জখম
দেখিবিদেহি কখনো কান তমশাগযো জাগ আ রঁজৈ- “কোন
জকবী বই ছলৌ ভোরে উঠৈ ক২।” হুদা কখনো কান
আঁখিমে লোব চনিখঁরৈ, কহুনা ছী তঁ মাএ ছী। তহুমে
কঁবনীক ঘাউ কখনো রঁনড শ্রেণিব জকাঁ ঠৈম মারৈ নগএ।
বিদেহি মাগযক তরাঁহী দেখিভবিভবিবাতিজগলে বই ছলএ।
মাত-আঠ দিন ভ২ গেন। কঁবনীক ঘাউ দিনো-দিন রঁডলে
চনিগেন। দুখেনাগ লৈ কম ভেন। জহিনা মন্থক মগ
মন্থক চানিলৈ ছোড়ৈত, তহিনা কঁবনীক মগ কখনো দুখেনাগ
লৈ ছোড়ৈত। কঁবনী দমম দিনক রাদ খেনাগ-পিনাগ পুবা
তিয়াগিদেনক।

বিদেহি কনহনত হোগত পঁচন ডাক্‌ব নগ। কহনক
ডাক্‌বকে- “ডাক্‌ব মতএর, মাএক ঘাউ রঁডলে জা বহন
খঁড়ি। দুখেনাগ কহিযো কমে লৈ হোগ ঙৈ। আর খেনাগ-
পিনাগ মভঠা তিয়াগিদেনক।”

ডাক্‌ব হেব পঁচনখঁকঁবনী নগ। ঘাউকে রঁম্‌তাব ভেন
দেখিডাক্‌ব রঁজনাত- “ভোকেনহা হঁমু কনী দেখাউ।”

বিদেহি দৌগল ভনমা ঘবমঁ হঁমু আনিক২ দেনক। হঁমু
দেখিডাক্‌ব রঁজনাত- “বুঁঠ ৷কে ঠৈঠনৈম ভ২ গেননি।”

रिदेशेव राजन- “उक्तेव मराएरै हँसुआ देखिक२ केना
बूमि गेलिअ। जे ठिठनेम भ२ गेलै। हँसुआ कोनो मशीन
छिअ ? ”

“ले रिदेशेव हँसुआ मशीन ले छिअ म्हा एमे रीम
नागन अछिअ ठिठनेम पकड़ने अछि। ”

मनोज कुमार मंडल

बैमेल रिवाह

जाइक माम छन। चाबि-पाँच दिनसँ सुबज निपत्ता
भ२ गेल बह। आग मेघ कले हबिछु भेल। पठ
हठले सुबज अप्पन उपस्थिति दर्ज करौननि। बूमिबक
काका एकठा चठहनी रिछा दवरैज्जाक आगु बैमेल छनाह आ
अथरौव पठेत छनाह। कएकरैव ले अथरौवकेँ उल्टा-प्रल्टा
क२ पठनाह। अथरौव पठेत-पठेत मन जेना उचै गेल
बहनि। चशिया खोनि खोलीमे बखननि। आरै बूमिबक काका
रिचाबक दुनियाँमे डुमि गेनाह। मनक रैग तँ रेत तेज
होषत अछि। कनिये कानमे नाना प्रकारक रिचाव हुनका
मनमे मिनेमक बिल जकाँ अरैल आ बिबुपत भ२ जानि।

সংজাগম্‌ ফুৰন আঁখি খুজনি। তুৰক নজৰি জহ্ননাপৰ
পড়নি।

জহ্ননা ফুৰ তোড়ৰ অৰ্পন হাথ বঁটী নহি। পহিলে
ও গুৱাৰী তোড়নি তখন চম্পা, চমেনী, বৈলী, কলৈন, তীৰা
মভ ফুৰ তোড়ি অৰ্পন পিতৰিয়া ফুৰডালী ভৰি বৈলক গাছ
দিমি চননি।

বুঁম্বুক কাকাক নজৰি জহ্ননাক কোমল উজ্জব ধপ-
ধপ হাথ আ গুৱাৰী ফুৰপৰ ঠিকনি। একৰেব জহ্ননাক
উজ্জব মাঁগ আ উজ্জব মাড়ীমে শিষ্টি নাবী শিবীক
নিপঠন কায়া দেখনি। জহ্ননা আগু বঁটী গেলিহ। কিন্তু
বুঁম্বুক কাকা একঠকী নগা তুৰকা দিমি তকৈতে বহি
গেলাহ। কিছু কানক বাদ তুৰক বিয়াৰ ঠুঠন। ও মোচা
নগলাহ।

আগ বুঁম্বুক কাকাক অৰ্পন অতীত ফুৰ পড়-
নগনি। বুঁম্বুক কাকা উপহাৰ মৰকপ জহ্ননাৰে গুৱাৰী
দেলে বহনি। জহ্ননা ফুৰবা গুৱাৰী তৈ নহ জননি কিন্ত
উত্তৰমে কিছু লৈ কহনে বহনি। বুঁম্বুক কাকা জহ্ননাক এ
বয়ৰহাৰম্‌ থিন বহা নাগল ডুনাহ। এক দিন জহ্ননাৰে
সম্ভৱত পাঠশালাম্‌ ঘূমেতকাল ভানসৰীক গাছ তব বুঁম্বুক
কাকা ভেঁঠ ভেন বহনি। ও বুঁম্বুক কাকাক আগু ঠাট ভ-
ভাৰুক ভ- কহনী- “নাবী তৈ নিদ্ৰখন ছী। মাএ-ৰোপ জগ
খুঁপম্‌ বান্ধি দৈত ও ভৰি জীৱন বান্ধন বহত। হমমব
আহাৰ জে কাযাক স্বন্দবতাকে ছোড়ি অৰ্পন বৈচাৰিক
স্বন্দবতাক আশাকে জগাৰী।”

বুঁম্বুক কাকা তকিতে বহি গেল ডুনাহ কিন্ত জহ্ননা
আগু বঁটী গেল ডুনাহ।

डॉ. तारानन्द रियोगीसँ झुनजौक लेन गप्प-सप्प

झुनजौ अगनेकेँ सप्रथम रौन साहित्यपत्र अकादेमी प्रकाशक लेन रौन। अहाँ जहिया विहनि कथा लेखन प्रारम्भ केने मैथिली विहनि कथा कतह छुने, अहाँक विहनि कथा लेखन दिस कोना प्रवृत्ति जागल।

तारानन्द रियोगी हम जहिया विहनि कथा लिखल शुरू केने वही एक रिवाज रूपमे मैथिली विहनि कथाक कोना मोजब ले बने। ए रौन जकरा दुन जे छोट-छोट कथा सभकेँ विहनि कथा मानि कह “मिथिला मिहिर”क विशेषांक सेहो रौन भऽ गेल छल। अनियतकालीन पत्रिका सभमे छोट-छोट कथा सभ यदा-कदा प्रकाशित होएत बनेत छल। झुनदा एकव सभक उँकाति “रौन पत्रक अँटी” सँ रौनी किछ ले छल। पत्रिका सभ, “मिथिला मिहिर” सेहो, ए कोष्टक बचनकेँ खाली रौन जगतकेँ भवराक लेन “हिनब”क रूपमे उपयोग करै छल।

कथाकेँ अंग्रेजीमे शीर्ष-स्थावी कहल जाए छै। तकर शिष्टाचार “नव कथा” मैथिलीक विद्वान लोकनि, आलोचक लोकनिमे प्रचलित

ডুন। আচার্য বমানাথ সা শীর্ষ-স্ঠাবীকে নঘু কথা কী কহি দেননি জে মৈথিলীমে ভেড়া যাবমান পরিপাঠী চনি পড়ন। ওহুনা ভাবতীয় কথা-সাহিত্যক তুনগামে মৈথিলী কথাকে জঁ দেখরৈ তঁ পএরৈ জে আকাবক দৃষ্টিমে মৈথিলীক কথা ভোষ্ট হোগত ঞ্ছি। আচার্য জোকনিক যতৈ যএত ভেন নঘু কথা। তখন আগ জগ সাহিত্যকে ঞ্ছাঁ রিহনি কথা কহিত ছিঁক তকবা জেন মৈথিলী নগমে জোনা স্পন্দ লৈ ছুঁ। লৈ সাহিত্যমে, লৈ রিহনি জোকনিক যগজমে।

বিভিন্ন দেশী-রিদেশী রিহনি কথা সভকে যত্র-তত্র পঠিত-গুনিত হমবা কথা আ রিহনি কথাক পার্থক্যক ঞ্ছরগতি ভেন। হম দেখলৌ জে ঞ্ছা দুনু বচনা রিহামে লৈ যাত্র আকাবমে, ঞ্ছপিত্ত উমে, ঞ্ছভার আ ঞ্ছভারমে সেনো এক দোমবাসঁ মরখা ভিন্ন ঞ্ছি। মৈথিলীক ভঁডাব দিম তাকলৌ তঁ দেখন জে ঞ্ছনেক রবেণা সাহিত্যক জাণেত-ঞ্ছজাণেত ঞ্ছ ক্ষেত্রমে কিছু মর্জনাফেক কাজ কহ গেন ছুথি। হমবা সভসঁ পহিলে ঞ্ছা জকবী নাগন জে রিহনি কথা রিহাক মবচনা, ঞ্ছরূপ আ ঞ্ছভারপব কিছু রীত স্পষ্ট কবী। ঞ্ছ সন্দর্ভমে হম কএকটা লেখ লিখলৌ। স্বয়ং হম যুনতঃ এক সৃজনামেক লেখক ছী তৈ ঞ্ছপনহুঁ রিহনি কথা লিখহ নগলৌ। তগ সময় (১৯+২+৩) মে হম “কোমী-হাস্যম” পত্রিকাক মগ জুঁজ বহী। রীতকে স্পষ্ট আ জগজিআব কবরীক জেন হম “হাস্যম”ক এক বিশেষাক রিহনি কথাপব সম্পাদিত কএন। রীদমে “হানচান”ক মগ জুঁজহুঁ, তঁ ঞ্ছ ফেম আব ঞ্ছাগু রৈন।

झन्नाजी रिहनि कथाक झुत्तार की अछि ? ओग मन्दर्भमे मैथिली रिहनि कथा कतह देखाओ ? कथाकाव-करि लोकनि रिहनि कथा बचना आन्दाननक प्राबल्यमे जुड़नाह ह्मदा समयानुरे हुनकर एँ सँ दूर होगत गेनाओ की प्रदर्शित करैत अछि ?

तावानन्द रियोगी रिहनि कथा आबलिक रूपमे एक “प्रा-एकिष्ठर” रिवा यिक । ओहो अहाँ देखैत जे, जे बचना जतेक सवन आ मप्रेशणीय होगत अछि, ओकरा पाछु लेखककेँ ओतरेँ रैसी परिवेश कब पड़ै छै । रिहनि कथाक तँ एतेक “सेमिष्ठर” मिजाज होओ छै जे एक राका जँ अहाँ हानतु निथि गेलौ तँ ओ दुबि भऽ जागत अछि । एतेक परिवेश केँ कबत, जँ कबत तँ तओमे निवृत्तता कोना रैलौले बाथि सकत ? एखनो अहाँ देखिते छिँक जे एक सुरासित रिवाक रूपमे रिहनि कथाकेँ मैथिलीमे प्रतिष्ठा लेँ भेटै सकलैक अछि । हन अछि जे लोक दोसर-दोसर रिवामे, जे प्रतिष्ठित अछि आ जगसँ ओकरा महज रूपेँ स्मृति भेटै सकैक, तओमे कनय अजमरैत छथि । यएह ह्मथा कावण भेल जे लेखक लोकनि रिहनि कथा-लेखनमे निवृत्तता लेँ रैलौले बाथि सकनाह । रिहनि कथापव केन्द्रित एक पत्रिका जँ मैथिलीमे हो तँ एँ स्थितिकेँ पार कएन जा सकैत अछि ।

हमर अप्पन स्थिति अछि जे चहुँ दिम हमरा काजे-काज देखा पड़ैत अछि, अपन सक्र भवि तकवा सभकेँ सम्वरक, स्थिति स्पष्ट, कवरक, जतराँ जे प्रतिभा अछि तदनुकप

এক মানদাঁড় গড়রাক কাজমে নাগন বৈত
ছী। অহাঁ সভ আগু বঁঠর তঁ নিশ্চিতে হমবা
সঁগ নাগন পাপর।

ফুলাজী

২০ম সর্দীক অহুমে অহাঁ সভ (প্রদীপ রিতাবী
সেহো) মৈথিলী বিহনি কথাক সঁগ্রহ আনি অগন
নিশ্চন উপস্থিতি দর্জ কেরোঁ ফুদা কথা
আলোচক দ্বাৰা একবা নিব্বন্ধি বঁমি ঠাৰি দেন
গেন, একব কী প্রহুথ কাৰা ছন ?

তাবানন্দ রিযোগী

দেখু ফুলাজী হমবা সভক পীঠী
বঁত সঁঘর কহ কএ আগু বঁঠন অছি।
প্ৰবাতনপখী লোকনি সেহো হমবা সভক বিবহু
আ কমুনিষ্টকেঁ সেহো হমবা সভসঁ দুগুনী।
মাতিবমে বরাচাব দুবুকেঁ সমান বপেঁ
নাপসিন্দ। এহনা স্থিতিমে কিনকাসঁ হম
মোজব মাগর আ কে হমবা মোজব দেতাহ ?
মৈথিলী আলোচনা বঁতহো তবহেঁ অনেক সীমাসঁ
ঘেবএন বহন অছি। এঁ কাবপেঁ বঁতহো লোক
একবা অরিকসিত ধরি কহেত ছুথি। এঁ সীমা
সভক অতিফমাঁ আর শুব ভেন অছি। হমছঁ
খোড়্র কাজ “কর্মদাবয়”মে আ আলো ঠাম
কেরোঁ অছি। হমবা পীঠীমে প্রদীপ রিতাবী
বিহনি কথা লিখননি, দেবশঁকব নরীণ, রিভুতি
আনন্দ লিখননি। শিরশঁকব শ্রীনিরাম, অশৌক,
বমেশি লিখননি। তিনকা সভক বচনকেঁ আগ
পঠর তঁ অহাঁকেঁ আফাশি হএত জে তগ
দিনমে কিএক নে একবা বঁমন-গুনন গেজে ?
খএব, জে ভেন সে ভেন। আগ আরো
সঘনতা-গম্ভীৰতাক সঁগ কাজ কবরাক বঁগবতা
ছে। অহাঁ সভ আর উল্লখনীয কাজ কবর তঁ
অরস্থ মোজব হএত। বঁদনন পবিস্থিতিক
অহমাস অছঁ সভকেঁ জবরে হোগত হএত।

झन्नाजी

२९म सदकी प्रावसुमे मधम पीठ कि बचनाकाव द्वावा ठाठ कएन आभावकेँ आगु करैत नर पीठ १ एकवा जगजियाव क२ बहन छथि। अहाँ एकव रतमान दमो आ आगुक दिमो मादे की कहै ?

तावानन्द रियोगी

रिहनि कथाक क्षेत्रमे गम्भीरताक संग काज कवरैना लोकक अथनो अथार डै मे हमवा प्रतीत होगत अछि। किनकहुँ एक बचना जौ सुन्दर देखैत छियनि तँ नगरे दोसर बचना गुमसँ नीचाँक देखा पड़ जागत अछि। एना कि ए होग डै ? स्पष्ट अछि जे रौध आ श्रमक मानक ओ लोकनि रौनोने ले बाथि पारि बहन छथि। दोसर रौत जे हमवा जकरी नहोत अछि- भले रौतमे पेजक कि एक ले हो- प्रत्येक बचनाकावक एक मंगल जकव एरौक छली। कोनो उमोली लोक एँ दिस मच्छे होथि तँ रिहनि कथापव एक लेखन-कार्यशालाक आयोजन कएन जाए। तापर्य जे मास्थानिक उमोतक मंग एँ दिशामे काज कवरौक रैगवता डै।

झन्नाजी

मैथिलीमे रिहनि कथा मन पजारीक “मिली कथा”, ओझि याक “झुद कथा”, तमिनक “निमिषा”, मनयानमक “क्रिस्तुव” बाह्यीय सुवपव स्थापित होगत देखाए झन्ना मैथिली एँ पगपव अरुवाएन मन ? एकव पाछाँ की कावण अछि, रा कमी अछि ?

तावानन्द रियोगी

मैथिलीमे मानक काजक अथार ले डै आ ले भाषामे रा भाषाकर्म लोकनिमे क्रमताक अथार डै। मास्थानिक रूपसँ थोड़रै

দিন কাজ কহ কএ দেখিযৌ লে, ভাবতীয়
মাহিলক উপরনমে মৈথিলী বিহনি কথাক ফুন
সেহো তেহলে ভকবাব নাগত জেনা পঁজারী
উড়া যা রা মনযানমক।

ফন্নাঙ্গী

জহিনা অহাঁ মভকঁ (অহাঁ আ বিহাবীজী কঁ)
উপেক্ষিত বখরীক প্রয়াস ভেন, তহিনা
আগযো কথান্নোচক দ্বাবা নরকা পীড় কিক
ভুজরিণ বচনাকাব রা বিহনি কথাক প্রতি
সমর্পিত বচনাকাবক কোনো লোষ্ট্রিম লৈ লেন জা
বহন অছি। এমে কোনো ফণীঢালি অছি রা
আব কিছ ?

তাবানন্দ রিযোগী

এ প্রশ্নক উত্তবমে হম দুষ্টা রীত
কহরঁ। পহিন তঁ গা কহরঁ জে কে লেত
অহাঁক লোষ্ট্রিম ? ককবা মোজব দেলে অহাঁ
মোজবরঁনা লোক হএরঁ ? এতেক রিরেকী আ
ফাতিদর্শী লোক অহাঁকঁ কে দেখাগত ছুথি ?
হম তঁ সাঁচ-সাঁচ কহে ছী ফন্নাঙ্গী জে হমবা
এহন লোক কা লৈ দেখাগত ছুথি। পহিলে
গুনামীক সময় বহে তঁ মঠবাজ দবভঁগাক
মোজব দেলে বাতাবাতী লোক মোজবরঁনা ভহ
জাগ ছনা। আরঁ গা ভিন্ন রীত টে জে এ
ভ্রমমে মঠবাজক রিরেকসম্পন্নতা জিস্মারাব
হোগ ছন আকি কোনো আন স্মার্থ ?

মাহিল আপন স্বভারেসঁ ফাতিকাবী হোগত অছি,
জঁ ও রাস্তরমে এক মহী মাহিল হো। এহেন
মাহিল কিছ লেরাঁক লেন লৈ অপিত মদৈর
দেৱাঁক লেন লিখন জাগত অছি।

দোসব রীত হম গা কহরঁ জে অহাঁ মোজব রা
লোষ্ট্রিমক খান কেনে বিনা কাজ কক। কোনো
সার্থক বচনা জঁ কনমসঁ বঁহবাএ তকব

संतोषकेँ मेनिबैँ कक जे “जग धवतीक
अन्न-तीमन खेनिँ तँ ओकवा जेन काजो
केनिँ”। ओना ओहो कहि दी जे हमवा
सभक जेखनावसु कानमे जेतक ह्रमेम आ
जानी पमवन बहे, तगमे आरँ रँतुत परिवर्तन
भेलै। आलोचनोक पविदृष्ट रँदनलै। आ
पाठकक र्राष्टि मेहो रँदलै। अष्टवनेष्ट तँ
एमे कमान केने अछि।

हमजो

रतमानमे बचनकाव सरँक मैथिली रिहनि
कथाक प्रति कमानक र्रादो मैथिलीक रिभिन्न
समिति-संस्थाक प्रतिनिधि सरँक एकवा प्रति
रिबोध की दशैलै? मैथिली रिहनि कथाकेँ
आव समृद्ध कवरौ जेन आव की सभ काज
कएन जाए? मैथिली रिहनि कथाक भरिष्य
की देखेत छी? एकवा स्थापित कवरौ जेन
कोनो रिशेष कथि?

तारानन्द रियोगी

रिहनि कथाक भरिष्य हम रँतुत नीक
देखेत छी। मैथिली रिहनि कथाक मेहो।
अहाँ प्रुद्धरँ जे तकव कावण? कावण ओ नै
जे लोक आरँ रँदु रासु भँ गेलै। तेँ
छेष्ट बचना रँमी पठनीय सारित भँ सकत।
रासुरिकता तँ ओ अछि जे एखनो दुनियाँ
भविमे सभसँ रँमी उपन्यामे रिवाक बचना
पठन जा बहन अछि।

रिहनि कथाक भरिष्य रस्तुत: एकव स्रुतारक
कावणैँ उज्जरन छै। एमे निहित रँग्य आ
मार्मिकता आजुक मन्दर्भमे अति प्रामगिक
अछि। आजुक लोकक सरेदना स्मयता जग
हिसारैँ बोथ भेन अछि, एक सही रिहनि
कथाक ओज ओकव ओही उतारि सकैत अछि।

দেবশীকব নরীন

বিহনি কথা লেখনমে প্ৰবোধক তত্ত্ব

বিহনি কথা সাহিত্য-পদাৰ্থক এহন পৰমাণু অৰ্হি, জগমে ওকব সন্তৰ্ণা ভৌতিক আ বাসায়নিক গুণ উপস্থিত বহি হৈ, আ পৰমাণ্বিক স্থিতিমে ওকব বাসায়নিক প্ৰভাৱ তীক্ষ্ণতব ভ২ জাগ হৈ। বিহনি কথা জাদুক এহন ঔঠী অৰ্হি জে পাঠকক মানস-পঠনম্ ঠেকব লৈত দেবী ওকব নিশ্চয়, মানসিকতাৰ্কে ফিয়াশীল ক২ দৈত অৰ্হি, ভোখব সন্তৰ্ণদনাৰ্কে সফিয় বঁনা দৈত অৰ্হি। বিহনি কথা চৰিত্ৰ-চিত্ৰণ, কথোপকথন, কথানক সন পুণ্ণাতিবক বঁদনামে বিঠামিনক গোলা অৰ্হি, জে সম্পূৰ্ণ ডুজমি হাজ হোগত অৰ্হি।

বাস্তৱিকতামে শিষ্ট স্নয় মন্তৰ্ণপূৰ্ণ লৈ হোগত অৰ্হি, মন্তৰ্ণপূৰ্ণ অৰ্হি ওকব প্ৰয়োগ-প্ৰফিয়া। প্ৰয়োগক আধাবপব শিষ্ট অপন অৰ্থ-প্ৰাণ কৰৈত অৰ্হি। বিহনি কথা মুন কপম্ বঁগ্য প্ৰণিত কৰৈত অৰ্হি। অস্ত্ৰ একব বাক্যমে শিষ্টক প্ৰতীকামেক প্ৰয়োগ বিশিষ্ট অস্থিতা বৰ্খৈত অৰ্হি। ঐ অৰ্থমে ঐমে শিষ্ট-বিধান অহম্ ভ২ জাগত অৰ্হি, হুদা তকব কোলো মানক সীমা লৈ হৈ। বচনাকাবক শিষ্ট-বিধান একব মানক সীমা অৰ্হি। তগ দ্বাৰে হম কহি সৰ্কে ছী জে বিহনি কথা, কথাক অপেক্ষা কৰিতাম্ বঁমী নগ অৰ্হি। আকাবমে নঘ্ ভেনাক বঁদো একব বঁজনা বিবষ্ট হোগত অৰ্হি।

গানন-গুথন শিষ্টমে জীৱনক সন্তৰ্ণা বিদুপতাক এহন প্ৰস্তুতি বিহনি কথা অৰ্হি জকব বঁগ শীমাপব মেহো জমন বঁনা লৈ বহি সৰ্কেত অৰ্হি। বাকবণ জৌ ভাষা আ সাহিত্যক

आचाव-महिता अछि, तँ रिहनि कथाक आचाव-महिता खानी 'शेद्ध' अछि। 'शेद्ध'क सहयोगसँ बचन जीरनक रिदूपताक प्रतीक छि, सएह रिहनि कथा अछि।

रिहनि कथामे मुन कपसँ 'कथा' आ 'शेद्ध' क रँड महत्ता होगत अछि। एकव महितामे भाषा-रिबान जेन कोनो विशेष स्थान प्रबलित ले छै।

शाम्भ-प्रवाणदिये एकव उमे स्पष्ट, देखागत अछि ह्रदा तकव रौदो रिहनि कथाक रतमान तेरव, रिग्रह कपसँ आधुनिक सञ्चता-संस्कृति आ रँदज्जेत माहिरिक प्रतिमानक प्रतिफल अछि। ओना तँ स्नात तकी तँ रिष्टु शिर्मा रिबटित पँचतन्त्र रा ह्येव ग्णाटक रँडुकता आति आब पाछु जाग तँ र्नेदमे रर्षिति उपदेशिपवक उपकथामे एकव मुन रँडु सबनतासँ भेष्टैत अछि। कारा-रिषयक प्राचीनतम रिबानमे एकव जेन अनगसँ कोनो स्थान ले बाखन गेन छन। तग कावणसँ ओग मभ पावम्भाविक कारा कमौठोपव एकव पवीक्षा ले भ२ सकैत अछि, एकव जेन नर समीक्षा शाम्भक निर्माण अपेक्षित अछि।

रिहनि कथा-लेखन एकठा खतबनाक वृत्ति अछि। 'सतर्कता' गेन आ दुर्घटना भेन क हार्मुना एंपव पुति: नागु होगत अछि। दुर्घटना माने असहनता आति उखेवपना। एकव रौद सयोजनमे मेहो पयष्टि कनामेकताक आरथकता होगत अछि। ए कनामेकताक कमजोबीसँ एकव प्रभारोपोदकता छन जागत अछि आ ह्येव रिहनि कथा अपन मुन उद्धथसँ भर्षिक जागत अछि।

रिहनि कथा-लेखनकेँ रँडुत वाम जोक द्वावा मिनेमामे आओन फैशनिक कपमे अपनाओन गेन अछि। उँकाति होखए रा ले, जे ग हगक फैशन भ२ गेन अछि से जोक लस-कणिका लिथि क२ मेहो ओकव रिहनि कथा कहि दै छथि। आ से ए अलधुनिक ह्रदा खतबनापुर्ण रिवा जेन रँडु मोक्षिकनक गप अछि। एकवसँ रँचरौक रँडु जकवति अछि। लिखरौक कना ले होखए तँ ग काज ले कवरौक छाही।

নকনচী লেখকমঁ বিহনি কথাকৈ ভৰ্যকব লোকমান গা ভেন জে
 তেব বাস লোক আগ চান্দ-কণিকা আ ব্ৰহ্মকথামে অলুৰ লৈ
 ক২ পৰিত ডুখি। এন্ত ধৰি জে বঁহুত বাস পাঠক মেহো
 এহনে মন মনঃস্থিতি বঁনা লেনে ডুখি, মে বিহনি কথাক স্নব
 কিছু কপমে ভঠকি-মন গেন অছি। তেযো বঁহুত-বাস
 নীক-নীক বিহনি কথা আৰি বহন অছি। মাওনক বঁগ মন
 ঠবা ক২ বঁনাগত লোকক মখা কোনো বিধামে কখনো কম লৈ
 বহন, মে জোঁ বিহনি কথা-লেখনমে মেহো এহনে ভ২ বহন
 অছি তঁ কোনো আশ্চৰ্য লৈ। নীক বিহনি কথাক পাঠকাযতা
 আ সমপ্ৰেৰণীয়তা সমএক মগ গহীৰ হোগত জাএত।

সাহিত্যিক কোনো অশিক মাচুতা আ স্থাপনা ওকব প্ৰকাশিন
 আ সমীক্ষা পব নিৰ্ভব অছি। বিহনি কথাক প্ৰকাশিন তঁ
 ফেমসঁ খুৰি ভ২ বহন অছি, দ্বাদা এপব আনোচনাক সাহিত্যিক
 অলু অলু অছি। ওনা তঁ কিছু সাহিত্যিক ঠেকেদাব এপব
 আনোচনাক ক২ অলুচাব মেহো লেনে ডুখি। এহন আনোচনা
 বিহনি কথাক বিস্তাব লেন স্নাস্থকব লৈ অছি।

মিনা-জুনা ক২ বিহনি কথাক সম্ভাৰনা, স্নকপ আ বিস্তাবসঁ
 অশ্লিস্ত ভেন জা সকেত অছি। গা বিধা ফেমসঁ জৰ্জা ধেনে
 জা বহন অছি। বঁগ মভক আ শৌকিয়া আনোচকক মগ
 একব উপেক্ষা মেহো আন্ত-আন্ত মেঠাগত জাএত। নিশ্চয়েন
 এপব নীক-নীক আনোচনা মেহো লিখন জাএত। বিহনি কথা
 লেখন বীজগণিতক হিমার লৈ অছি জে হন কএন একটা
 উদাহৰণ দেখি ক২ দোমব মৱান বঁনি জাএত।